

**RAZEM
PRZECIWIW
RAZOM**

Razem Przeciw Razom

Model nowych rozwiązań w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie wraz z instrukcją stosowania

Elementy składowe:

- 1. Model pracy Zespołu Użytkowników**
- 2. Plan pracy i harmonogram Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego**
- 3. Scenariusz Kampanii Społecznej**

Temat innowacyjny: ***Zwiększenie oferty istniejących, wykreowanie nowych instytucji działających na rzecz integracji społecznej grup zmarginalizowanych, wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym***

Nazwa projektodawcy: ***Powiat Świdwiński/Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdwinie***

Nazwa Partnera: ***Politechniki Koszalińska/Instytut Instytut Polityki Społecznej i Stosunków Międzynarodowych***

Numer umowy: ***UDA-POKL.07.02.01-32-100/10-00***

Wrzesień 2013

Człowiek – najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

**Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego**

Człowiek – najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

**Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego**

1.

Model pracy Zespołu Użytkowników

Opracowanie:

mgr Ewa Liszka-Gąsior

mgr Urszula Kosowska

mgr Żaklina Wolniak

mgr Anna Zglenicka

1. Opis produktu finalnego: Model Pracy Zespołu Użytkowników

Produkt finalny, którym jest Model Pracy Zespołu Użytkowników, jest efektem wprowadzenia w życie projektu Razem Przeciw Razom (RPR) realizowanego w Powiecie Świdwińskim w ramach PO KL Działania 7.4. Projekty innowacyjne, Priorytetu VII. Promocja integracji społecznej.

Jednym z głównych założeń projektu jest utworzenie Zespołu Użytkowników (ZU) składającego się z przedstawicieli instytucji pierwszego kontaktu (ipk), czyli tych, które w obszarze swoich działań mają pomoc w przypadku stwierdzenia przemocy w rodzinie (pwr). Zadaniem ZU jest wypracowanie nowego, skuteczniejszego programu pomocy w przypadkach pwr.

W przypadku Powiatu Świdwińskiego ZU tworzy 45 osób (33 kobiety, 12 mężczyzn) z następujących ipk: szkoły, MOPSy/GOPSy, Policja, prokuratura, sąd, ochrona zdrowia, zespoły kuratorskie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, PCPR, NGO (organizacje pozarządowe): Stowarzyszenie Chrześcijańska Misja Społeczna Teen Challenge, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci.

Praca z ZU prowadzona była przez ekspertów Politechniki Koszalińskiej z Instytutu Polityki Społecznej i Stosunków Międzynarodowych oraz Specjalisty ds. koordynacji prac ZU, współpracy z Ekspertami, Odbiorcami i Partnerem ze strony Powiatu Świdwińskiego zajmującego się obsługą techniczną i organizacyjną. Zadaniem ekspertów było wypracowanie wspólnie z ZU w czasie 7 spotkań (w tym 2 badań fokusowych) Modelu Pracy ZU składającego się z siedmiu elementów:

1. Sposób doboru członków do ZU.
2. Harmonogram spotkań i plan pracy ZU.
3. Sposoby komunikacji wewnątrz ZU.
4. Sposób wdrażania modelu i implementacji na obszary innych powiatów.
5. Program szkoleń dla członków ZU
6. Scenariusze najczęstszych sytuacji dotyczących Odbiorców (osób doświadczających pwr).
7. Scenariusze najczęstszych interwencji dotyczących Odbiorców.

Dzięki szczegółowo opisanym elementom składowym Modelu Pracy ZU istnieje możliwość zorganizowania grupy osób z ipk, których wspólna praca prowadzi do efektywniejszego wykorzystania potencjału tkwiącego w poszczególnych instytucjach, niwelowania zgłaszanych przez nie trudności i w efekcie doprowadza do stworzenia skuteczniejszego systemu niesienia pomocy ofiarom przemocy w rodzinie z terenu powiatu.

Dla najwydajniejszego funkcjonowania Zespołu Użytkowników konieczne jest przedstawienie kryteriów **doboru jego członków**. Dzięki nim w pracę na rzecz skutecznej

pomocy w przypadkach stwierdzenia pwr zaangażowane są osoby, które są specjalistami w tym zakresie w poszczególnych instytucjach na terenie powiatu (patrz rdz. 2.1.).

Dzięki **zaplanowanym szkoleniom** Użytkownicy poszerzają własną wiedzę i zakres umiejętności, a świadczona przez nich pomoc staje się bardziej efektywna (patrz rdz. 2.2.).

W czasie zaplanowanych **spotkań ZU oraz jego grup roboczych** Użytkownicy wymieniają się informacjami i doświadczeniami, wspólnie tworzą scenariusze interwencji w konkretnych przypadkach stwierdzonej pwr. Dzięki tym spotkaniom możliwe jest wypracowanie ponadgminnych skutecznych sposobów niesienia pomocy rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy (patrz rdz. 2.3.).

W czasie pracy ZU niezbędne będzie oczywiście wykorzystywanie **narzędzi służących komunikacji** między jego członkami. Dzięki nim możliwe będzie szybkie organizowanie spotkań grup roboczych oraz gromadzenie niezbędnych informacji dotyczących danej rodziny - a co za tym idzie, przyspieszenie niesienia skutecznej pomocy (patrz rdz. 2.4.).

Dzięki **sposobowi wdrażania i implementacji na obszarach innych powiatów** instytucja wdrażająca wie, jakie działania powinna przeprowadzić dla najefektywniejszego wprowadzenia programu w życie w danym powiecie. Oczywiście ze względu na różną specyfikę danych powiatów niektóre elementy Modelu będą mogły zostać do niej dostosowane (patrz rdz. 2.5.).

Scenariusze najczęstszych sytuacji oraz interwencji dotyczących Odbiorców (rodzin, w których występuje przemoc) mogą zostać wykorzystane w czasie pracy utworzonego ZU. Powstały one w oparciu o dane statystyczne dotyczące przemocy w rodzinie oraz w czasie pracy z ZU w Świdwinie (patrz rdz. 2.6. i 2.7.). Powstały one w oparciu o badania jakościowe i ilościowe prowadzone w ramach projektu RPR.

2. Elementy składające się na produkt finalny

2.1. Sposób doboru członków ZU.

Sposób rekrutacji członków do Zespołu Użytkowników jest częścią innowacyjnego rozwiązania jakim jest Model Pracy ZU. Jest jego najistotniejszą częścią, albowiem na podstawie wspólnych kompetencji członków ZU oparte będą prace nad rozwiązywaniem problemów związanych z przemocą w rodzinie, na terenie całego powiatu.

Zakłada się, że organem organizacyjnym dla innowacji jaką jest Model Pracy ZU, będzie odpowiedni Powiat, który w drodze optymalizacji działań wyznaczy jednostkę podległą, która może w jego imieniu zostać realizatorem wdrożenia, bądź sam w obrębie odpowiedniego Starostwa Powiatowego przeprowadzi całą procedurę. Stąd też po jego stronie będą leżały procedury rekrutacyjne i ich realizacja wraz z nadzorem dostosowującym je do specyfiki danego powiatu.

Sposób doboru służb oraz instytucji wyznaczonych w procesie diagnozy problemu na terenie Powiatu Świdwińskiego, jest odpowiedzią na postulaty jakie mają spełniać członkowie Zespołu Użytkowników:

1. mają bezpośredni kontakt z ofiarą przemocy w rodzinie,

2. biorą udział w interwencjach dotyczących przemocy
3. ich odpowiedzialność zawodowa i zakres obowiązków mają charakter terytorialny, co gwarantuje kompleksowe działanie i przepływ informacji, tak aby innowacją były objęte wszystkie gminy danego powiatu
4. zaufanie jakim są obdarzani działać ma jako czynnik motywujący i podnoszący efektywność ich pracy w zespole
5. autorytet społeczny, dodatkowo autorytet wynikający z pełnionej funkcji zawodowej działa jako istotna część skutecznego przeprowadzenia działań modelowych, dodając im wiarygodności i podnosząc jakość.

Model Pracy ZU, przy rzetelnie dobranej grupie Użytkowników, spełniającej powyższe postulaty odpowiadać będzie w pełni na zadania nałożone przez Ustawę z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która to w treści ogłoszonej w 2010 roku opisuje rozszerzone obowiązki nałożone na gminy i powiaty oraz zakłada nowe standardy niesionej pomocy osobom zagrożonym i dotkniętym przemocą w rodzinie.

Ta innowacja skupia się na zadaniach w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego na zasadach ściśle określonych w/w ustawą oraz odrębnymi przepisami (m.in. Zarządzenie nr 162 Komendanta Głównego Policji z dnia 18 lutego 2008 r. – stosowanie procedury Niebieskiej Karty (NK), Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 kwietnia 2005 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego, Gminne programy przeciwdziałania przemocy w rodzinie), rozszerzając je do poziomu ponadgminnej, jednolitej proceduralnie matrycy.

Założenie rekrutowania do Zespołu Użytkowników policjantów, sędziów, kuratorów, prokuratorów, lekarzy rodzinnych, psychologów, pedagogów, zarówno szkolnych jak i pracowników poradni, pracowników socjalnych wszystkich szczebli, według możliwości i potrzeb dopełniając sposób doboru, z obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie, jest zasadne ze względu na różnice w sposobach komunikowania się odrębnych instytucji, w których wyżej wymienione osoby pracują oraz na różnice w sposobie realizowania zadań na rzecz osób potrzebujących pomocy poszczególnych właściwych instytucji.

Sytuacja w której ZU ma do dyspozycji wszystkie dostępne kompetencje i pełny zakres instytucji w swoich zasobach, zwiększa szanse na **skuteczność i kompleksowość jego działań**.

Istotnymi kryteriami, które powinna spełnić instytucja, wyznaczająca członka do Zespołu Użytkowników są:

1. Wyrażenie potrzeby i chęci realizacji wspólnych dla ZU celów, którymi są :
 - a. wzajemna wymiana doświadczeń,
 - b. zastosowanie nowych rozwiązań w zakresie marginalizacji społecznej,
 - c. zwiększenie potencjału administracji publicznej poprzez otwarcie procesów komunikacyjnych,
 - d. podniesienie kompetencji pracowników instytucji pierwszego kontaktu poprzez udział w pracach ZU,

- e. poszerzenie zasobów umiejętności pracowników instytucji pierwszego kontaktu poprzez udział w szkoleniach/warsztatach ZU,
 - f. udział w upowszechnianiu i włączaniu do głównego nurtu polityki praktyk wypracowanych poprzez ZU.
2. Podpisanie listów intencyjnych pieczętujących gotowość stałej współpracy przy wypracowaniu spójnych procedur działania.
 3. Proponuje się, aby przystąpienie do ZU było usankcjonowane formalnie, w postaci spisanych oświadczeń uczestnictwa w spotkaniach Zespołu oraz formularzach przystąpienia do Zespołu (przykładowy formularz przystąpienia – zał. 1).
 4. Na potrzeby prac Zespołu można stworzyć regulamin pracy ZU wraz z zapisem harmonogramu spotkań zespołu.

Takie działania znacząco usprawnią pracę Zespołu oraz jego organizację. Dokumenty te mogą okazać się pomocne w sytuacjach dyskusyjnych, dotyczących przepływu informacji bądź jej udzielania osobom spoza Zespołu Użytkowników.

Poniżej lista Użytkowników, którzy mogą zastosować innowację:

1. Odpowiednie sądy,
2. Prokuratura,
3. Zespoły Kuratorskie, ze szczególnym uwzględnieniem kuratorów rodzinnych,
4. Komendy Policji,
5. Odpowiednie służby zdrowia,
6. Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej,
7. Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej,
8. Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne,
9. Pedagodzy i psychologodzy szkolni,
10. Ośrodki interwencji kryzysowej,
11. Odpowiednie Stowarzyszenia, Fundacje i inne organizacje pozarządowe z obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
12. Zespoły Interdyscyplinarne, ze szczególnym uwzględnieniem przynajmniej jednego członka każdego z zespołu w ZU, w celu zapewnienia modelowi pełnego przepływu informacji i aby przeprowadzane działania miały charakter spójny i nie omijały grup roboczych już funkcjonujących w gminach w obszarze przeciwdziałania przemocy,
13. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
14. Gminne i Miejskie Komicje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
15. Powiatowy Pełnomocnik ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Wszystkie instytucje mogące zastosować innowację, jaką jest utworzenie Zespołu Użytkowników, chcące przystąpić do jej prac, wystosowują co najmniej jedną osobę, wykwalifikowaną w temacie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, do prac w Zespole. Istotną częścią rekrutacji do tej grupy jest doświadczenie oraz zakres wykonywanych przez nią obowiązków w zakresie umowy o pracę. Bierze się pod uwagę również inne formy zatrudnienia, wolontariatu czy też przynależności i/lub oddelegowania, zarówno podczas tworzenia Zespołu jak i w dalszej części jego działalności. Jest to ważnym elementem

procesu rekrutacji, z uwagi zarówno na wnoszony w system ZU wkład pracy i umiejętności, jak również możliwość korzystania z wiedzy ze szkoleń i warsztatów przewidzianych opcjonalnie dla ZU.

Zasadniczą częścią rekrutacji jest dobrowolność przystąpienia instytucji (ipk) do realizowanych działań w ZU, natomiast akces współpracy wiąże się z odpowiedzialną rolą każdego z jej członków.

Przystąpienie do współpracy w ZU jest zatem bezkosztowe, wymaga jedynie odpowiedniej organizacji i koordynacji prac Zespołu.

W procesie rekrutacji członków do ZU brać należy pod uwagę wszystkie instytucje z obszaru pierwszego kontaktu (ipk), pracujące w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie powiatu. Poniższy katalog jest zbiorem otwartym, mogącym zmieniać znajdujące się w nim podmioty w zależności od specyfiki danego powiatu.

Proponuje się zatem:

1. Odpowiednie sądy – sędziowie; sędzia sądu rodzinnego,
2. Prokuratura- prokuratorzy,
3. Zespoły Kuratorskie – kuratorzy rodzinni, zawodowi,
4. Komendy Policji – policjanci dzielnicowi,
5. Odpowiednie służby zdrowia – lekarz rodzinny lub inny dokonujący czynności obdukcyjnych mający kontakt z obszarem wykluczenia,
6. Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej – pracownicy socjalni zajmujący się rodzinami z obszaru wykluczenia,
7. Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej –pracownicy socjalni zajmujący się rodzinami z obszaru wykluczenia,
8. Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne – psychologzy oraz pedagodzy,
9. Pedagogzy i psychologzy szkolni - odpowiednio osoby zajmujące się rozwiązywaniem problemów młodzieży w danej placówce edukacyjnej,
10. Ośrodki interwencji kryzysowej – osoby wytypowane przez jednostkę,
11. Odpowiednie Stowarzyszenia, Fundacje i inne organizacje pozarządowe z obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie – osoby wytypowane przez jednostki,
12. Zespoły Interdyscyplinarne – odpowiednio osoby, które zajmują się problemami z obszaru wykluczenia społecznego,
13. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
14. Gminne i Miejskie Komicje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
15. Powiatowy Pełnomocnik ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

2.2. Harmonogram pracy ZU.

Harmonogram pracy ZU jest kolejnym elementem Modelu Pracy ZU. Pokazuje on proponowany czas oraz terminy spotkań ZU. Pozostawia się możliwość zmian w poniższych propozycjach ze względu na liczebność oraz specyfikę pracy ZU w danym powiecie.

W czasie pracy z ZU w Powiecie Świdwińskim eksperci wywnioskowali, że ze względu na dużą liczebność ZU istnieje konieczność zorganizowania dwóch rodzajów spotkań Użytkowników: cyklu spotkań całego ZU oraz cyklu spotkań Grup Roboczych ZU (GR ZU). Zapewni to najbardziej wydajne funkcjonowanie całego ZU oraz umożliwi tworzenie skutecznych planów pomocy rodzinom doświadczającym przemocy.

Spotkania całego ZU.

Cykl spotkań rozpoczyna się od spotkania informacyjno-organizacyjnego. Zaleca się, aby spotkanie nie trwało dłużej niż 2 godziny. Uczestnikami spotkania mają być przedstawiciele (pracownicy) wyznaczeni przez poszczególne instytucje (ipk). Celem spotkania ma być zapoznanie uczestników z ideą programu RPR, jego głównymi założeniami, wymaganiami wobec członków ZU (por. rdz. 2.1.), harmonogramem spotkań itd. Spotkanie będzie prowadzone przez przedstawiciela instytucji wdrażającej.

Sugeruje się, aby pierwsze spotkanie zakończyć serią pytań od i do przyszłych Użytkowników (U), w celu sprawdzenia zrozumiałości przedstawionych założeń. W przypadku zgłaszanych przez U problemów, wątpliwości czy trudności, zaleca się zorganizowanie w odstępie tygodnia kolejnego spotkania informacyjno-organizacyjnego, w czasie którego zostałyby one wyjaśnione.

Na ostatnim spotkaniu informacyjno-organizacyjnym zaleca się zebranie od Uczestników oświadczeń uczestnictwa w spotkaniach Zespołu oraz formularzach przystąpienia do Zespołu (zał. 1) oraz stworzenie regulaminu pracy ZU wraz z zapisem harmonogramu pracy ZU. Zaleca się również wybranie Lidera ZU, osoby z instytucji będącej Organizatorem ZU (wyznaczony przez Instytucję Wdrażającą organ, np. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie), której zadaniem będzie tworzenie i gromadzenie dokumentacji oraz synchronizacja prac ZU i GR ZU.

Kolejne spotkania z cyklu spotkań całego ZU zaleca się, aby odbywały się w odstępie miesięcznym. Celem spotkań będzie omówienie prac poszczególnych GR ZU, wymiana doświadczeń, wypracowywanie skuteczniejszych planów pomocy rodzinom, w których występuje przemoc.

Spotkania Grup Roboczych ZU.

Grupy Robocze ZU składają się z części Użytkowników. Są one tworzone w celu stworzenia Indywidualnych Planów Pomocy Rodzinie (zał. 2). Każde spotkanie GR ZU trwa maksymalnie 2h i odbywa się w miejscu wyznaczonym przez Instytucję Wdrażającą lub Organizatora ZU.

SPOSÓB PRACY GRUP ROBOCZYCH ZU

- 1) Do któregoś z członków ZU trafia informacja o przemocy w rodzinie.
- 2) Dany członek ZU przesyła informacje do Lidera ZU i pozostałych członków ZU za pomocą „systemu komputerowego do komunikacji członków ZU”.
- 3) Członkowie ZU sprawdzają, czy ich „instytucje” lub „organizacje” posiadają informacje dotyczące danego przypadku.
Jeżeli instytucja/organizacja, w której pracuje członek ZU posiada informacje lub zgłoszenie o przemocy w rodzinie lub gdy posiada kompetencje do rozwiązania problemu, lub gdy zdarzenie dotyczy członka ZU terytorialnie, dany członek ZU stawia się na spotkanie wyznaczone przez Instytucję Wdrażającą lub Organizatora ZU, odpowiedzialnego za przechowywanie i przetwarzanie danych osobowych.
- 4) Na **pierwszym spotkaniu** grupy roboczej ZU, członkowie:
 - a) wymieniają się informacjami na temat danej rodziny, ustalają Indywidualny Plan Pomocy Rodzinie (kto będzie za co odpowiedzialny, jakie działania podejmie) ,
 - b) ustalają ostateczny skład GR ZU, który mógłby być pomocny w sprawie rozwiązywania problemów danej rodziny,
 - c) ustalają, kogo jeszcze można zaprosić na następne spotkanie,
 - d) ustalają najbardziej skuteczne sposoby komunikowania się między sobą,
 - e) wyznaczają termin kolejnego spotkania.
- 5) Na **drugim spotkaniu** GR ZU następuje:
 - a) wymiana informacji na temat podjętych działań,
 - b) analiza Indywidualnego Planu Pomocy Rodzinie,
 - c) wspólne wypracowanie scenariusza dalszego współdziałania.
 - d) wypracowanie **scenariusza współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami** zaangażowanymi w rozwiązanie danej sytuacji w rodzinie, celem poprawy skuteczności działań oraz **ulatwienia funkcjonowania w „systemie pomocy” konkretnej ofierze.**
- 6) **Trzecie spotkanie i kolejne**, będą miały charakter ewaluacyjno-korygujący. GR ZU będzie się spotykała celem wymiany informacji na temat podjętych działań i ewentualnej korekty przyjętego wcześniej Indywidualnego Planu Pomocy Rodzinie.
Organizacja kolejnych spotkań jest nieograniczona i zależy od:
 - decyzji GR ZU,
 - zakończenia działań interwencyjnych.

2.3. Sposoby komunikacji wewnątrz ZU.

Kolejnym elementem Modelu Pracy ZU jest opis Sposobów komunikacji wewnątrz ZU. Opisane sposoby są sugerowanymi metodami. Pozostawia się możliwość dostosowania ich do specyfiki pracy ZU w danym powiecie. Zaleca się wypracowanie przez ZU odpowiednich dla niego sposobów komunikacji.

Pełny proces komunikowania się przebiega dwutorowo. Nadawca przekazuje swój komunikat, odbiorca reaguje w ten sposób, że zwrotnie przekazuje swój komunikat nadawcy. Komunikowanie interpersonalne Z. Nęcka definiuje „jako podejmowaną w określonym

kontekście wymianę werbalnych, wokalnych i niewerbalnych sygnałów (symboli) w celu osiągnięcia lepszego współdziałania”. Brak skutecznej komunikacji międzyludzkiej jest poważną przeszkodą w skutecznej działalności grupowej. Trudności występują zarówno w przekazywaniu odpowiednich wiadomości jak i rozumienia ich znaczeń.

Doniosłość właściwej komunikacji w grupie czy organizacji sprzyja sprawowaniu ważnych funkcji, takich jak: motywowanie, wyrażanie uczuć, informowanie, sprawowanie nadzoru i kontroli. Dobra komunikacja między członkami zespołu, może sprzyjać motywacji do osiągania lepszych efektów pracy, ponieważ uświadamia członkom organizacji zespołowej czego się od nich oczekuje, jak mogą poprawiać swoją efektywność oraz jakie popełniają błędy. Informacja o celach i przekazywanie informacji zwrotnej o postępach w ich osiąganiu - pobudza motywację.

Przekazywanie wiadomości czy pewnych danych stanowi niezbędny składnik procesu podejmowania decyzji. Dzięki dobrej komunikacji, możemy skuteczniej podejmować działania przy mniejszym poziomie ryzyka. Proces komunikowania się, jest więc niezbędnym elementem funkcjonowania w relacjach interpersonalnych.

W systemie komunikacji w organizacjach, wykształcił się sposób komunikowania na poziomie grupowym i między grupowym. Uczestnikami tego procesu są jednostki, które z reguły dobrowolnie wstępują do organizacji. Każda organizację cechuje jej wewnętrzna, zamknięta struktura, z wąską grupą zarządzających i szeroką grupą podporządkowanych.

Najbardziej popularnym i stosowanych powszechnie w praktyce, jest systemowy model komunikacji - „Model biurokracji WEBERA”, który opiera się na założeniu, że ludzkie działanie jest racjonalne i da się przewidzieć. Jego struktura jest taka:

- hierarchia,
- specjalizacja,
- ustalone precyzyjnie zakresy obowiązków członków systemu,
- podporządkowanie i subordynacja,
- relacje typu polecenie - sprawozdanie.

Systemy komunikacyjne przydatne w zarządzaniu modyfikowano i modyfikuje się nadal. Jednym z modeli, przydatnym w organizacjach jest proces komunikowania się opartego na „żywym słowie” i zachodzących na siebie grup, zwanych „linking pins” (Lickertaz 1967). W modelu tym preferowane są relacje interpersonalne bardziej niż pisemne.

W produkcie finalnym jakim jest Zespół Użytkowników, który jest pozbawiony hierarchii , wydaje się, że najodpowiedniejszym byłby proces komunikacji oparty na „żywym słowie” **oraz zachodzący „zawsze i wszędzie” i „o każdej porze”**. Podstawą **tego modelu byłyby:**

1. Pełna akceptacja istotnej roli procesu komunikowania się między członkami struktury Zespołu Użytkowników (ZU).
2. Werbalne komunikowanie się interpersonalne.
3. Brak założenia, że uczestnicy organizacji działają racjonalnie.
4. Tolerowanie chaosu, zmian w otoczeniu, sytuacji klientów, warunków finansowych.
5. Większa elastyczność, szybsze i sprawniejsze dostosowanie się do nowych warunków.

Z badań jakościowych wyraźnie wynika, że osobom pracującym w systemie rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie, brak jest osobistych kontaktów, integracji pomiędzy poszczególnymi grupami zawodowymi, integracji pomiędzy różnymi grupami

zawodowymi ale posiadającymi ten sam cel strategiczny - rozwiązanie problemu i pomoc rodzinie.

Uczestnicy ZU nie mają sformalizowanych zasad postępowania, narzuconych przez przepisy prawa administracyjnego, nie mają struktury hierarchicznej. Proponuje się, aby na bazie przygotowania zawodowego i doświadczenia, wypracowali wspólne procedury postępowania, które niejednokrotnie mogą wybiegać poza zrozumiałe i powszechnie stosowane „racjonalne zachowania”. W ogólnie znanym, a także wynikającym z badań jakościowych i ilościowych „systemie pomocy rodzinie”, panuje chaos, częste zmiany (zwłaszcza w przepisach prawa), pogorszenie warunków finansowych do naprawy systemu (np. kryzys), a także różną i zmieniającą się sytuację klienta.

Ten rodzaj komunikacji, oparty przede wszystkim na „żywym słowie”, „wszędzie i o każdej porze” wyczerpuje założenie o większej elastyczności, szybszym i sprawniejszym dostosowaniu się do nowych warunków.

ZU wykorzysta wszystkie nowoczesne narzędzia, służące lepszemu „nadawaniu” i „odbieraniu” komunikatów. Telefon, stacjonarny, komórkę (SMS), pocztę internetową (e-mail), fax i różne inne nośniki informacji. ZU będzie tworzył też własną bazę danych i korzystał z przepływu informacji w sieciach komputerowych.

Najważniejszą formą komunikacji interpersonalnej, będą jednak:

1. Spotkania ZU i GR ZU, zapewniające:
 - a) osobistą wymianę informacji,
 - b) dyskusję, „burzę mózgów”,
 - c) pracę w zespole nad rozwiązaniem problemu,
 - d) werbalną wymianę wiedzy i doświadczeń,
 - e) integrację zespołu.
2. Szkolenia, które zapewnią:
 - a) poszerzenie wiedzy na tematy wybrane przez grupę,
 - b) poszerzoną integrację zespołu.

2.5. Sposób wdrażania modelu i implementacji na obszarach innych powiatów.

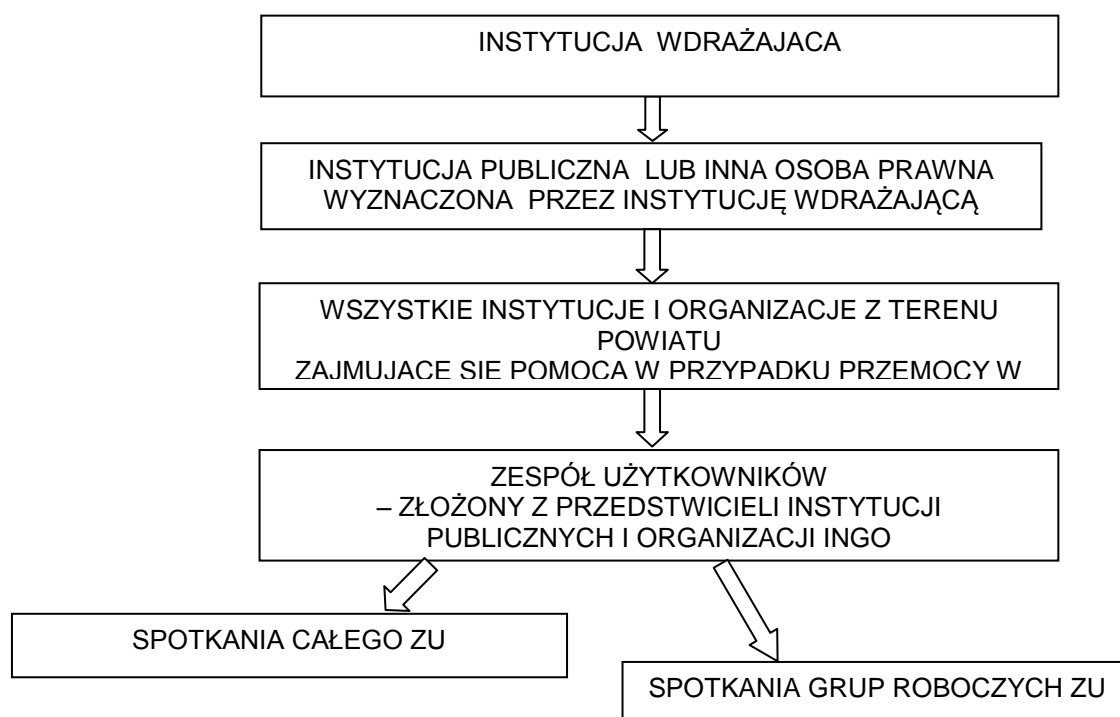
Piątym elementem Modelu Pracy ZU jest Sposób wdrażania i implementacji jego na obszary innych powiatów. Pokazuje on kolejność działań, które powinny zostać podjęte w celu wdrożenia i zaimplementowania Modelu.

W kolejnych punktach przedstawiona jest kolejność poszczególnych działań:

1. Zaleca się, aby Instytucją Wdrażającą był **Powiat**.
2. Instytucja Wdrażająca podejmuje decyzję, kto (jaka instytucja/osoba prawna) będzie odpowiedzialna za wdrażanie modelu.
3. Po podjęciu decyzji Instytucji Wdrażającej, staje się ona instytucją koordynującą powstanie i funkcjonowanie ZU.
4. Instytucja Wdrażająca tworzy listę instytucji z powiatu, które aktualnie rozwiązują problemy związane z przemocą w rodzinie. Do tych instytucji zostaje wysłana informacja o

wprowadzanym w życie projekcie dotyczącym przeciwdziałania przemocy w rodzinie i spotkaniu informacyjnym dotyczącym tego projektu.

5. Instytucja Wdrażająca organizuje spotkanie informacyjne, w którym biorą udział przedstawiciele Zarządów zainteresowanych instytucji. Na spotkaniu zostają przedstawione podstawowe założenia projektu. Po spotkaniu, poszczególne instytucje podejmują decyzję o chęci uczestniczenia w projekcie. Kierownicy/dyrektorzy decydują, którzy pracownicy są oddelegowani do uczestniczenia w pracach ZU (zgodnie z założeniami sugerowanymi w rdz. 2.1.).
6. Instytucja wdrażająca organizuje spotkanie informacyjno-organizacyjne dla oddelegowanych pracowników wyżej wymienionych instytucji. Od tego momentu stają się oni członkami Zespołu Użytkowników (harmonogram spotkań ZU opisano w rdz. 2.3.)
7. Instytucja lub inna osoba prawna organizuje spotkanie całego ZU .
8. Zespół Użytkowników wybiera Lidera i ustala zasady współpracy i komunikowania się.

2.4. Program szkoleń dla członków ZU.

W wyniku realizacji projektu „Razem Przeciw Razom” wypracowano zestawy szkoleń odpowiadających na potrzeby grupy. Towarzyszące tej realizacji, diagnoza oraz badania fokusowe grupy członków ZU, dostarczyły podstawowych informacji o oczekiwaniach i potrzebach dotyczących kierunków szkoleń. Tematy objęte przykładowym warsztatem są zabezpieczeniem wiedzy w obszarze zarówno przeciwdziałania przemocy jak i wsparcia samych Użytkowników. Przedstawiane przez nas typy warsztatów są szkicem dostosowanym do potrzeb zasobów Powiatu Świdwińskiego. Mogą one być matrycą wykorzystywaną do procesu upowszechniania, jako gotowy plan szkoleń/warsztatów lub mogą zostać zmodernizowane kierunkowo uwzględniając potrzeby indywidualne danego powiatu.

Podczas realizacji macierzystego projektu brano pod uwagę również zabezpieczenie cyklu szkoleń „twardych”, z zakresu odpowiednich przepisów prawa, zasad i sposobów interwencji oraz przeprowadzania procedury „Niebieskiej Karty”. Warto pamiętać, że ciągła aktualizacja przepisów i ich zmienność ma ogromny wpływ na procesy dotyczące przeciwdziałania przemocy, a postępowanie zgodne z literą prawa jest podstawą wszelkich podejmowanych w tym obszarze działań. Zaleca się zatem by każdy Zespół Użytkowników zaplanował szkolenia z zakresu przepisów prawnych i procedur według indywidualnych potrzeb członków zespołu.

Poniżej przykładowe cztery cykle szkoleń zbudowanych na podstawie zgłaszanych przez Użytkowników potrzeb, mających poprawić poziom świadczonej przez nich pomocy i zagospodarować deficyty obniżające efektywność ich działań.

Szkolenie 1

Cel szkolenia: Przekazanie uczestnikom umiejętności opartych na metodzie Porozumienia bez Przemocy, które umożliwią im skuteczniejsze reagowanie w sytuacji:

- interwencji w konflikcie,
- rozmowy z ofiarą,
- spostrzeganej jako potencjalnie trudna (budząca u któreś ze stron silne emocje),
- wspierania innych (członka zespołu),
- potrzeby wsparcia samego siebie.

Zakres tematyczny objęty szkoleniem:

Dzień 1

1. Wprowadzenie do metody Porozumienia bez Przemocy
2. Empatia w ćwiczeniach.
3. Aktywne słuchanie – rozmowa z ofiarą.
4. Rozmowa z ofiarą – pomoc dla samego siebie.

Dzień 2

1. Umiejętności komunikacyjne - zadawanie pytań.
2. Proces rozmowy – proces obrazu wroga.
3. Interwencja w sytuacji konfliktu podstawy mediacji według Porozumienia bez Przemocy.
 - a. Przerwanie
 - b. Ciągnięcie za uszy
 - c. Empatia pierwszej pomocy

Dzień 3

1. Motywacja – jak motywować siebie do pracy.
2. Ewaluacja jako narzędzie doskonalenia umiejętności
3. Empatia dla samego siebie – samopomoc w trudnych sytuacjach.

Szkolenie 2

Cel szkolenia : poszerzenie wiedzy w tematach przemocy seksualnej, przemocy psychicznej, uzależnień oraz sposobów rozpoznawania tych zjawisk.

Dzień 1

Przemoc seksualna.

1. Dziecko wykorzystywane seksualnie: wstępna diagnostyka i interwencja,
2. Podstawowa wiedza z zakresu rozpoznawania i pomagania dorosłym osobom uwikłanym w przemoc seksualną
3. Jak przygotować dorosłego i małoletniego świadka,
4. Charakterystyka sprawców przemocy seksualnej - rozpoznawanie problemu,
5. Możliwe formy pracy,
6. Uwrażliwienie na możliwe manipulacje

Dzień 2

Przemoc psychiczna

1. Charakterystyka przemocy psychicznej i słownej
2. Rozpoznawanie i przeciwdziałanie przemocy psychicznej i werbalnej.
3. Przemoc gorąca i chłodna
4. Charakterystyka ofiary poddawanej przemocy psychicznej
5. Strategie powstrzymywania przemocy
6. Charakterystyka sprawców przemocy psychicznej - rozpoznawanie problemu
7. Fazy przemocy
8. Zespół zaburzeń stresu pourazowego

Dzień 3

Uzależnienia

1. Używanie środków psychoaktywnych
2. Rozpoznawanie problemu
3. Bezpośrednie i późniejsze konsekwencje stosowania współczesnych środków narkotycznych i nienarkotycznych;
4. Sposoby oddziaływań profilaktycznych i interwencyjnych
5. Problem alkoholowy w rodzinie
6. Rozpoznawanie problemu
7. Prawne i psychologiczne możliwości interwencji;
8. Konsekwencje wzrastania w domu z problemem alkoholowym, ze szczególnym uwzględnieniem objawów prezentowanych przez dziecko
9. Możliwości konstruktywnego oddziaływania

Szkolenie 3

Cel szkolenia : Poznanie metod na radzenie sobie ze złością, stresem i wypaleniem zawodowym

Dzień 1

Radzenie sobie ze złością.

1. Natura i funkcja emocji;
2. Metody konstruktywnego wyrażania swojej złości;
3. Sposoby bezpiecznego psychologicznie doświadczania i wyrażania złości;
4. Profilaktyka zachowań agresywnych

Dzień 2

Stres i wypalenie zawodowe.

1. Syndrom wypalenia zawodowego – charakterystyka
2. Profilaktyka
3. Autodiagnoza
4. Sposoby radzenia sobie ze stresem
5. Uruchamianie własnych zasobów i konstruowanie indywidualnych sposobów na długą i satysfakcjonującą pracę w zawodzie.

Szkolenie 4

Cel szkolenia : wsparcie dla osób mających bezpośredni kontakt z trudnym beneficjentem poprzez poznanie techniki „Moje mocne strony”, poznanie i przepracowanie podstaw asertywności oraz poznanie technik rozwiązywania problemów.

Dzień 1

Moje mocne strony

1. Jaki mam w sobie potencjał? Jakie mam ograniczenia i słabości?
2. Osobisty system wartości – co jest tak naprawdę dla mnie ważne i jak to się przekłada na mój stosunek do wykonywanych działań?
3. Psychologia motywacji, automotywacja – czym jest i jakie są jej źródła?
4. Poczucie sensu działania – jak aktywnie go poszukiwać i tym samym zwiększać stopień zmotywowania i entuzjazm?
5. Pozytywna interpretacja zdarzeń – co ja sam mogę zrobić aby być bardziej zmotywowanym?

Dzień 2

Asertywność

1. Postawa asertywna – jak komunikować innym swoje potrzeby motywacyjne
2. Asertywny język ciała i umysłu
3. Granice asertywności
4. Konstruktywna krytyka

Dzień 3

Rozwiązywanie problemów

1. Formułowanie problemu
2. Badanie przyczyn powstawania problemów
3. Poszukiwanie, wybór i ocena rozwiązań
4. Bariery psychiczne i psychospołeczne
5. Pułapki procesów decyzyjnych

Szkolenie 5

Psychologia kryzysu i traumy. Interwencja kryzysowa

Dzień 1.

1. Podstawowe zasady prowadzenia interwencji kryzysowej-osiągnięcie porozumienia z osobami w kryzysie
2. Zespół Ostrego Stresu oraz Zespół Stresu Pourazowego wg DSM -IV - diagnoza i forma pomocy
3. Kryzys zagrożenia życia
4. Planowanie strategii działania w przypadkach przemocy w rodzinie

Dzień 2.

1. Lokalne zespoły interdyscyplinarne do spraw przemocy w rodzinie
2. Policjant pierwszego kontaktu sprzymierzeniec ofiar przemocy w rodzinie
3. Procedura interwencji wobec przemocy "Niebieskie Karty"
4. Praca zespołu interdyscyplinarnego

Projekt RPR przewidywał cykle szkoleniowe finansowane ze środków zewnętrznych, natomiast każde wdrożenie może zostać zabezpieczone w zakresie własnych możliwości powiatu, bazując na kompetencjach dostępnych w instytucjach, nie generujących dodatkowych kosztów.

Proponuje się warsztatowy sposób spotkań szkoleniowych, albowiem wykazano, że taki rodzaj zajęć najcelniej odpowiadał potrzebom ZU Powiatu Świdwińskiego.

Łatwiejszym i tańszym do zorganizowania byłby cykl wykładowy, obejmujący spersonalizowane potrzeby danej grupy Użytkowników. Doksztalcanie i/lub likwidowanie istniejących deficytów członków zespołu może nastąpić poprzez wymianę wzajemnych doświadczeń, wzajemne uczenie się podczas serii wykładów tematycznych zorganizowanych w ramach spotkań Zespołu Użytkowników.

Wdrożenie cyklu szkoleń/warsztatów jest opcjonalną formą podniesienia poziomu wiedzy oraz umiejętności dla Zespołu. Różnorodność jaką cechuje się grupa członków powoduje, że platforma wymiany doświadczeń ujawnia braki, na które należało będzie znaleźć odpowiedź. Stąd też istotne jest dopasowanie tematów i sposobów doszkalania grupy do jej potrzeb.

Zakładając, że każdy powiat cechować będzie inny sposób organizacji pracy ZU, pozostawia się propozycje szkoleń dla ZU jako kwestię jednostkową i charakterystyczną, która powinna być zbudowana dokładnie według indywidualnych potrzeb danej grupy należącej do Zespołu.

2.6. Scenariusze najczęstszych sytuacji dotyczących Odbiorców.

Scenariusze najczęstszych sytuacji, jako integralny szósty element Modelu Pracy Zespołu Użytkowników, stanowią jedno z narzędzi skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wyodrębnienie przypadków, które zdarzają się najczęściej, pozwala na, z jednej strony, wypracowanie najbardziej efektywnych sposobów działania w określonych sytuacjach, z drugiej, na uschematyzowanie ich w formę swoistej instrukcji dla poszczególnych instytucji pierwszego kontaktu.

Wysoki poziom ogólności stworzonych scenariuszy wraz z odpowiadającymi im planami interwencji, który jednakże nie eliminuje praktyczności narzędzia, pozwala na zastosowanie ich w szeregu sytuacji dotyczących poszczególnych form przemocy w rodzinie.

Wypracowane scenariusze powstały w oparciu o badania jakościowe przeprowadzone w Zespole Użytkowników (ZU) oraz podczas pięciu spotkań z jego członkami, jak również w oparciu o badania ilościowe.

Eksperci przeprowadzający badania chcieli dowiedzieć się, między innymi, z jakimi sytuacjami w praktyce najczęściej spotykali się członkowie powołanego na użytek projektu ZU. Chcieli też zdobyć informacje, czy sytuacje te, spotykane na terenie Powiatu Świdwińskiego, są zbieżne lub jak dalece odbiegają od wyników badań przeprowadzanych na ten temat w Polsce.

Według uzyskanych wyników z badań jakościowych, w Powiecie Świdwińskim instytucje i organizacje działające w obszarze przemocy domowej najczęściej spotykają się z sytuacją **przemocy fizycznej** wobec **kobiety**, która przyjmuje formę bicia, popychania, szarpania oraz wobec **dzieci**, które padając ofiarą podobnych form przemocy co kobiety, doświadczają również przemocy w formie zaniedbania (niedożywienie, brak zainteresowania sytuacją zdrowotną dziecka, brak nadzoru nad postępami w nauce). Najczęstszym sprawcą jest mężczyzna (mąż lub partner).

W przypadkach **przemocy psychicznej**, ofiarą pada **kobieta** (żona, partnerka), **i dzieci**, które spotykają się z takimi formami przemocy jak: ublizanie, grożenie, poniżanie, tyranizowanie. Sprawcą, podobnie jak w przypadku przemocy fizycznej, jest **mąż lub partner**, który poniża, tyranizuje i ubliza.

Przemoc ekonomiczna, jako kolejna najczęstsza sytuacja modelowa, to sytuacja, w której **mężczyzna (mąż lub partner)** stosuje przemoc **wobec dzieci i kobiety** pozbawiając ich środków do życia, wynosząc cenne przedmioty z domu, wykazując brak zainteresowania potrzebami materialnymi rodziny. Jest też inny częsty przykład przemocy, kiedy to **mężczyzna (mąż lub partner)** wydziela pieniądze, zakazuje aktywności zawodowej, formułuje zarzuty o niegospodarność i oskarża o szastanie pieniędzmi. Stosuje więc przemoc **wobec kobiety (żony lub partnerki)**.

W przedstawionych przez ZU sytuacjach standardowych, najczęstszym **sprawcą jest** zatem **mężczyzna (mąż lub partner)**, **najczęstszą ofiarą jest kobieta i dzieci**. Modelową rodziną jest rodzina z dwójką dzieci lub wielodzietna. Zwrócono uwagę, że częstym powodem przejawianej przemocy jest alkohol, a raczej jego nadużywanie. Sytuacja materialna rodzin jest na różnym poziomie. Nie wykazano ścisłej zależności pomiędzy statusem materialnym a przemocą, choć w przypadku przemocy w formie zaniedbania, jej stosowanie ściśle skorelowane jest z sytuacją materialną rodziny¹.

¹ Zob. Przebieg trzeciego spotkania z Zespołem Użytkowników, Świdwin, 25 marca 2011.

Przy opracowywaniu poniżej przedstawionych scenariuszy, uzyskane informacje od członków ZU skonfrontowane zostały z wynikami przeprowadzonych badań wtórnych dotyczących zarówno skali przemocy domowej w powiecie świdwińskim, jak i jej form stosowanych najczęściej. Uzupełnieniem tej analizy były również wyniki ogólnopolskich badań opinii publicznej, które pozwoliły na uniwersalizację wniosków, których ilustrację stanowią opracowane scenariusze. Do najbardziej istotnych, które posłużyły do stworzenia modeli najczęstszych sytuacji, należy zaliczyć następujące wyniki:

- według statystyk Komendy Głównej Policji wśród sprawców przemocy domowej ponad 94% stanowią mężczyźni²;
- ponad 60% (a w niektórych latach ponad 70%) sprawców była pod wpływem alkoholu w chwili popełniania przestępstwa³;
- według procedury Niebieskiej Karty wśród ofiar przemocy w rodzinie ponad 60% stanowią kobiety⁴;
- przemoc psychiczna jest równie często, lub częściej stosowaną formą przemocy, co przemoc fizyczna – w badaniach przeprowadzonych przez TNS OBOP 27% ankietowanych przyznało się do bycia ofiarą przemocy psychicznej⁵;
- istnieje silny związek między sytuacją materialną a rodzajem przemocy doświadczanej przez ofiary – przemocy fizycznej o wiele częściej doświadczają kobiety, której rodzina znajduje się w złej sytuacji materialnej natomiast przemoc psychiczna niemal równie często zdarza się w rodzinach o dobrym statusie materialnym⁶;
- przemocy fizycznej, psychicznej i ekonomicznej często towarzyszą problemy związane z utratą pracy i związane z nią kłopoty materialne w rodzinie⁷;
- zdiagnozowane w powiecie świdwińskim problemy społeczno-gospodarcze: wysoka stopa bezrobocia (27,1% w 2010 roku), 3850 rodzin objętych pomocą społeczną, 344 rodzin z problemem alkoholowym, 449 rodzin objętych pomocą społeczną z tytułu bezradności opiekuńczo-wychowawczej, stanowią jedno ze wskazań do opracowania scenariuszy najczęstszych sytuacji dotyczących przemocy w rodzinie występujących na tym terenie⁸.

Przytoczone powyżej wyniki dotyczą, co trzeba zaznaczyć, w głównej mierze tych przypadków i sytuacji, które zostały ujawnione i zgłoszone do odpowiednich instytucji (policji, pomocy społecznej, prokuratury, sądów). Niestety, specyfika problemu przemocy domowej powoduje, iż ujawnione przypadki stanowią niewielki udział rzeczywistej ich liczby.

Stąd, dla rzetelności niniejszego opracowania i koniecznego dla jej zachowania uzupełnienia wniosków z analizy badań jakościowych i wtórnych, w opracowaniu scenariuszy najczęstszych sytuacji posłużono się również najistotniejszymi w tym kontekście wynikami z badań ilościowych przeprowadzonych w Powiecie Świdwińskim w ramach realizacji projektu Razem Przeciw Razom.

² Przemoc w rodzinie, http://statystyka.policja.pl/portal/st/944/50863/Przemoc_w_rodzinie/ (28.08.2011).

³ Tamże.

⁴ Tamże.

⁵ Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w Polsce wobec kobiet i wobec mężczyzn. Część I – Raport z badań ogólnopolskich, TNS OBOP dla Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2010.

⁶ Tamże.

⁷ Tamże.

⁸ E. Liszka-Gąsior, Ż. Wolniak, U. Kosowska, T. Bogucka, M. Kamiński, Raport z analizy i oceny obecnie działającego systemu, Koszalin 2011

Jednym z ich celów było zbadanie skali zjawiska przemocy domowej na terenie Powiatu oraz zidentyfikowanie jej form stosowanych najczęściej.

Badaniami objęto 1861 dzieci i młodzieży oraz 960 dorosłych w 7 obszarach badawczych: gminie Brzeźno, Połczynie Zdroju – obszarze wiejskim, gminie Rąbino, gminie Sławoborze, mieście Świdwin oraz Świdwinie - powiecie ziemskim.

Według uzyskanych wyników, ankietowana młodzież (dzieci powyżej 13 roku życia) w swoim otoczeniu najczęściej zetknęła się z przemocą psychiczną i fizyczną.

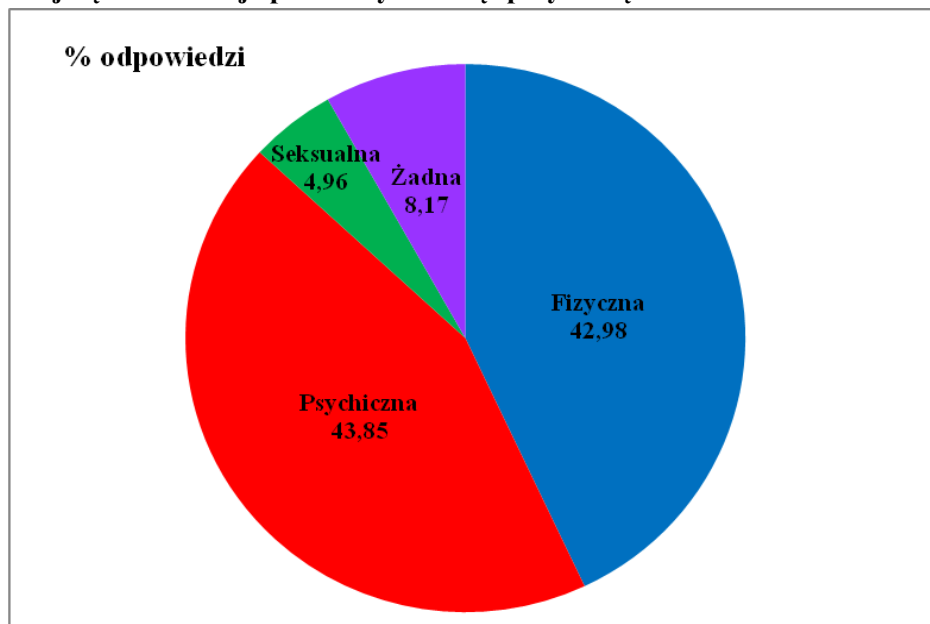
Tabela 1. Z jaką formą przemocy zetknąłeś się w swoim otoczeniu?

Forma przemocy	% odpowiedzi		
	Ogółem	Miasto	Wieś
Fizyczna	33,15	32,72	33,58
Zaniedbanie (rodzaj przemocy fizycznej)	9,83	8,89	10,78
Psychiczna	22,43	24,06	20,81
Emocjonalna (rodzaj przemocy psychicznej)	21,42	21,92	20,98
Seksualna	4,96	4,60	5,32
Żadna	8,17	7,82	8,52

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: M. Czerwińska, U. Kosowska, E. Liszka – Gąsior, M. Sasin, J. Czerwiński, Raport z badań ilościowych dzieci i młodzieży z terenu powiatu świdwińskiego, Koszalin 2011.

Połączenie poszczególnych form przemocy w trzy, podstawowe jej rodzaje (fizyczna, psychiczna, seksualna) pozwala na agregację uzyskanych wyników, co przedstawiono na rys. 1.

Rysunek 1. Najczęstsze rodzaje przemocy z którą spotyka się młodzież z Powiatu Świdwińskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: M. Czerwińska, U. Kosowska, E. Liszka – Gąsior, M. Sasin, J. Czerwiński, Raport z badań ilościowych dzieci i młodzieży z terenu powiatu świdwińskiego, Koszalin 2011.

Choć przemoc psychiczna, co wynika z przedstawionych danych, została wskazana jako forma agresji stosowana najczęściej, to różnice wskazań między nią a przemocą fizyczną okazują się niewielkie (niecały punkt procentowy).

Nieco odmienne rozkłady wyników uzyskano w odpowiedzi na pytanie dotyczące przemocy w rodzinie ankietowanych. Tutaj, po pierwsze, skala doświadczania przemocy okazała się znacznie mniejsza, niż w przypadku skali zetknięcia się z przemocą w swoim

otoczeniu, po drugie, różnice między częstością doświadczania poszczególnych form przemocy były nieco większe.

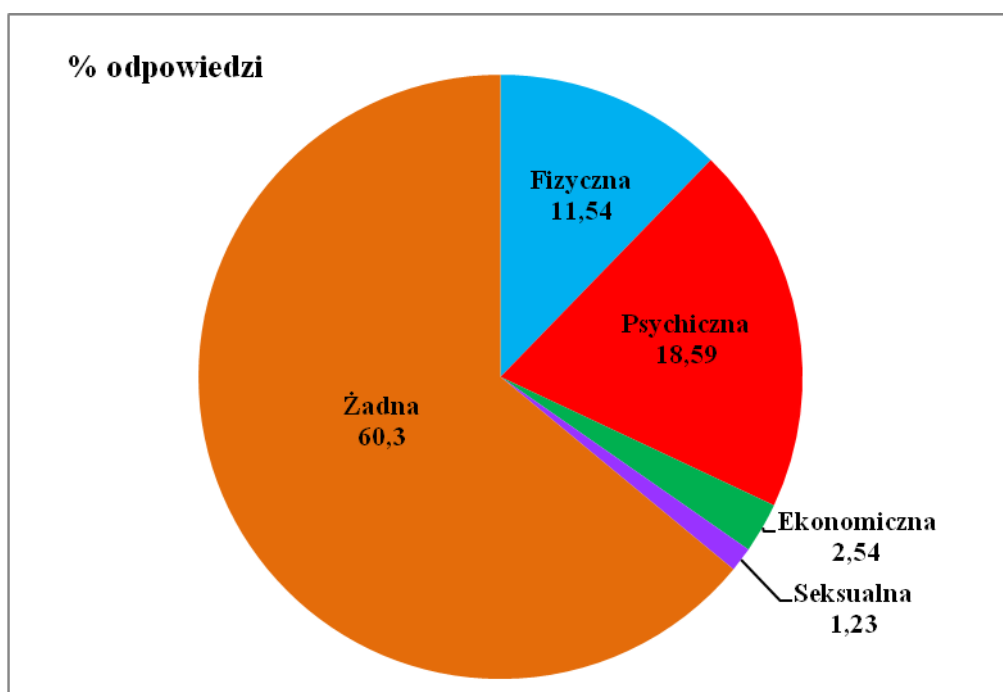
Tabela 2. Które z zachowań agresywnych miały kiedykolwiek miejsce w twojej rodzinie?

Forma przemocy	% odpowiedzi		
	Ogółem	Miasto	Wieś
Fizyczna	7,12	7,73	6,51
Zaniedbanie (rodzaj przemocy fizycznej)	4,42	5,20	3,64
Psychiczna	18,59	21,3	15,88
Ekonomiczna	2,54	3,30	1,78
Seksualna	1,23	1,14	1,32
Żadna	60,30	55,39	65,22

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: M. Czerwińska, U. Kosowska, E. Liszka – Gąsior, M. Sasin, J. Czerwiński, Raport z badań ilościowych dzieci i młodzieży z terenu powiatu świdwińskiego, Koszalin 2011.

Dla ilustracji uzyskanych wyników, analogicznie do odpowiedzi na poprzednie pytanie, dokonano agregacji poszczególnych form przemocy. Jej wyniki przedstawia rys. 2.

Rysunek 2. Najczęstsze formy przemocy domowej doświadczane przez młodzież z Powiatu Świdwińskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: M. Czerwińska, U. Kosowska, E. Liszka – Gąsior, M. Sasin, J. Czerwiński, Raport z badań ilościowych dzieci i młodzieży z terenu powiatu świdwińskiego, Koszalin 2011

Wyniki badań przeprowadzonych wśród młodzieży skonfrontowane zostały z badaniami wśród dorosłych mieszkańców Powiatu Świdwińskiego. Ich wyniki w dużej mierze okazały się zbieżne z tymi uzyskanymi wśród dzieci powyżej 13 roku życia.

Dorośli respondenci za najczęstszy rodzaj przemocy domowej uznali przemoc psychiczną i fizyczną. Rozkład odpowiedzi w podziale na poszczególne formy zachowań agresywnych przedstawiono w tabeli 3.

Tabela 3. Rodzaje przemocy domowej stosowane najczęściej w odczuciu dorosłych mieszkańców Powiatu Świdwińskiego

Forma przemocy	% odpowiedzi		
	Ogółem	Miasto	Wieś
Fizyczna	32,59	31,4	34,3
Zaniedbywanie (rodzaj przemocy fizycznej)	15,38	14,7	15,8
Psychiczna	23,88	25,1	22,9
Emocjonalna (rodzaj przemocy psychicznej)	18,62	19,5	18
Seksualna	7,63	8,1	6,9
Żadna	1,25	0,5	1,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: M. Czerwińska, U. Kosowska, E. Liszka – Gąsior, M. Sasin, J. Czerwiński, Raport z badań ilościowych dzieci i młodzieży z terenu powiatu świdwińskiego, Koszalin 2011.

Łącząc poszczególne rodzaje zachowań agresywnych w odpowiednie formy przemocy rozkład uzyskanych wyników przedstawia się, jak na rys. 3.

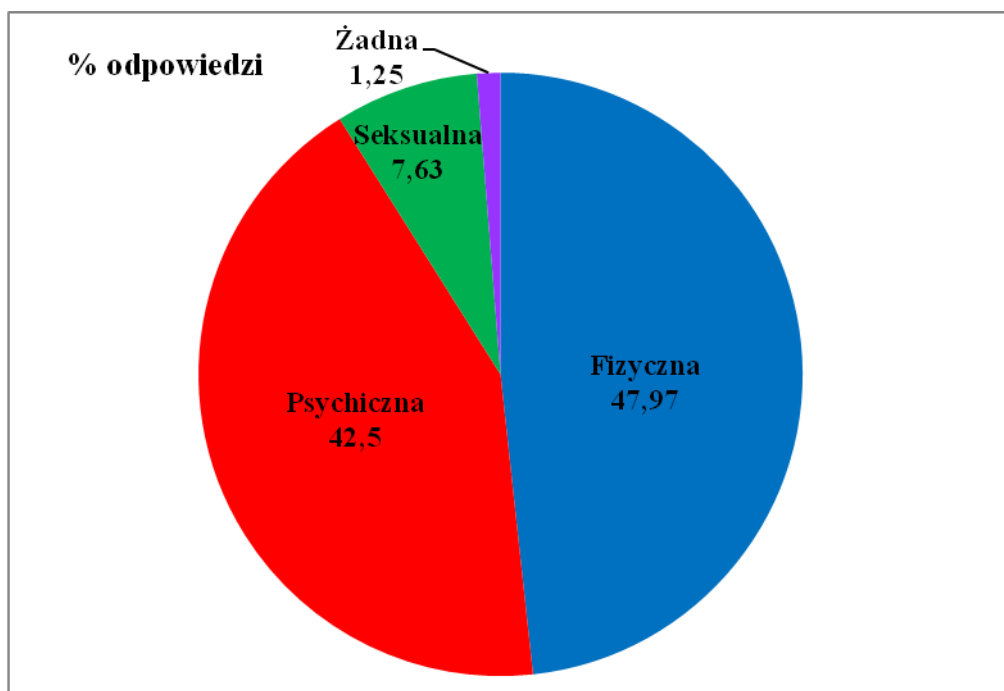
Wyniki stanowiące odpowiedź na pytanie o odczucia dorosłych, skonfrontowane zostały (podobnie jak miało to miejsce w przypadku badań wśród młodzieży) z pytaniem o osobiste doświadczenia we własnej rodzinie. Dorośli, którzy w ankietach przyznali się do istnienia przemocy w rodzinie, najczęściej wskazywali na następujące jej formy⁹:

- uderzenie dorosłego domownika przez żonę/męża - 18,8%; uderzenie dziecka przez dorosłego domownika - 61%
- poniżanie słowem, obelżywe wyzwiska - 54%
- wymuszanie współżycia seksualnego - 12%
- odbieranie zarobionych pieniędzy - 14%; uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej - 10%
- nie zaspokajanie podstawowych potrzeb rodziny - 22%; brak zainteresowania domownikami np. w czasie choroby - 17%
- porzucenie - 11%
- głodzenie - 3%; zaniedbanie stanu zdrowia dzieci - 10%
- prowadzenie w obecności dzieci libacji i awantur - 29%
- wyobcowanie (uniemożliwienie kontaktu z innymi) - 15%¹⁰.

⁹ Ankietowani mogli wskazać na kilka form przemocy jednocześnie.

¹⁰ M. Czerwińska, U. Kosowska, E. Liszka – Gąsior, M. Sasin, J. Czerwiński, Raport z badań ilościowych dzieci i młodzieży z terenu powiatu świdwińskiego, Koszalin 2011.

Rysunek 3. Rodzaje przemocy domowej stosowane najczęściej w odczuciu dorosłych mieszkańców Powiatu Świdwińskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: M. Czerwińska, U. Kosowska, E. Liszka – Gąsior, M. Sasin, J. Czerwiński, Raport z badań ilościowych dzieci i młodzieży z terenu powiatu świdwińskiego, Koszalin 2011.

W pytaniach dotyczących sprawców i ofiar przemocy domowej wyniki uzyskane w Powiecie Świdwińskim można uznać za zgodne z przytoczonymi wynikami ogólnopolskimi. Najczęstszym sprawcą przemocy domowej okazał się mężczyzna (tata – 30,27%, ojczym-17,25%¹¹), a ofiarą kobieta i dzieci (odpowiednio: 8,31%, 24,14%). Jedyne rozbieżności zauważyć można w procentowych rozkładach poszczególnych wskazań. Stąd w scenariuszach najczęstszych sytuacji ofiarami przemocy są zarówno kobiety, jak i dzieci.

Zarówno w badaniach ogólnopolskich, statystykach policyjnych i sądowych, a także w wynikach uzyskanych w Powiecie Świdwińskim alkohol wskazywany jest, po pierwsze jako jedna z głównych przyczyn stosowania przemocy domowej, po drugie jako katalizator działań agresywnych.

Ponad 33% ankietowanych dorosłych mieszkańców Powiatu Świdwińskiego nadużywanie alkoholu uznało za najważniejszą przyczynę stosowania przemocy domowej¹².

Biorąc powyższe wyniki pod uwagę, scenariusze najczęstszych sytuacji dotyczą trzech, podstawowych rodzajów przemocy: przemocy fizycznej, psychicznej i ekonomicznej. Zaniedbanie, często wskazywane przez mieszkańców Powiatu Świdwińskiego jako forma stosowanych zachowań agresywnych, znalazło swoje osobne odzwierciedlenie w jednym ze scenariuszów. Sprawcą, zgodnie z wynikami badań, uczyniono mężczyznę, a ofiarami, zarówno kobiety, jak i dzieci.

¹¹ Wskazania wśród dzieci z rodzin, w których zdarzała się przemoc.

¹² Tamże, rys. 67.

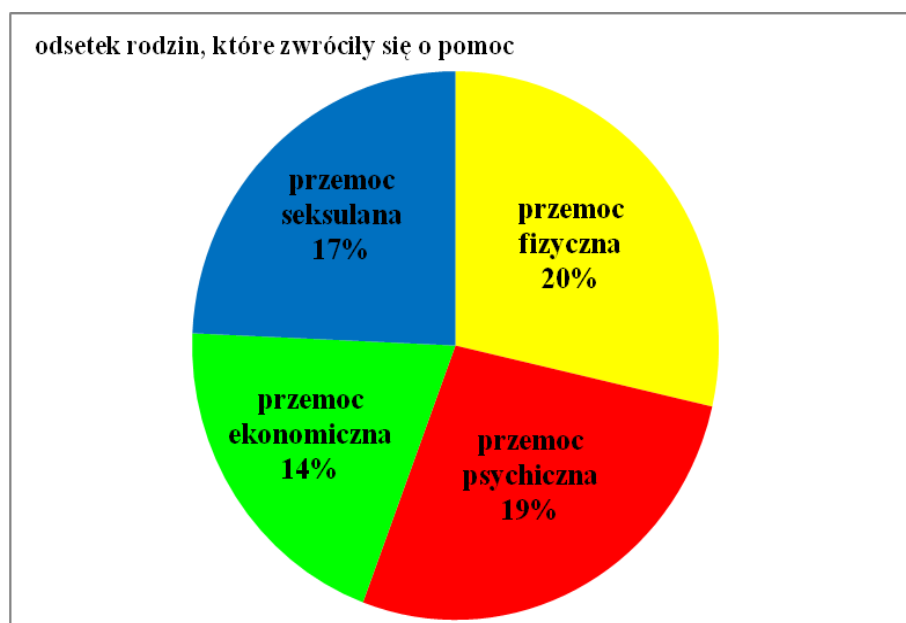
Niedoszacowanie rzeczywistej skali przemocy w rodzinie, na które zwracają uwagę badacze tego zjawiska, jak i autorzy niniejszego opracowania, spowodowane jest przede wszystkim biernością, obawami i wstydem ofiar przed ujawnieniem swojego problemu, które z kolei stanowią jeden z długotrwałych skutków doświadczania przemocy¹³. Ponadto wskazuje się również na następujące źródła trudności w wiarygodnym zdiagnozowaniu rozmiarów przemocy domowej:

- powszechne przekonania, że problemy rodzinne, zwłaszcza małżeńskie, nie powinny wykraczać poza ściany domu; stąd niezwykle trudne jest wydobyć tych spraw na światło dzienne;
- ingerencja w sprawy rodzinne stanowi duże zagrożenie fizyczne dla osób ingerujących;
- złożoność formalna oraz emocjonalna relacji rodzinnych sprawia, że zdolność wnikania czy postępowania z rodziną często wykracza poza możliwości instytucji;
- brak przekonania wśród ofiar i sprawców co do konieczności poddania się terapii¹⁴.

Powyżej zaprezentowane przyczyny trudności we wiarygodnym oszacowaniu skali zjawiska przemocy domowej stanowią jednocześnie pośrednią przyczynę niechętnego korzystania przez ofiary z pomocy odpowiednich instytucji.

Niechęć tę potwierdzają badania ogólnopolskie, w których osoby doświadczające poszczególnych form przemocy zapytano, czy, i do kogo zwróciły się o pomoc. W roku 2007 uzyskano wyniki, które zaprezentowano na rys. 1.

Rysunek 1. Korzystanie z pomocy instytucji przez rodziny ze względu na formę przemocy w roku 2007

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Polacy wobec zjawiska przemocy w rodzinie oraz opinie ofiar, sprawców i świadków o występowaniu i okolicznościach występowania przemocy w rodzinie, TNS OBOP dla Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2007, s. 47.

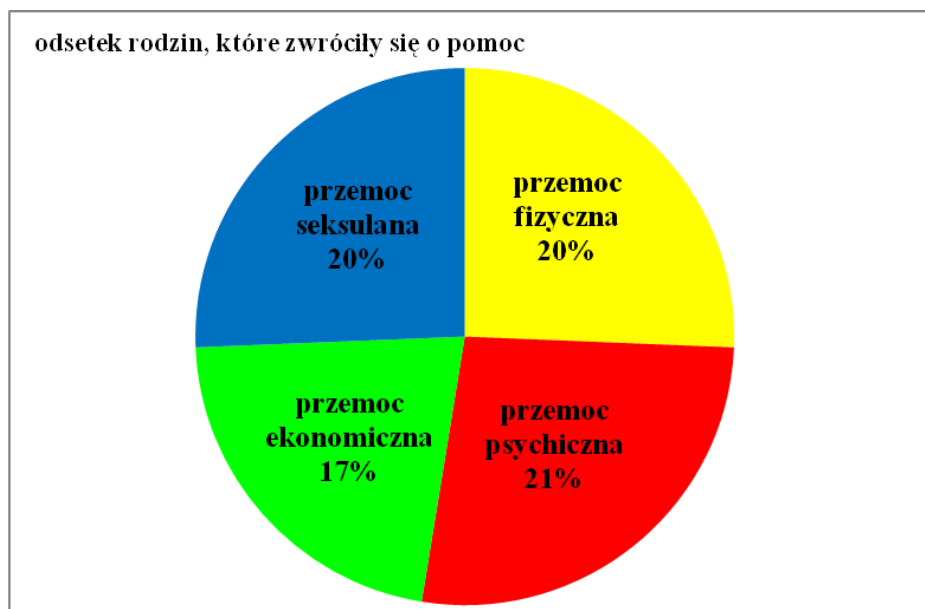
¹³ Chodzi tu głównie o tzw. syndrom wyuczonej bezradności. Zob. M. Budyn-Kulik, Zabójstwo tyrana domowego. Studium prawo karne i wiktymologiczne, Wydawnictwo Verba, Lublin 2005, s. 101-104.

¹⁴ I. Pospiszyl, Przemoc w rodzinie, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1998, s. 27.

Bez względu na formę doświadczanej przemocy, o wsparcie zwróciło się jedynie 20% osób (rodzin) nią dotkniętych. O pomoc, co wykazały te same badania, częściej zwracały się kobiety (29%), niezależnie czy problem dotyczył ich samych czy kogoś z członków rodziny. Ponadto, z pomocy częściej korzystały rodziny w złej sytuacji materialnej (34%) niż te, w których sytuacja ta oceniana była jako dobra (16%)¹⁵.

Przeprowadzenie podobnych badań w trzy lata później, czyli w roku w 2010, pozwala na stwierdzenie, czy nowelizacje prawa, walka ze stereotypami poprzez kampanie społeczne oraz nowe rozwiązania w walce ze zjawiskiem przemocy domowej wprowadzone na poziomie samorządowym, zaowocowały zwiększeniem się liczby osób zwracających się o pomoc w związku z doświadczaniem przemocy .

Rysunek 2. Korzystanie z pomocy instytucji przez rodziny ze względu na formę przemocy w roku 2010

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w Polsce wobec kobiet i wobec mężczyzn. Część I – Raport z badań ogólnopolskich, TNS OBOP dla Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2010, s. 146.

Jak wskazują wyniki zobrazowane na rys. 2., w roku 2010 w porównaniu do roku 2007 nieznacznie tylko zwiększył się odsetek rodzin dotkniętych poszczególnymi formami

¹⁵ Polacy wobec zjawiska przemocy w rodzinie oraz opinie ofiar, sprawców i świadków o występowaniu i okolicznościach występowania przemocy w rodzinie, TNS OBOP dla Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2007, s. 49.

przemocy, które skorzystały z pomocy instytucji pierwszego kontaktu. Jedynie w odniesieniu do ofiar przemocy seksualnej i ekonomicznej wzrost ten, wynoszący w obu przypadkach trzy punkty procentowe, można uznać za wyraźny. Natomiast ogólny odsetek rodzin, czyli bez podziału na określone formy przemocy, które zwróciły się o pomoc, wzrósł z 20% w roku 2007 do 26% w roku 2010.

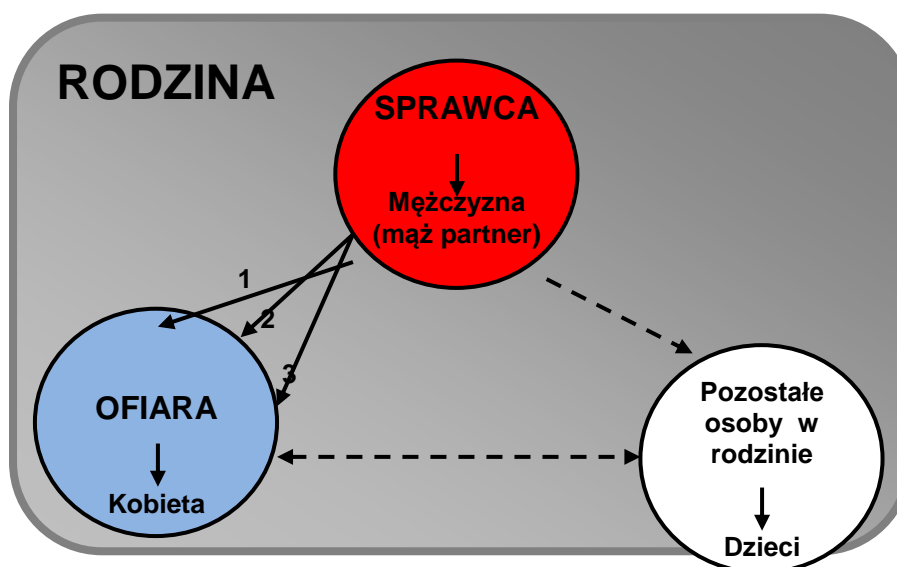
W badaniach ilościowych kwestię skali korzystania przez ofiary z pomocy instytucji pierwszego kontaktu również uczyniono jednym z problemów badawczych. Uzyskane w Powiecie Świdwińskim okazują się znacznie lepsze od wyników badań ogólnopolskich.

Okazuje się bowiem, że wśród osób doświadczających przemocy w rodzinie, jedynie 36,17% nie zwróciło się o jakąkolwiek pomoc (w badaniach ogólnopolskich z 2010 roku aż 74%). Ofiary najczęściej zwracały się o nią do policji (21,75%), ośrodka pomocy społecznej (6,62%) oraz sądów (5,91)¹⁶.

Przytoczenie powyższych informacji ma przede wszystkim wskazać, iż fakt niewielkiej skali korzystania z pomocy osób pokrzywdzonych z pomocy instytucji pierwszego kontaktu w sposób zasadniczy determinuje ich wiedzę (a co za tym idzie również przekonania) na temat rodzajów i form przemocy występującej najczęściej. Może się ona zatem różnić od rzeczywistych, lecz nieujawnianych, przypadków mających miejsce na danym terenie.

Poniżej zaprezentowane zostało 6 Schematów najczęstszych sytuacji dotyczących Odbiorców przygotowanych w oparciu o informacje uzyskane w badaniach ilościowych i jakościowych prowadzonych w ramach projektu RPR.

Przemoc fizyczna – Sytuacja 1.

1 – bicie, 2 – szarpanie, 3 – popychanie

Opis schematu:

Rodzina z dwójką, trójką dzieci w wieku szkolnym (szkoła podstawowa, gimnazjum). Kobieta (żona, partnerka) jest ofiarą systematycznie stosowanej przemocy fizycznej przejawiającej się w biciu, szarpaniu, popychaniu. Sprawcą przemocy jest mężczyzna (mąż,

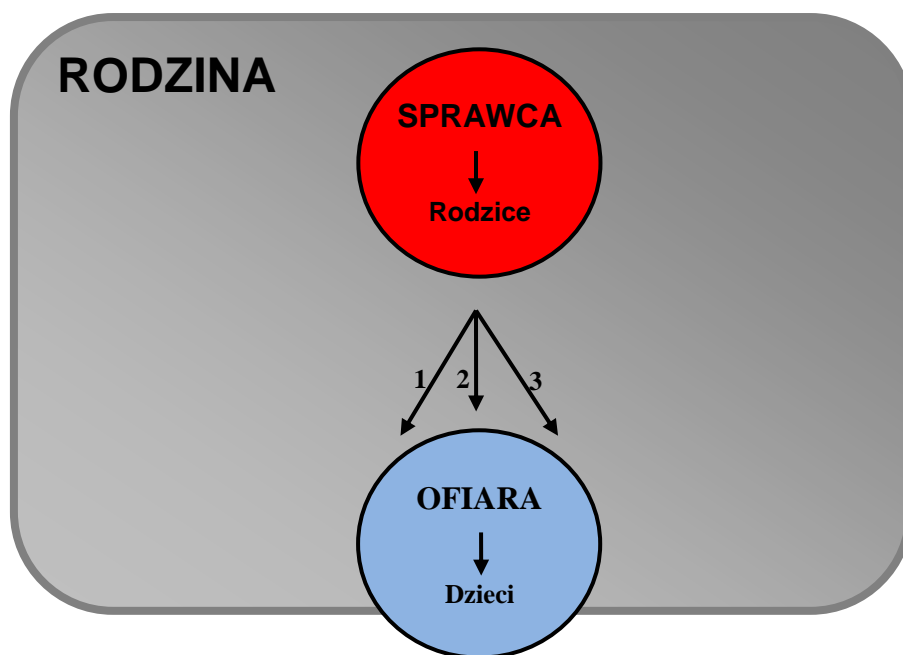
¹⁶ Tamże, rys. 86.

partner) nadużywający alkoholu, która stosowana jest pod jego wpływem. Świadcami przemocy są dzieci, wobec których przemoc fizyczna jednak nie jest stosowana. Rodzina o niskim statusie materialnym, oboje rodziców pracuje dorywczo (sezonowo). Okresowo rodzina korzysta ze świadczeń pomocy społecznej.

Rodzina postrzegana jako w pełni wykonująca swoje funkcje – dzieci są zadbane, wypełniają obowiązek szkolny. Kobieta (ofiara) godzi się ze swoją sytuacją, mając nadzieję, że mąż/partner się zmieni, przestanie nadużywać alkoholu. Za wszelką cenę chce utrzymać jedność rodziny. Sprawca uważa się za dobrego ojca i męża. Nie godzi się z opinią, że nadużywa alkoholu. Za własne zachowania agresywne obwinia żonę usprawiedliwiając je rzekomym złym zachowaniem ofiary. Dzieci nie mają większych problemów z nauką, jednakże w środowisku rówieśniczym nie funkcjonują właściwie. W ich zachowaniu pojawiają się akty agresji słownej i fizycznej wobec członków grupy rówieśniczej.

Ofiara samodzielnie nie szuka pomocy. Podczas jednej z domowych awantur (wywołanych przez pijanego sprawcę) zaniepokojeni sąsiedzi wzywają Policję (zob. Punkt 2.7., Schemat 1. Przemoc fizyczna. Interwencja w Sytuacji 1).

Przemoc fizyczna (zaniedbanie) – Sytuacja 2.

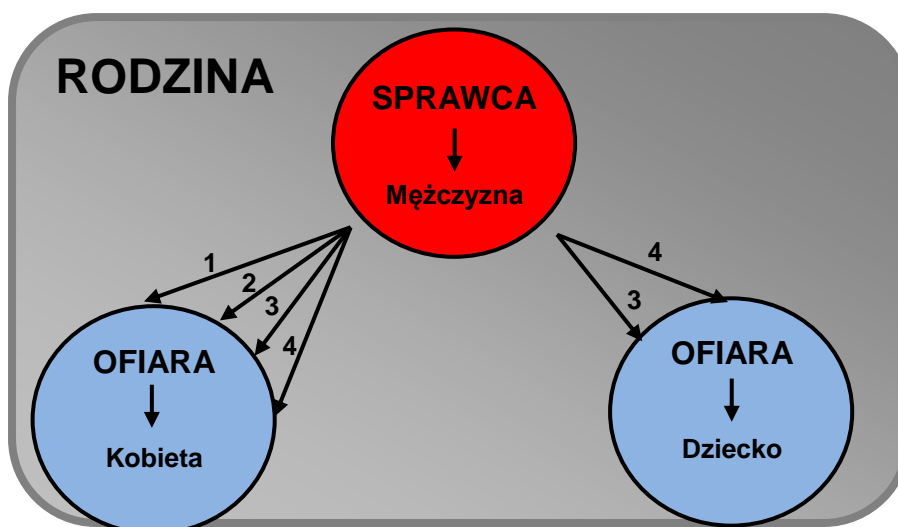
1 – niedożywienie; 2 – brak nadzoru nad postępami w nauce (częste nieobecności w szkole); 3 – brak zainteresowania sytuacją zdrowotną dzieci

Opis schematu:

Wielodzietna rodzina z dziećmi w wieku szkolnym i młodszymi mieszkająca na wsi. Rodzina o bardzo niskim statusie materialnym. Rodzice są niezaradni życiowo, nie pracują, nie panują nad budżetem domowym, nie potrafią w sposób optymalny wykorzystać otrzymywanej pomocy, nie dbają o mieszkanie i w konsekwencji są uzależnieni od pomocy społecznej. Nie nadużywają alkoholu. Dzieci są ofiarami zaniedbania. Te nie będące w wieku szkolnym nie mają zapewnionej odpowiedniej opieki, zarówno tej podstawowej w formie dbałości o wyżywienie, odpowiednią higienę, dbałości o zdrowie, jak i wychowawczej (poświęcenie uwagi, rozmowy itp.). Dzieci w wieku szkolnym, oprócz braku opieki podstawowej są również ofiarami braku zainteresowania ich rozwojem emocjonalnym i intelektualnym. M.in. opuszczają lekcje, co powoduje piętzące się zaległości w nauce.

Rodzina niewydolna, bezradna życiowo i wychowawczo. Kochająca jednak swoje dzieci. Rodzice mają niski poziom wykształcenia. Podczas wywiadu środowiskowego pracownik socjalny stwierdza istnienie przemocy fizycznej (zob. Punkt 2.7. Schemat 2. Przemoc fizyczna. Interwencja w Sytuacji 2).

Przemoc psychiczna – Sytuacja 1.

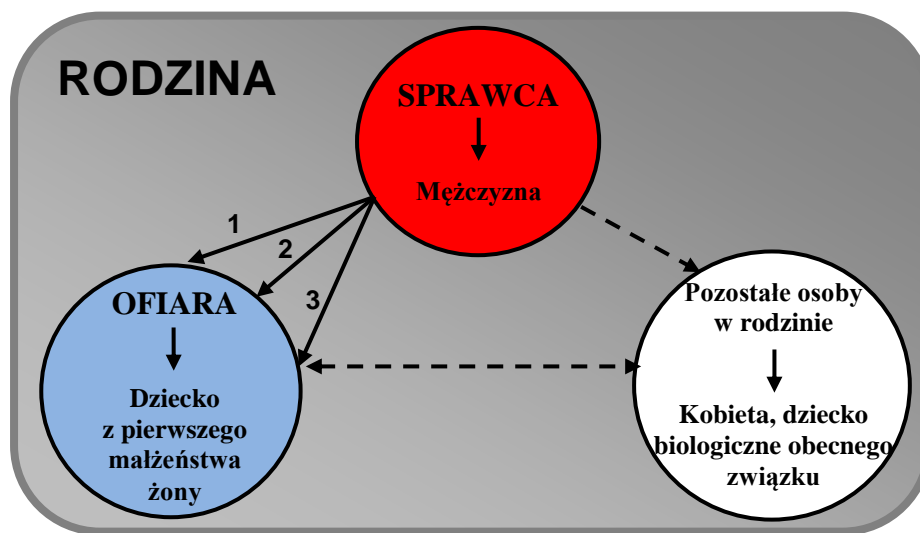
1 – groźenie; 2 – ubliżanie; 3 – poniżanie; 4 – tyranizowanie;

Opis schematu:

Rodzina o średnim statusie materialnym z jednym dzieckiem w wieku szkolnym uczęszczającym do gimnazjalnym. Oboje rodziców pracuje. Sprawca przemocy to chorobliwie zazdrosny mąż (partner) jednocześnie chcący kontrolować wszystkie sfery życia rodziny. Kobieta, oprócz bycia ofiarą chorobliwej zazdrości, systematycznie pada ofiarą przemocy emocjonalnej w formie poniżania (ubliżanie, pozbawianie godności), tyranizowania (nadmierne wymagania, wymuszanie określonych zachowań). Dziecko również jest ofiarą przemocy psychicznej polegającej na nadmiernym kontrolowaniu poczynań dziecka, obsesyjnych wymaganiach dotyczących porządku w pokoju, określonych wyników w nauce itp. oraz na uzależnianiu zainteresowania od określonego (poprawnego w oczach ojca) zachowania.

Dzięki swojemu statusowi materialnemu i wysokiej pozycji społecznej, w swoim środowisku rodzina postrzegana jako szczęśliwa. Ze względu na status materialny, nie jest objęta pomocą społeczną. Ze względu na brak fizycznego znęcania, rodzina nie jest objęta zainteresowaniem policji. Ofiary nikogo nie informują o swojej sytuacji. Dziecko jednak sprawia problemy wychowawcze w szkole (agresja wobec rówieśników). Na zachowanie dziecka zwraca uwagę nauczyciel (zob. Punkt 2.7. Schemat 3. Przemoc psychiczna. Interwencja w Sytuacji 1).

Przemoc psychiczna – Sytuacja 2.

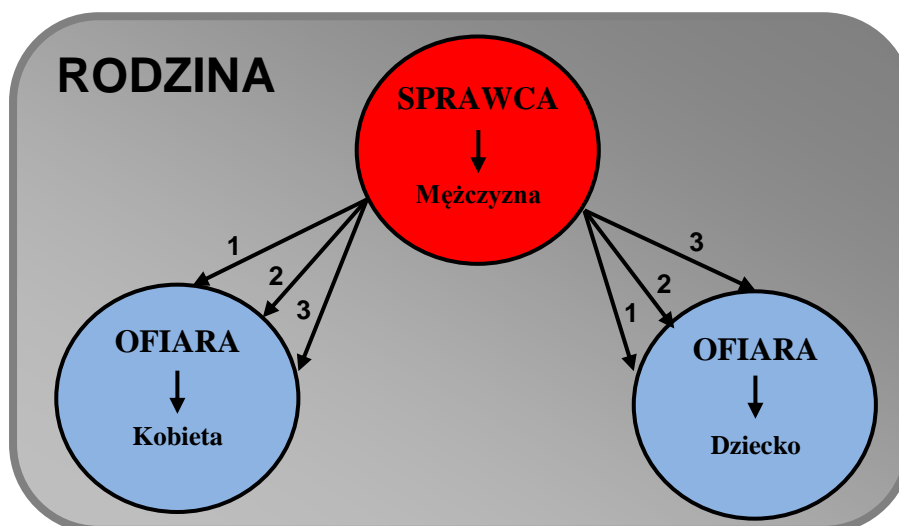
1 – poniżanie; 2 – tyranizowanie; 3 – ubliżanie.

Opis schematu:

Rodzina z dwójką lub trójką dzieci. Jedno z dzieci (wiek szkolny) pochodzi z poprzedniego związku żony (partnerki), które pada ofiarą przemocy psychicznej. Sprawcą jest ojczym dziecka. Przemoc ma charakter psychiczny. Polega na faworyzowaniu biologicznego dziecka, nadmiernym obarczaniu obowiązkami, uporczywym przypominaniu o tym, że nie jest biologicznym dzieckiem, uzależnianiu okazywania uwagi i akceptacji od ścisłego wypełniania poleceń i zachowania oczekiwanego przez ojca.

Rodzina o niskim statusie materialnym, sporadycznie korzystająca ze świadczeń opieki społecznej (np. wyprawka szkolna, ubrania na zimę itp.). Obydwoje rodziców pracuje, choć zdarzają się okresy bezrobocia jednego z nich. Kobieta pozostaje bierna wobec przemocy stosowanej wobec dziecka, w niektórych przypadkach wręcz ją akceptując, gdy zachowanie partnera wydaje się jej pomocne w procesie wychowawczym. Dziecko biologiczne w wieku przedszkolnym biernie przygląda się sytuacji, niekiedy w sposób nieświadomy wykorzystując swoją uprzywilejowaną pozycję w rodzinie. Dziecko – ofiara nie sprawia problemów w szkole, ale jest ciche, wycofane, wylęknione. Na zachowanie dziecka zwraca uwagę nauczyciel (zob. Punkt 2.7. Schemat 4. Przemoc psychiczna. Interwencja w Sytuacji 2)

Przemoc ekonomiczna – Sytuacja 1.

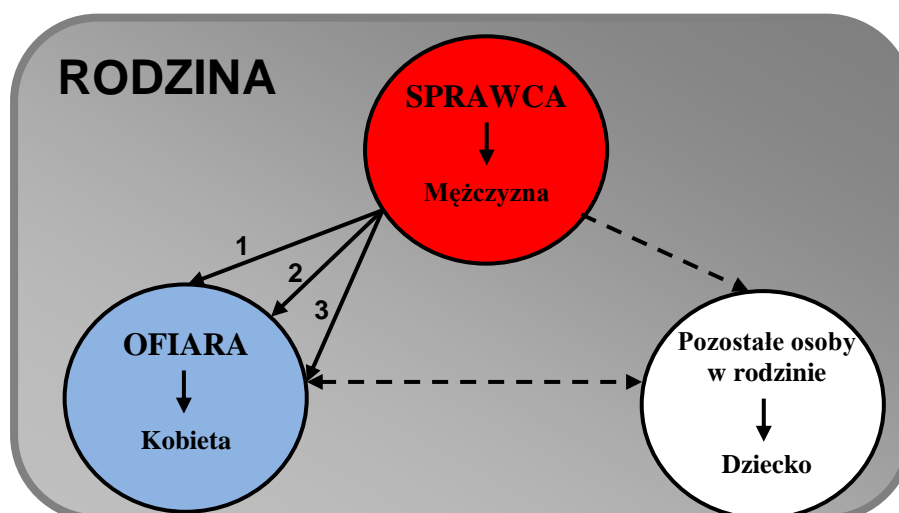
1 – pozbawianie środków do życia; 2 – wynoszenie cennych sprzętów z domu; 3 – brak zainteresowania potrzebami materialnymi rodziny

Opis schematu:

Rodzina z dziećmi (dzieckiem). Sprawcą przemocy jest mąż (partner) uzależniony od alkoholu. Podłożem stosowania przemocy jest nałóg. Przemoc ekonomiczna przejawia się w przepijaniu własnych i żony pieniędzy, wynoszeniem cenniejszych rzeczy z domu i ich sprzedaży, braku zainteresowania sytuacją materialną żony i dzieci. Ofiarą jest zarówno kobieta, jak i dziecko (dzieci). Sprawca nie stosuje przemocy fizycznej, natomiast przemocy ekonomicznej towarzyszy przemoc psychiczna w formie nękania w celu zdobycia pieniędzy, krzyków i awantur pod wpływem alkoholu. Kobieta chce zmienić swoją sytuację, ale czuje się bezradna. Boi się konsekwencji ekonomicznych swoich działań obawiając się, że sama sobie nie poradzi. Wciąż liczy również, że mąż zerwie z nałogiem.

Rodzina, z powodu nałogu jednego z członków rodziny, o niskim statusie materialnym. Systematycznie korzysta ze świadczeń pomocy społecznej. W rodzinie stale pracuje tylko żona, natomiast mąż przez długie okresy jest bezrobotny pracując jedynie dorywczo. Dziecko w wieku przedszkolnym. Podczas procedury przyznawania pomocy finansowej, pracownik socjalny dowiaduje się o stosowanej w rodzinie przemocy (zob. Punkt 2.7. Schemat 5. Przemoc ekonomiczna. Interwencja w Sytuacji 1).

Przemoc ekonomiczna – Sytuacja 2.

1 – wydzielanie pieniędzy; 2 – zakazywanie aktywności zawodowej; 3 – zarzuty o niegospodarność, „szastanie pieniędzmi”

Opis schematu:

Rodzina z dzieckiem w wieku przedszkolnym o przeciętnym statusie materialnym. Nie korzysta ze świadczeń pomocy społecznej. W rodzinie zawodowo pracuje tylko mąż (partner) natomiast kobieta opiekuje się dzieckiem. Kobieta jest ofiarą przemocy ekonomicznej stosowanej przez męża (partnera). Przybiera ona formę następujących zachowań: wydzielanie pieniędzy i skrupulatna kontrola ich wydawania, zakazywanie podjęcia pracy przez żonę, oskarżanie o niegospodarność (szastanie pieniędzmi), przypominanie jej swojej dominującej pozycji ekonomicznej, lekceważenie obowiązków wykonywanych przez żonę. Dziecko z racji swojego wieku nie zdaje sobie sprawy z sytuacji w rodzinie.

Rodzina z racji wysokiej pozycji w lokalnej społeczności postrzegana jako szczęśliwa. Mąż nie zdaje sobie sprawy, że jest sprawcą przemocy ekonomicznej. Swoje zachowanie usprawiedliwia troską o rodzinę i odpowiedzialnością za rzekomo mniej zaradną ofiarę. Nie akceptuje zawodowych aspiracji żony (partnerki). Sprawca ma zdecydowane przekonania dotyczące pożądanego modelu swojej rodziny oparte o skrajnie konserwatywne poglądy: mąż pracuje zawodowo biorąc pełną odpowiedzialność za byt materialny rodziny, żona ekonomicznie podległa mężowi opiekuje się dzieckiem dbając o „domowe ognisko”. Przyjaciółka ofiary, która zna jej sytuację i obawy przed poproszeniem o pomoc, decyduje się na samodzielne działanie (zob. Punkt 2.7. Schemat 6. Przemoc ekonomiczna. Interwencja w Sytuacji 2).

2.7. Scenariusze najczęstszych interwencji dotyczących Odbiorców

Po opisanu najczęstszych sytuacji przemocy w rodzinie, można sformułować kilka wniosków. Po pierwsze, w powyższej kwestii opinie osób, które nie doświadczają lub nie doświadczły przemocy są inne niż osób doświadczających przemocy. Po drugie, opinie dzieci i młodzieży oraz dorosłych nie różnią się istotnie między sobą. Ponadto dzieci krzywdzą dzieci, ale nie jest to „zauważone” przez instytucje i organizacje, które mają za zadanie rozwiązywać problemy przemocy w rodzinie.

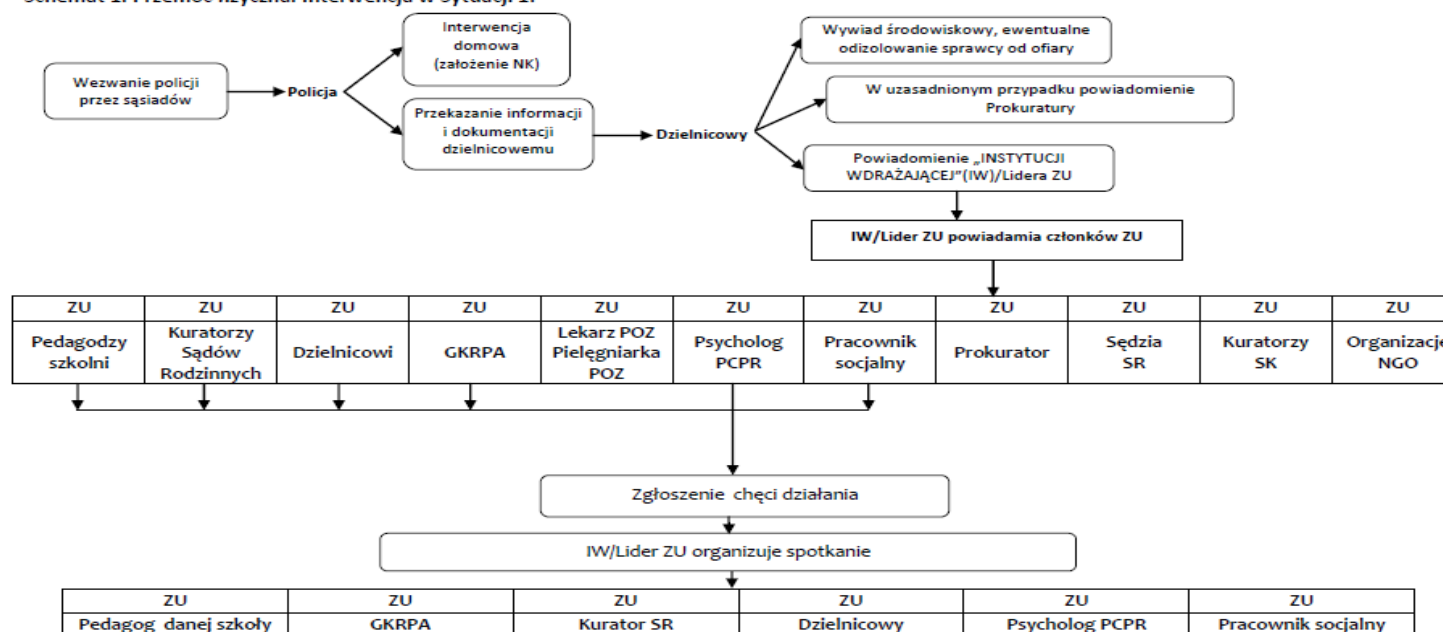
Wnioski z badań jakościowych wskazują, że instytucje i organizacje, zagubione w różnorodności problemów i różnych sytuacji przemocy w rodzinie, nie potrafią współpracować, mają kłopoty z wymianą informacji, procedury postępowania są rozciągnięte w czasie, a w niektórych sytuacjach brakuje wiedzy i wsparcia merytorycznego pracowników (por. „słabe strony” systemu rozwiązywania problemów w rodzinie). W związku z powyższym, oczekiwania ofiar przemocy, często rozmijają się z ofertą, jaka proponuje im dotychczasowy system rozwiązywania problemów związanych z przemocą w rodzinie. Przede wszystkim to przemoc psychiczna i emocjonalna jest najbardziej rozpowszechnionym zjawiskiem. W wielu środowiskach nie jest uznawana za formę przemocy, lecz za normalny sposób komunikacji międzyludzkiej. Jest też bardzo trudna do udowodnienia. Ofiary przemocy, zwłaszcza dzieci, nie oczekują często radykalnych rozwiązań, w postaci zmiany miejsca zamieszkania czy „wymiany” rodziców. One chcą **aby sprawca przemocy - przestał stosować przemoc. Mają też nadzieję** na zmianę zachowania. Dorosłe kobiety również, ponieważ są silnie związane emocjonalnie ze swoim oprawcą, często od niego uzależnione.

Rozwiązywanie problemów przemocy w rodzinie, wymaga działań dwutorowych, tj. pracy z ofiarą i pracy ze sprawcą. Aby zmotywować człowieka do zmiany zachowania, stosowana jest najczęściej metoda kary, która może spowodować zmianę zachowania o ile jest stosowana w odpowiedni sposób i jest wpisana w system motywacyjny. Stosowanie samych kar, bez „wzmacniania” pozytywnych zachowań jest bezskuteczne.

Powyższy projekt i jego produkt finalny, stanowi odpowiedź na zapotrzebowanie społeczne stworzenia takiego systemu współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami zajmującymi się obszarem przemocy, aby skuteczniej pomagać ofierze i zmieniać zachowania sprawców.

Wypracowane scenariusze interwencji (jako siódmy i ostatni element Modelu Pracy ZU) stanowią odpowiedź na zidentyfikowane w toku badań i usystematyzowane w formie schematów najczęstsze sytuacje dotyczące ofiar przemocy domowej. Tworzą one zintegrowane i nierozłączne narzędzie wspomagające instytucje pierwszego kontaktu w szybkiej i efektywnej interwencji w przypadku typowych zdarzeń z obszaru przemocy w rodzinie. Jednocześnie, dzięki zachowaniu odpowiedniego poziomu ogólności, stają się uniwersalną instrukcją do zastosowania w różnych sytuacjach kryzysowych.

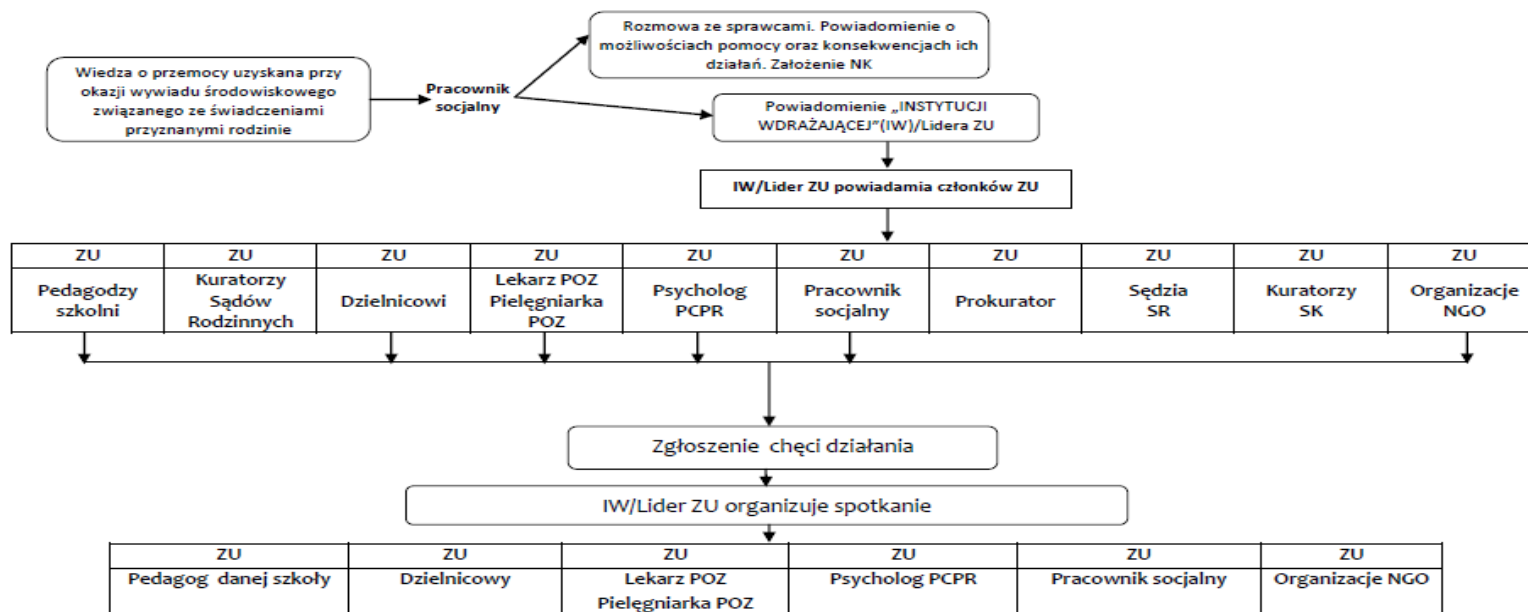
Schemat 1. Przemoc fizyczna. Interwencja w Sytuacji 1.

Zespół spotyka się systematycznie celem:

1. Ustalenia sposobu komunikacji między sobą.
2. Wymiany informacji.
3. Ustalanych dalszych działań (w ramach swoich kompetencji i uprawnień).
4. Ewaluacji podjętych działań.
5. Ustala osoby odpowiedzialne (w ramach swoich kompetencji).
6. Ustala ostateczny skład „zespołu roboczego” ZU.

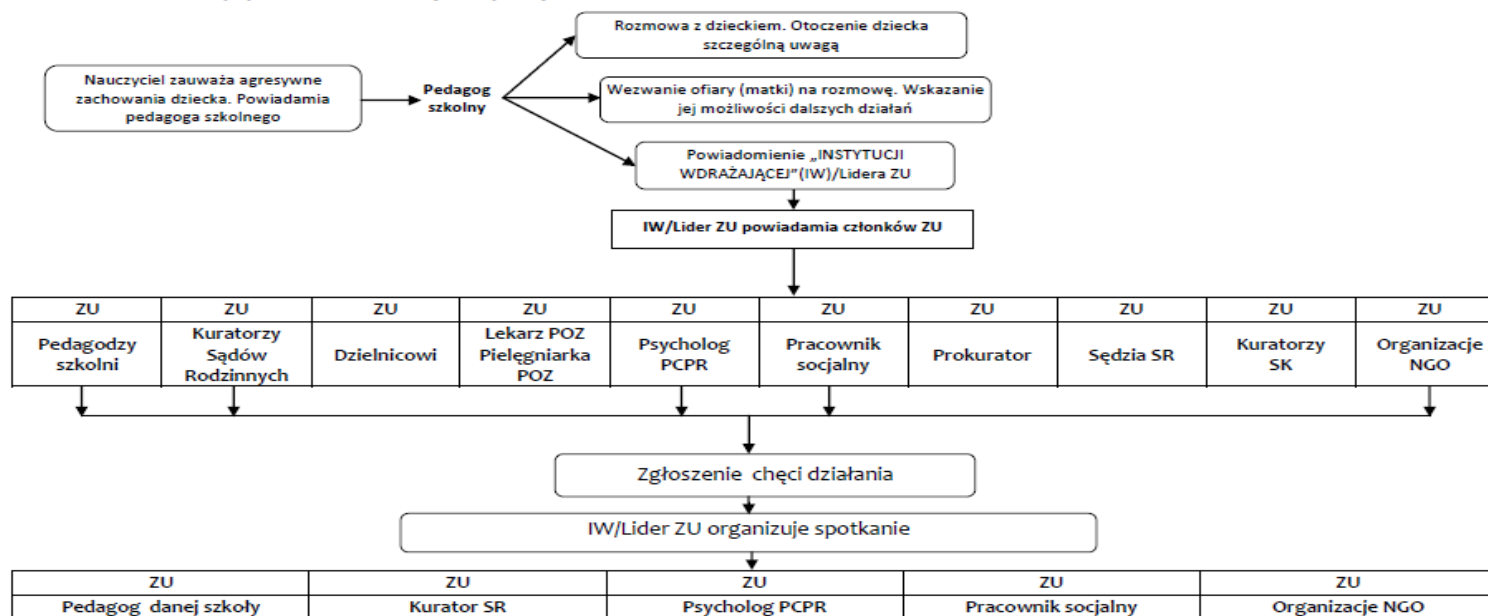
Schemat 2. Przemoc fizyczna. Interwencja w Sytuacji 2.

Zespół spotyka się systematycznie celem:

1. Ustalenia sposobu komunikacji między sobą.
2. Wymiany informacji.
3. Ustalanych dalszych działań (w ramach swoich kompetencji i uprawnień).
4. Ewaluacji podjętych działań.
5. Ustala osoby odpowiedzialne (w ramach swoich kompetencji).
6. Ustala ostateczny skład „zespołu roboczego” ZU.

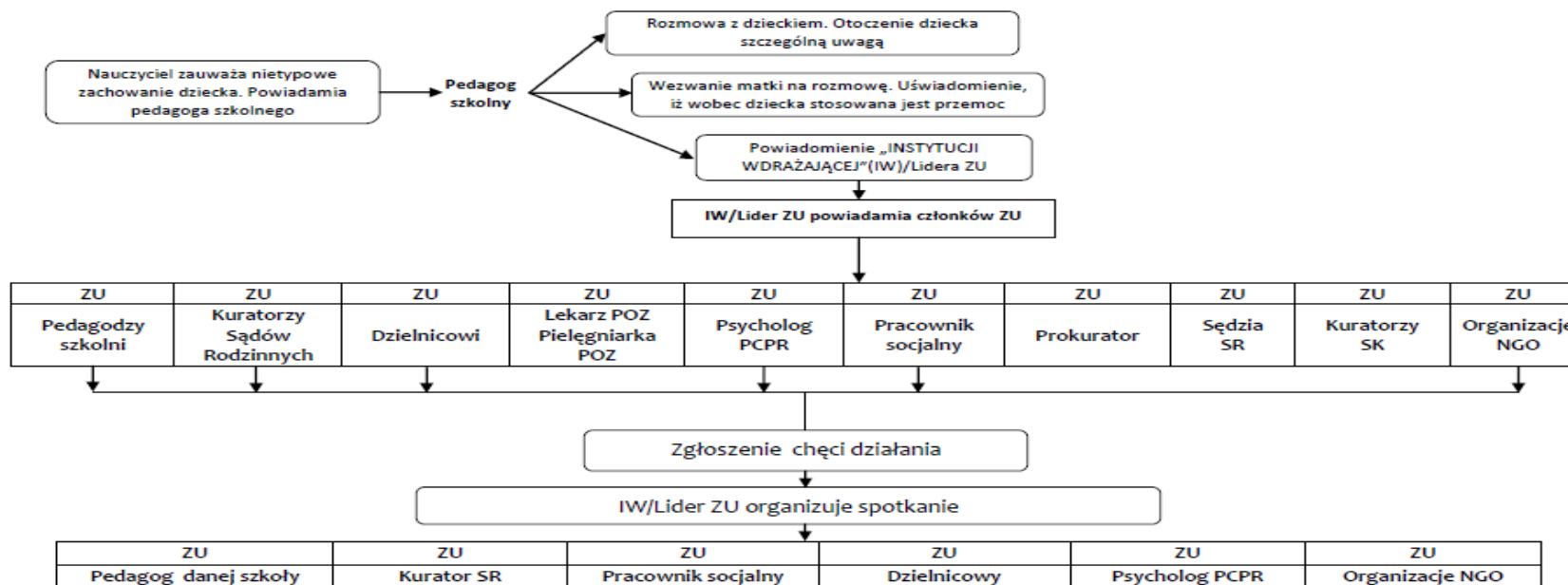
Schemat 3. Przemoc psychiczna. Interwencja w Sytuacji 1.

Zespół spotyka się systematycznie celem:

1. Ustalenia sposobu komunikacji między sobą.
2. Wymiany informacji.
3. Ustalanych dalszych działań (w ramach swoich kompetencji i uprawnień).
4. Ewaluacji podjętych działań.
5. Ustala osoby odpowiedzialne (w ramach swoich kompetencji).
6. Ustala ostateczny skład „zespołu roboczego” ZU.

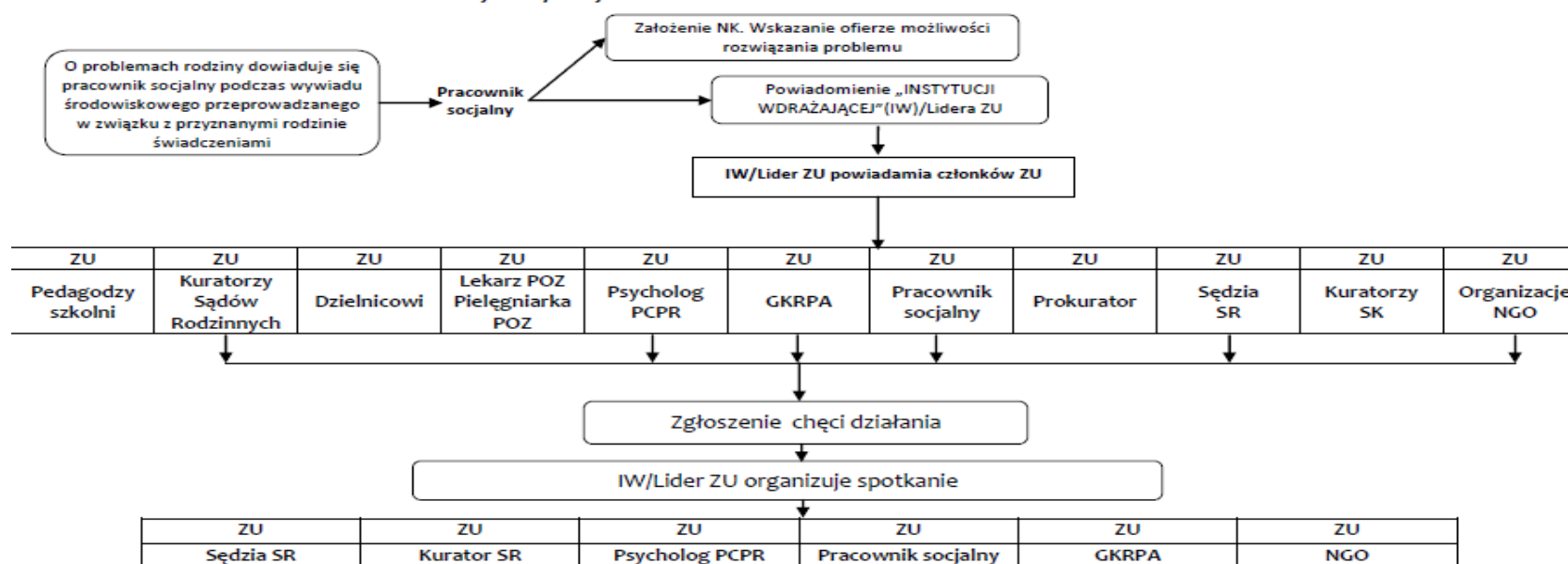
Schemat 4. Przemoc psychiczna. Interwencja w Sytuacji 2.

Zespół spotyka się systematycznie celem:

1. Ustalenia sposobu komunikacji między sobą.
2. Wymiany informacji.
3. Ustalanych dalszych działań (w ramach swoich kompetencji i uprawnień).
4. Ewaluacji podjętych działań.
5. Ustala osoby odpowiedzialne (w ramach swoich kompetencji).
6. Ustala ostateczny skład „zespołu roboczego” ZU

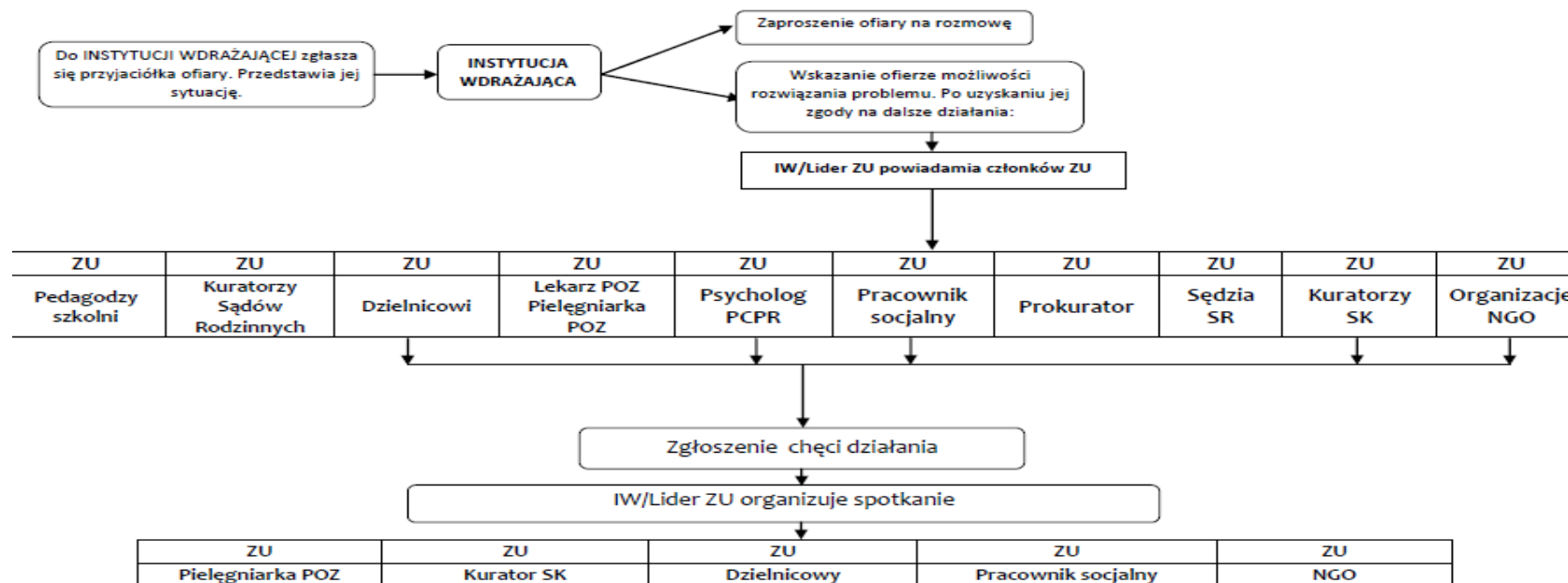
Schemat 5. Przemoc ekonomiczna. Interwencja w Sytuacji 1.

Zespół spotyka się systematycznie celem:

1. Ustalenia sposobu komunikacji między sobą.
2. Wymiany informacji.
3. Ustalanych dalszych działań (w ramach swoich kompetencji i uprawnień).
4. Ewaluacji podjętych działań.
5. Ustala osoby odpowiedzialne (w ramach swoich kompetencji).
6. Ustala ostateczny skład „zespołu roboczego” ZU.

Schemat 6. Przemoc ekonomiczna. Interwencja w Sytuacji 2.

Zespół spotyka się systematycznie celem:

1. Ustalenia sposobu komunikacji między sobą.
2. Wymiany informacji.
3. Ustalanych dalszych działań (w ramach swoich kompetencji i uprawnień).
4. Ewaluacji podjętych działań.
5. Ustala osoby odpowiedzialne (w ramach swoich kompetencji).
6. Ustala ostateczny skład „zespołu roboczego” ZU.

3. Problem, na który odpowiada innowacja

Model Pracy Zespołu Użytkowników, stanowiący jeden z Produktów Finalnych Projektu „Razem Przeciw Razom” opracowany został w oparciu o wnioski z badań fokusowych i pięciu spotkań z udziałem przedstawicieli instytucji pierwszego kontaktu tworzących Zespół Użytkowników. Tworzenie Modelu poprzedziła również analiza i ocena danych wtórnych dotyczących:

- otoczenia prawnego, w jakim działa dotychczas obowiązujący system przeciwdziałania przemocy w rodzinie w powiecie świdwińskim, z uwzględnieniem zarówno ogólnokrajowych aktów prawnych, jak i opracowywanych przez gminy programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- sytuacji społeczno-gospodarczej powiatu świdwińskiego ze szczególnym uwzględnieniem problemów społecznych występujących na tym terenie;
- skali przemocy w rodzinie w powiecie świdwińskim z wykorzystaniem danych statystycznych uzyskanych w instytucjach pierwszego kontaktu (Policja, Prokuratura, pomoc społeczna, instytucje oświatowe)¹⁷.

Przeprowadzona analiza źródeł wtórnych miała przede wszystkim na celu identyfikację słabych i mocnych stron obecnie działającego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, które, z jednej strony mogą stanowić bariery w skutecznej pomocy ofiarom, z drugiej, tworzyć listę dobrych praktyk możliwych do zaimplementowania w tworzonym Modelu. Ważnym z punktu widzenia przyszłej skuteczności projektowanego Produktu było osadzenie uzyskanych wniosków w specyfice społeczno-gospodarczej powiatu świdwińskiego oraz z uwzględnieniem jego potencjału instytucjonalnego.

Najcenniejsze w procesie opracowywania Modelu okazały się spotkania z Zespołem Użytkowników oraz przeprowadzone z udziałem jego członków badania fokusowe. Poniżej przedstawiono główne cele jakie postawiono przed tymi działaniami:

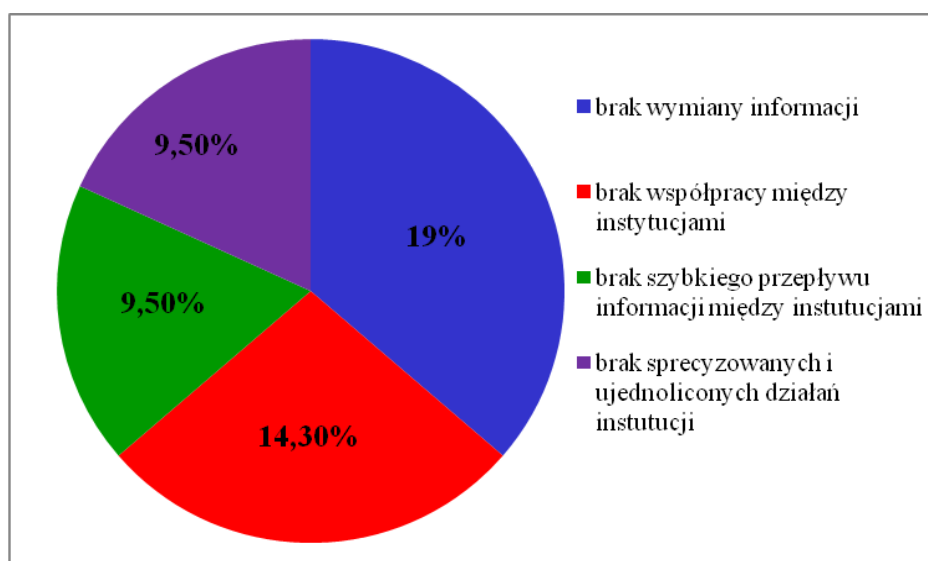
- **1 spotkanie** – wzajemne poznanie się członków ZU, wstępna dyskusja na temat największych problemów jakie ZU napotykają w swojej pracy, przeprowadzenie ankiety wśród obecnych na spotkaniu;
- **2 spotkanie** – poznanie wzajemnych kompetencji instytucji pierwszego kontaktu w obszarze problemu przemocy w rodzinie; identyfikacja ewentualnie istniejących obszarów konfliktowych w systemie komunikacji między instytucjami oraz poznanie oczekiwań, co do obszarów aktywności innych instytucji;
- **3 spotkanie** – identyfikacja najczęstszych sytuacji związanych z przemocą w rodzinie, z którymi stykają się przedstawiciele poszczególnych instytucji oraz przedstawienie rutynowych działań z nimi związanych; stworzenie idealnego modelu komunikacji i działań służących rozwiązaniu problemu przemocy w rodzinie;
- **4 spotkanie** – opracowanie wspólnie z ZU Mapy powiatu zawierającej wszystkie instytucje świadczące pomoc ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie w podziale na kompetencje i zasięg terytorialny;

¹⁷ Zob. E. Liszka-Gąsior, Ż. Wolniak, U, Kosowska, Raport – opracowanie metodologii badań jakościowych i wtórnych, Koszalin 2011.

- **5 spotkanie** - przedstawienie działań podjętych przez Partnera (Politechnikę Koszalińską Projektu „Razem przeciw Razom”; podsumowanie spotkań z ZU;
- **1 badanie fokusowe** – pogłębiona dyskusja na temat problemu przemocy domowej oraz problemów w przepływie informacji między instytucjami;
- **2 badanie fokusowe** – opracowanie obecnie istniejącego modelu przepływu informacji na przykładzie konkretnego przypadku, z jakim zetknęli się Użytkownicy ze wskazaniem jego mocnych i słabych stron¹⁸.

Podczas spotkań członkowie Zespołu Użytkowników do jednych z największych barier w skutecznej pomocy ofiarom przemocy zaliczyli problemy we wzajemnej komunikacji oraz w wymianie informacji zbieranych w toku swoich działań. Członkowie Zespołu Użytkowników wskazywali na brak jasnych procedur przekazywania informacji, pomijanie niektórych instytucji w obiegu informacji. W dotychczasowym systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, na co również zwracali uwagę członkowie Zespołu Użytkowników, nie przewidziano zarówno instytucji jak i instrumentów koordynujących działania instytucji pierwszego kontaktu na poziomie powiatowym.

Rysunek. Najczęściej (w %) wskazywane przez ZU bariery w skutecznej pomocy ofiarom przemocy domowej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: E. Liszka-Gąsior, Ż. Wolniak, U. Kosowska, T. Bogucka, M. Kamiński, Raport z analizy i oceny obecnie działającego systemu, Załącznik 1 i 2, Koszalin 2011.

Jak wynika w powyższych danych, ponad 42% członków Zespołu Użytkowników za największą barierę w skutecznej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie uznało problemy we wzajemnej komunikacji i współpracy. Wśród wskazań innych problemów, choć o podobnym charakterze, na uwagę zasługują następujące:

- spychanie problemów na inne placówki;
- brak czasu na powiadamianie wszystkich placówek;
- brak informacji zwrotnej od sądów i prokuratur;

¹⁸ Zob. Protokoły ze spotkań z Zespołem Użytkowników oraz z badań fokusowych, które dostępne są w biurze. Projektu.

- brak informacji od pomocy społecznej¹⁹.

W toku pracy z Zespołem Użytkowników oraz podczas badań fokusowych wśród jego członków zwrócono również uwagę na pewne braki w znajomości wzajemnych kompetencji poszczególnych instytucji pierwszego kontaktu, a w skrajnych przypadkach brak świadomości istnienia organizacji i podmiotów świadczących pomoc ofiarom przemocy.

Stworzony Model Pracy Zespołu Użytkowników odpowiada na przeważającą większość zarysowanych wyżej problemów. Poprzez stworzenie powiatowej platformy współpracy, jakim są spotkania Zespołu Użytkowników, Model umożliwia wymianę informacji niezbędnych do skutecznego opracowania i wdrożenia planu pomocy ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie.

Opracowany Model, poprzez zawarcie w nim kryteriów doboru członków do Zespołu Użytkowników oraz planu szkoleń w sposób ciągły przyczynia się do podnoszenia kompetencji zawodowych i interpersonalnych osób, które z racji pełnionych obowiązków na co dzień stykają się z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie. Systematyczne spotkania, wspólna praca, udział w szkoleniach, tworzy z Zespołu Użytkowników zespół wspólnie i skutecznie przeciwdziałający przemocy domowej, a także rozwiązujący pojawiające się problemy w wymianie informacji i wzajemnej komunikacji.

Wyłonienie z instytucji pierwszego kontaktu członków Zespołu Użytkowników zrywa z anonimowością tych instytucji oraz tworzy możliwości skuteczniejszego komunikowania się wszystkich osób biorących udział w interwencjach i dalszych procedurach związanych z pomocą ofiarom i sprawcom przemocy domowej. Powiadamianie o przypadkach przeprowadzone na podstawie stworzonego Modelu podnosi skuteczność przepływu informacji między instytucjami pierwszego kontaktu, a zarazem pozwala na identyfikację ewentualnych problemów (słabych stron) w tym przepływie. Wymiana informacji na spotkaniach Zespołu Użytkowników na temat określonych przypadków gwarantuje skuteczną pomoc ofiarom, poprzez m.in. wyeliminowanie dublowania się poszczególnych działań (np. założenie Niebieskiej Karty), uzyskanie informacji niedostępnych dla określonych instytucji (np. dozór kuratorski, problemy dzieci w szkole) czy wypracowanie nowych, nie zastosowanych dotychczas, metod pomocy (np. skierowanie dziecka do świetlicy środowiskowej, pomoc w podjęciu decyzji o leczeniu odwykowym).

Model Pracy Zespołu Użytkowników skierowany jest w głównej mierze do pracowników instytucji pierwszego kontaktu. Odpowiada on na zarysowane przez nich problemy w komunikacji i wymianie informacji. Jednocześnie, m.in. poprzez szkolenia, stanowi również narzędzie motywacyjne i wspierające ich działania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej. Zapobiega rutynie, zniechęceniu w podejmowanych działaniach, a także niweluje różnice w postrzeganiu „ważności” poszczególnych instytucji. Każdy z członków ZU staje się równoprawną stroną w procesie pomocy ofiarom i sprawcom.

Skuteczniejsze działanie, dzięki wdrożeniu Modelu, instytucji pierwszego kontaktu przyczynia się do efektywnej pomocy ofiarom i sprawcom przemocy domowej. Głównymi beneficjentami, czerpiącymi korzyści z Modelu, stają się zatem, obok pracowników instytucji pierwszego kontaktu, ofiary, sprawcy oraz osoby zagrożone wystąpieniem przemocy w rodzinie. Korzyści te wynikać mają przede wszystkim z:

- zerwania z anonimowością instytucji w kontakcie z ofiarą – członkowie Zespołu Użytkowników stają się swoistymi pośrednikami w kontaktach ofiara – instytucja;

¹⁹ E. Liszka-Gąsior, Ż. Wolniak, U. Kosowska, T. Bogucka, M. Kamiński, op. cit., s. 51.

- indywidualnego podejścia do przypadków dzięki spotkaniom Zespołu Użytkowników (na których następuje wymiana informacji, doświadczeń oraz wypracowanie najskuteczniejszej metody pomocy ofierze);
- przyspieszenia obiegu informacji poprzez wyeliminowanie zbędnych kanałów jej przepływu – informacja, zamiast przez instytucje, przekazywana jest między ściśle określonymi (z imienia i nazwiska) członkami Zespołu Użytkowników;
- wyeliminowania zbędnych działań narzucanych na ofiarę – dzięki wyłonieniu Zespołu Użytkowników i wymianie informacji między nimi ofiara poprzez zgłoszenie do któregośkolwiek z Zespołu zostaje włączona w kompletny system pomocy, w którym uzyskuje niezbędną pomoc.

W konsekwencji powyższych założeń, głównym efektem wdrożenia i działania Modelu, jest zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego związanego z doświadczeniem przemocy w rodzinie.

Opracowany Model staje się nowym instrumentem podnoszącym jakość działania instytucji pierwszego kontaktu poprzez:

- szkolenia członków Zespołu Użytkowników podnoszących ich kompetencje w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz wspierających ich działania w tym obszarze;
- wspólne spotkania ZU, na których członkowie Zespołu poznają się i pracują wspólnie, co eliminuje potencjalną konkurencję w podejmowanych działaniach, a także tworzy grupę kompetentnych, równych sobie osób;
- zintegrowanie działań gminnych systemów przeciwdziałania przemocy w rodzinie na szczeblu powiatowym poprzez spotkania i wspólną pracę członków Zespołu Użytkowników będących przedstawicielami gminnych i ponadgminnych instytucji pierwszego kontaktu;
- stworzenie instrumentu koordynującego i monitorującego pracę poszczególnych instytucji pierwszego kontaktu jakim staje się Instytucja Wdrażająca lub Lider ZU;
- stworzenie platformy wymiany konkretnych informacji dotyczących indywidualnych przypadków przemocy domowej.

Opracowany Model eliminuje identyfikowane dotychczas bariery w komunikacji między instytucjami niosącymi pomoc ofiarom przemocy w rodzinie. Dzięki wyłonieniu członków Zespołu Użytkowników, którzy stają się swoistymi „liderami” w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w swoich instytucjach, podniesiony zostaje również zakres odpowiedzialności za ich działania pomocowe.

Podniesienie szybkości przepływu i jakości informacji uzyskana zostaje poprzez działanie Instytucji Wdrażającej lub Lidera ZU, która staje się odpowiedzialna za koordynację i monitorowanie działania Zespołu Użytkowników.

Wartość dodana – oprogramowanie do komunikacji

Proponowanym narzędziem komunikacji wewnątrz ZU (**narzędzie fakultatywne**) jest oprogramowanie pn. "Lokalny systemu powiadamiania o przypadkach przemocy w rodzinie na terenie powiatu świdwińskiego". Genezą powstania systemu były rozmowy prowadzone z zespołem zarządzającym projektem, ekspertami zajmującymi się modelem pracy ZU oraz samymi użytkownikami.

Oprogramowanie finansowane jest ze środków MSWiA w ramach projektu "Razem Bezpieczniej".

System działa na platformie internetowej, do której dostęp mają członkowie ZU. Służy do szybkiego przesyłania informacji na temat zdarzenia przemocy w rodzinie (również smsem). Każdy z użytkowników otrzyma wiadomość o zdarzeniu i za każdym razem system odnotuje reakcję zwrotną użytkownika na otrzymaną informację. Jedną z funkcjonalności systemu jest również budowa mapy zdarzeń, co pozwoli określić rejony zagrożone wykluczeniem, a tym samym da możliwość zintensyfikowania w nich działań prewencyjnych i informacyjnych (elementy Kampanii Społecznej). System odpowiada na potrzeby użytkowników, co zostało przez nich potwierdzone podczas spotkań i szkoleń.

Człowiek – najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

**Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego**

2.

Plan pracy i harmonogram Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego

Opracowanie:

dr Barbara Woźniak

mgr Marcin Bachtak

mgr Anna Zglenicka

Elementami składowymi Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego będą:

1. Informator zawierający zasoby powiatu w postaci mapy instytucji i opisów ich działania
2. Mapa Powiatu składająca się z instytucji pierwszego kontaktu
3. Linia telefoniczna 0 801 działająca na terenie powiatu
4. Ulotki informacyjne dostępne w instytucjach pierwszego kontaktu
5. Plakaty informacyjne w instytucjach pierwszego kontaktu zrzeszonych w projekcie
6. Plakaty informacyjne w postaci bilbordy w każdym mieście powiatu
7. System komputerowy do komunikacji dla członków Zespołu Użytkowników
8. System sms-owy powiadamiania o interwencjach kryzysowych
9. Dyżury specjalistów

Psycholog (1h 4 razy w miesiącu)

- Doradca zawodowy (1h 2 razy w miesiącu)
- Pracownik socjalny (2h 2 razy w miesiącu)
- Policjant (1h 1 raz w miesiącu)
- **Prawnik (1h 4 raz w miesiącu)**

10. Pomoc w organizacji tematycznych grup wsparcia

Działalność Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego jest narzędziem wsparcia dla osób z terenu Powiatu Świdwińskiego, potrzebujących pomocy. Punkt wspierał będzie w poszukiwaniu rozwiązań w odpowiedniej Instytucji Pierwszego Kontakt.

Zakres pomocy Punktu jest składową kompetencji i zadań wykonywanych przez Instytucje uczestniczące w Pracy Projektu, których przedstawiciele tworzą Zespół Użytkowników Projektu. Instytucje znajdujące się na terenie Powiatu tworzą jego zasoby, na których opiera się pomoc skierowana do osób potrzebujących wsparcia.

Założeniem PIK jest :

- Zsumowanie zasobów i kompetencji służb działających w Powiecie Świdwińskim na rzecz osób doznających przemocy, a także pracujących z osobami stosującymi przemoc. Będzie on służył jako baza do kształtowania i planowania pracy oraz ujednoczenia procedur postępowania funkcjonujących we wszystkich gminach w związku z występującą przemocą w rodzinie. Za takim rozwiązaniem przemawia interdyscyplinarność, zgodnie z którą wszelkie działania na rzecz pomocy rodzinie powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów o różnych zawodach, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji; kluczowa jest praca zespołowa i współpraca i kompleksowość, z uwagi na fakt, iż przemoc jest zjawiskiem złożonym i wieloaspektowym.
- Zdiagnozowanie zasobów powiatu świdwińskiego w wyniku działań PIK. To pozwoli na tworzenie rozwiązań, które są blisko problemów człowieka i są przede wszystkim skuteczne.

Działania Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego są narzędziem nowej formy pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Kompleksowa pomoc jaką oferować ma PIK jest odpowiedzią na tematy :

- zmniejszenie zjawiska marginalizacji społecznej wśród dzieci , kobiet i mężczyzn dotkniętych zjawiskiem przemocy w rodzinie, zamieszkujących na terenie powiatu.
- wzmocnienie działań instytucjonalnych, pomoc w organizacji tematycznych grup wsparcia dla ofiar przemocy lub dla jej sprawców , bądź też dla innych grup występujących w bliskim kontakcie z przemocą. Taki rodzaj samopomocy bądź pracy na jej rzecz pod opieką specjalisty w formie spotkań grup wsparcia nie jest na powszechnym sposobem na zagospodarowanie problemów wykluczenia społecznego związanego z przemocą w rodzinie. Problem
- diagnozę zjawiska przemocy i jej przeciwdziałania poprzez priorytety jakie stawia przed sobą funkcjonowanie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego w towarzystwie Kampanii społeczno informacyjnej.
- różnorodność doznawanej i stosowanej przemocy nie pozwala na jednolite skatalogowanie wszystkich jej aspektów, dlatego też celem głównym nowo tworzonych narzędzi jest podniesienie świadomości, a czasem wręcz uświadomienie ofiarom i sprawcom, istnienie tego problemu.
- zagospodarowanie roli świadków przemocy, którzy pozostają bez wsparcia w sytuacji przemocowych, z tego powodu pomoc która oferuje Punkt skierowana jest również do nich.
- „odkłamanie” kojarzenia przemocy jedynie z przemocą fizyczną- kierunek działań Kampanii społecznej i praca Punktu Informacyjno –Konsultacyjnego, chcą zwrócić szczególną uwagę na rzadziej poruszane dotąd formy przemocy. Odkrywanie prawdy o pozostających w ukryciu zjawiskach przemocy ekonomicznej, zaniedbaniach, przemocy seksualne, czy psychicznej ma na celu wypracowanie nowych standardów w obejmowaniu opieką osób znajdujących się w sytuacjach zagrożonych takim zjawiskiem lub doznających takiej przemocy.

Poprzez wykwalifikowane zasoby współpracujące z Punktem, świadczenie pomocy i wsparcia w punkcie, realizowane będzie w myśl spójnych procedur pomocowych, będących częścią jednego z produktów finalnych realizowanego projektu RPR – Modelu pracy Zespołu Użytkowników.

Instytucje współpracujące z Punktem wyposażone w nowoczesne metody działania takie jak system sms-owy, program komputerowy do komunikacji oraz linia 0 800, będą kompleksowo obejmować pomocą osoby zgłaszające się po wsparcie do Punktu.

Mapa Powiatu Świdwińskiego będzie matrycą informacyjną według której pracownik Punktu korzystał będzie z zasobów działających instytucji na terenie powiatu. Zakres dotychczasowych zadań realizowanych przez poszczególne jednostki zostanie wsparty i poszerzony o system komunikacji, w którym każdy z użytkowników powiadomiony zostanie o każdym przypadku trafiających do Punktu. Punkt Informacyjno-Konsultacyjny w ramach zasobów instytucjonalnych oraz wsparcia specjalistów wspólnie opracowywał będzie sposób działania lub przekazania zgłoszonej sprawy.

Punkt działań będzie w obszarze zadań Starostwa Powiatowego, w mieście powiatowym. Dyżur w nim odbywał się będzie podczas godzin pracy urzędu. Ważne by dyżur miał miejsce w osobnym pomieszczeniu, tak aby osoba, zgłaszająca się po pomoc mogła w nieskrępowany sposób przedstawić problem z jakim się zgłosiła.

Zakłada się, że Punkt mógłby realizować swoje działania od wtorku do soboty, w ramach możliwości danego urzędu. Sobotni dyżur dawałby szansę, że odwiedzić mogłaby go większa ilość osób poszukujących wsparcia.

Takie założenia, wspólnie z kampanią społeczną i informacyjną, mają prowadzić do podniesienia świadomości społeczności na temat przemocy, której doznają, bądź której są świadkami lub sprawcami. Działania Punktu w swoich założeniach mają poufność i odpowiednią wrażliwość, którą mają cechować jego działania. Pomoc w wyjściu ze „strefy komfortu” dla ofiar przemocy, odejście od modelu wyuczony bezradności wobec doznawanej krzywdy na rzecz sprawczości i budowania świadomości własnych praw i potrzeb. Albowiem temat przemocy w rodzinie, nie może być potraktowany jako sprawa typowo urzędowa, ze względu na jej złożoność i towarzyszące jemu często dopełniające go zjawiska, tak jak ubóstwo, alkoholizm i bezrobocie.

Akcja informacyjna towarzysząca powstaniu Punktu ma na celu obudzić odwagę i dać pewność, że problem przemocy w rodzinie jest poważnie traktowanym zjawiskiem. Ma zwrócić też uwagę na niszę dotąd nie zagospodarowaną; aspekt społeczny, szersze ujęcie problemu przemocy, który dotąd pozostawał w cieniu. Kierunkiem akcji informacyjnej jest zwrócenie uwagi społeczeństwa na formy przemocy, które dotychczas nie objęte opieką, a co się z tym wiąże, nie istniały w sferze świadomości społecznej jako złe. Mówimy tu o przemocy psychicznej i jej składowych, o zaniedbaniach, przemocy ekonomicznej, przemocy seksualnej, formach mobbingu oraz o skrajnych przypadkach całych zbiorów form przemocy występujących jednocześnie. Wysoki stopień skomplikowania pojawiających się przypadków przemocy powoduje, że jedyną skuteczną formą pomocy jest zespół kompleksowych działań obejmujących osobę i/lub rodzinę w potrzebie. Począwszy od wsparcia materialnego, pomocy w kryzysie, poprzez pracę nad uwarunkowaniami psychicznymi, wsparcie budujące narzędzia do wychodzenia z bezradności jak i otwieranie możliwości zmiany życia, podniesienia statusu i szansy rozwoju. Dlatego tak ważnym jest aby działania podejmowane na terenie powiatu były jednolite i spójne, tak aby beneficjent pomocy odbierał jasny i precyzyjny komunikat. Hasła przewodnie oraz formy promocji działania punktu będą określone hasłem Kampanii Społecznej dotyczącej całego Projektu RPR. Kolorystyka plakatów, ulotek, nakład, forma oraz treść ma odpowiadać założeniom Kampanii, jak również być ściśle dostosowana do potrzeb indywidualnych powiatu.

Założenia pracy Punktu, jego formy działania, wyróżniają go spośród innych form wsparcia dostępnych dla osób z obszaru wykluczenia i przemocy w rodzinie. Jego cechą nadrzędną jest kompleksowość i szybkość działania. System sms-owy warunkuje obiór informacji o potrzebie działania w sposób dający jednocześnie informację zwrotną. To gwarantuje, że wszystkie instytucje w zasięgu powiatu będą natychmiast powiadomione o charakterystyce przypadku i potrzebach jakie w danej sytuacji będą do zabezpieczenia. Daje to ogromną szansę na skuteczne rozwiązanie problemów osób zgłaszających się po pomoc.

Zakłada się również, że wszystkie instytucje wykonujące zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy oraz pomocy ludziom z tego obszaru, są zobligowane rodzajem wykonywanych działań, do rzetelności i odpowiednich – w tym przypadku, zcentralizowanych - procedur pomocowych. Wszystkie z tych instytucji działają zgodnie z Ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, niektóre z nich obowiązują odrębne przepisy, takie jak : Zarządzenie nr 162 Komendanta Głównego Policji z dnia 18 lutego 2008 r. – stosowanie procedury Niebieskiej Karty

(NK), Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 kwietnia 2005 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego, Gminne programy przeciwdziałania przemocy w rodzinie, regulujące sposoby ich działania.

Przystąpienie do wspólnej realizacji pomocy, jest równoczesną akceptacją sposobu działania P I-K. Jego roli w procesie przesyłu informacji oraz sposobu odbioru informacji od instytucji.

Tą innowacyjność zastosować mogą wszystkie instytucje z obszaru pierwszego kontaktu jak i inne wyrażające akces współpracy. W przypadku obszaru przemocy w rodzinie będą to Sądy odpowiednie, Prokuratura, Zespoły kuratorskie, Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej, Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej, Ośrodki wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, Poradnie Psychologiczno Pedagogiczne, Szkoły, Powiatowe Centra pomocy Rodzinie, Zespoły Interdyscyplinarne, Miejskie oraz Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komendy Policji i Rewiry Dzielnicowe, Rodziny Zastępcze, Domy Pomocy Społecznej, Miejskie i Gminne Urzędy, Świetlice terapeutyczne, Stowarzyszenia, Akcje społeczne, Punkty Integracji oraz wszystkie inne, nie wymienione instytucje zainteresowane współpracą.

System ten nie wymaga nakładu kosztów. Bazuje na dostępnych w każdej instytucji narzędziach, typu komputer, telefon komórkowy, telefon stacjonarny. Dodatkowym atutem tego systemu jest bezpłatny numer 0 801 utworzony specjalnie na potrzeby doskonalenia narzędzia wsparcia dla odbiorców. Obsługa programu komputerowego do komunikacji, wspierającego działania Punktu, odbywać się będzie w placówkach uczestniczących w projekcie, jako wdrożenie dodatkowego produktu, jakim jest system komunikacji komputerowej. Stworzenie takiej infrastruktury, wymagało będzie złożenia deklaracji współpracy. Każda z instytucji posiadać będzie dostęp do programu poprzez jednego wytypowanego pracownika swojej placówki. Istotnym wskazaniem są tu kompetencje tego pracownika i zakres jego obowiązków. Wymaga się, aby był on kierunkowo związany z pracą w obszarze przemocy w rodzinie. Jest to ważnym elementem do stworzenia do pełnego zasobu kompetencji instytucji współpracujących z Punktem. Szkolenie osoby obsługującej system komunikacji nie powinien trwać dłużej niż jeden dzień i być prowadzony przez osobę wyznaczoną przez autora systemu, bądź przez niego samego. Nie wymagane są dodatkowe szkolenia czy umiejętności, podstawowa obsługa komputera jest wystarczającą bazą do zdobycia tych umiejętności.

Idea udziału we współpracy z Punktem Informacyjno-Konsultacyjnym opiera się na dobrowolności. Tak jak praca Zespołu Użytkowników, którzy są punktem wyjścia do tworzenia nowego wzoru sieci. Najważniejszym aspektem, który leży u podstaw współpracy instytucji w obszarze zjawiska przemocy w rodzinie, jest rzetelność, zaangażowanie i kompetencja. Ważnym jest podczas doboru instytucji do współpracy, zachęcenie ich do otwarcia się na nowe formy organizacji pracy oraz nowe sposoby komunikowania się, jak też nowatorskie, kompleksowe podejście do ostatecznego beneficjenta. Waga problemu jakim jest zjawisko przemocy w rodzinie, obliguje nas ku poważnemu i przejrzystemu formułowaniu procedur pomocy kierowanej do odbiorcy. Jednym z celów szczegółowych projektu RPR jest zmiana sposobu postrzegania zjawiska przemocy w rodzinie i zwiększenie stopnia reagowania na nią. Dlatego też dobrowolność i zaangażowanie poszczególnych instytucji w tworzenie tej współpracy, jest jej najistotniejszym elementem.

Funkcja specjalistów Punkcie ogrywa kluczową rolę i aby jej zaistnienie nie było utrudnieniem w postaci bariery finansowej proponuje się współpracę z Instytucjami współpracującymi oraz wykorzystanie zasobów własnych starostwa powiatowego w zakresie pomocy fachowej. Dyżury specjalistów mogą odbywać się w formie konsultacji stałych i/lub interwencyjnych. Zasoby instytucjonalne mapy powiatu mają w swoich kompetencjach zarówno specjalistów psychologów, doradców zawodowych, prawników oraz policjantów. W projekcie RPR jest przewidziane zatrudnienie odpowiednich specjalistów na umowę zlecenie. Natomiast funkcjonowanie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego przewiduje również poszukiwanie współpracowników świadczących usługi pro bono.

Ważnym działaniem jest skierowanie pomocy specjalistów również do Zespołu Użytkowników. Jako wsparcie kompetencyjne, pomocne przy stałym narażeniu na stres, zagrożeniu wypaleniem zawodowym, będzie odpowiedzią na niedobory z jakimi spotykają się każdego dnia pracownicy instytucji pierwszego kontaktu. Inwestycja wsparcia bezpośrednio w pracowników tych placówek, jest istotnym elementem podniesienia poziomu ich pracy a co jest tego bezpośrednią konsekwencją, jakości obsługi ostatecznego beneficjenta. Przewiduje się spotkania ze specjalistami według składanych zapotrzebowań, na podstawie zgłaszanych indywidualnych potrzeb.

Istnienie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego nie wymaga zaangażowania specjalnych nakładów finansowych, jedynie wyodrębnienia lokalu w którym taki Punkt będzie się znajdował, co może się odbyć w ramach zasobów każdego powiatu. Wyznaczenie pracownika, który będzie obsługiwać Punkt, może nastąpić spośród kadry istniejącej w urzędzie. Powołanie i funkcjonowanie Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego może nastąpić w obszarze funkcjonowania każdego Starostwa Powiatowego i nie wymaga dodatkowych zmian w jego organizacji. Nie jest wymagana również zgoda trzecich instytucji czy organizacji, żeby wdrożyć tą innowację. Nie potrzeba również żadnych ewentualnych zmian organizacyjnych i/lub prawnych. Czas niezbędny do wdrożenia i prowadzenia PIK-u nie przekracza ram pracy urzędu i nie wymaga specjalnych narzędzi.

Punkt Informacyjno-Konsultacyjny będzie dostępny dla wszystkich osób poszukujących wsparcia. Ze szczególnym uwzględnieniem osób z obszaru wykluczenia społecznego jak również osób to wykluczenie obserwujących, na terenie powiatu.

Ścisła współpraca z instytucjami pierwszego kontaktu i zakładane bazy informujące o działalności punktu warunkować będą stałą aktualizację informacji na temat dostępności i rodzajów pomocy jakie oferują zasoby powiatu. Dodatkową formą dostępną dla użytkowników w ramach działania Punktu, będą warsztaty kierowane do odbiorców. Informacje na temat działania i zadań Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego będą dostępne w formie elektronicznej na stronie projektu Razem Przeciw razem, na stronach współpracujących instytucji oraz na stronie Powiatu Świdwińskiego. Informacja w formie ulotek plakatów i billboardów jest częścią kampanii Społecznej i informacyjnej projektu. Przewiduje się cykliczne aktualizowanie wydarzeń, obecności specjalistów i organizowanych spotkań lub warsztatów również na tablicach informacyjnych umieszczonych w siedzibach współpracujących instytucji. Bieżąca praca Punktu odnotowywana będzie również na stronie projektu, gdzie można będzie zasięgnąć informacji na temat dostępnych narzędzi pomocowych. Istotnym narzędziem dostępowym jest planowane stworzenie tematycznych grup wsparcia pod opieką specjalistów. Grupy wsparcia mogą powstać z potrzeby i inicjatywy

konsultanta prowadzącego Punkt, na podstawie zgłaszanych potrzeb od beneficjentów pomocy. Zakłada się, że specjalista dyżurujący w Punkcie będzie jednocześnie odpowiednią osobą znającą specyfikę problemu u posiadającą kompetencje do prowadzenia takiej grupy. W sytuacji gdy taka możliwość nie zaistnieje, w duchu założeń grup wsparcia, planowane jest znalezienie odpowiedniej osoby mogącej prowadzić taki rodzaj wsparcia na zasadzie wolontariatu lub wyodrębnienie jej spośród osób zgłaszających chęć uczestnictwa w takiej formie samopomocy.

Cele nadrzędne działania Punktu Informacyjno –Konsultacyjnego :

- Zmiana sposobu postrzegania zjawiska przemocy w rodzinie,
- Zwiększenie stopnia reagowania poprzez przeprowadzenie kampanii społecznej.

Cele szczegółowe:

- Zmiana postaw społecznych osób doznających przemocy bagatelizujących ten problem
- Pokonanie niechęci świadków do informowania odpowiednich służb wynikającej z braku wiedzy na temat kierunków poszukiwania pomocy.
- Łamanie barier społecznych towarzyszących zjawisku przemocy w rodzinie
- Skracanie dystansu pomiędzy instytucją a beneficjentem pomocy
- Utrwalanie pozytywnego wizerunku instytucji udzielających wsparcia i osoby korzystającej z prawa do pomocy
- Tworzenie atmosfery „braku zgody” na przemoc
- Budowanie mechanizmów wsparcia opartych na współpracy i kompleksowości działań
- Burzenie poczucia odmienności ofiar przemocy oraz innych osób z obszaru przemocy w rodzinie

Punkt Informacyjno - Konsultacyjny będzie prowadził działalność skierowaną szczególnie do osób :

- Będących w kryzysie
- Doświadczających przemocy
- Stosujących przemoc
- Będących świadkami przemocy
- Osób pośrednio doświadczających zjawiska przemocy

Do zadań punktów Informacyjno - Konsultacyjnego będą należeć :

- Prowadzenie działań informacyjnych
- Udostępnianie materiałów edukacyjnych i informacyjnych
- Prowadzenie informacji telefonicznej
- Organizacja dyżurów dla specjalistów
- Udzielanie porad i konsultacji w zakresie kierunków pomocy w kryzysie
- Wspieranie kontaktu osoby zainteresowanej z Instytucjami Pierwszego Kontakt w Obszarze przemocy w rodzinie

Działania Punktu mają być odpowiedzią na rozwiązanie problemów:

- Różnic instytucjonalnych
- Różnic w językach komunikacji
- Odrębności procedur
- Bariery na poziomie mentalnym
- Ujawnienia przemilczanych form przemocy
- Wsparcia dla instytucji
- Wsparcia dla potrzebujących

Specjaliści Dyżurujący w PIK-u:

- Psycholog (1h 4 razy w miesiącu)
- Doradca zawodowy (1h 2 razy w miesiącu)
- Pracownik socjalny (2h 2 razy w miesiącu)
- Policjant (1h 1 raz w miesiącu)
- Prawnik (1h 4 raz w miesiącu)

Powyższe dyżury specjalistów są przykładowymi propozycjami. Uwzględnia się możliwości zmiany profesji oraz ilości godzin urzędowania specjalistów w zależności od specyfiki problemów oraz potrzeb jakie indywidualnie będą wynikały z bieżącej pracy Punktu.

Narzędzia do funkcjonowania PIK zbudowane jako wartości dodane w ramach dofinansowania z innych źródeł:

- System komputerowy do komunikacji dla członków Zespołu Użytkowników
- System sms-owy powiadamiania o interwencjach kryzysowych
- Infolinia 0 801 o zasięgu powiatowym (całodobowa) lub nr tel. przełączany automatycznie na nr alarmowy dyżurki Policji
- Baza danych klientów PI-K

System Komunikacji wykorzystywany do pracy w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym bazował będzie na kompetencjach Zespołu Użytkowników Projektu Razem Przeciw Razom.

Baza danych klientów PI-K prowadzona w formie arkusza kalkulacyjnego. Dotyczy klientów korzystających z infolinii – gromadzi dane dot.: terminu rozmowy, płci, wieku, charakteru zgłoszenia, zaproponowanych rozwiązań.

Harmonogram Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego zakłada dyżur od poniedziałku do piątku w godzinach funkcjonowania urzędu. Jednakże nie można wykluczyć innego, opcjonalnego sposobu działania (od wtorku do soboty) w sytuacji, kiedy zaistnieje taka potrzeba oraz możliwość. Nie przewiduje się jednak zmian w założeniu pracy z indywidualnym odbiorcą Punktu w sposób odosobniony.

Wymienione powyżej narzędzia i założenia są integralną częścią Kampanii Społecznej towarzyszącej realizacji projektu RPR oraz Modelu pracy Zespołu Użytkowników, które wzajemnie się uzupełniają i się ze sobą komplementarne.

Założeniem upowszechniania produktu finalnego, jakim jest Punkt Informacyjno-Konsultacyjny, była możliwość implementacji tego rozwiązania na obszarze każdego powiatu w województwie zachodniopomorskim. Aktualny kształt zbudowanego modelu jest gotowy do wdrożenia i nie są wymagane żadne zmiany do strategii upowszechniania wskazanej w strategii upowszechniania wdrażania projektu innowacyjnego testującego. Zaplanowane działania, czyli upowszechnianie produktu wśród grup docelowych oraz przeprowadzenia działań upowszechniających wraz z przekazaniem do powszechnego stosowania pozostają bez zmian.

Działania mające na celu włączenie produktu finalnego do głównego nurtu polityki, będzie realizowane poprzez organizację konferencji, seminariów i szkoleń dla przedstawicieli Rad Powiatów z województwa zachodniopomorskiego. Pozostaje bez zmian strategia włączania do głównego nurtu polityki, wskazana w strategii włączania do głównego nurtu polityki projektu innowacyjnego testującego. Planowane działania są w trakcie realizacji i nie przewiduje się odstępstw od ustalonych wcześniej procedur.

Załącznikiem do opisu produktu finalnego, jakim jest Plan działania i harmonogram Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego jest mapa Powiatu Świdwińskiego, składająca się z instytucji pierwszego kontaktu, pracujących w obszarze zjawiska przemocy w rodzinie. (poniżej)

Człowiek – najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

**Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego**

3.

Scenariusz Kampanii Społecznej

Opracowanie:

dr Barbara Woźniak

mgr Marcin Bachtak

mgr Anna Zglenicka

ZAŁOŻENIA PLANU KAMPANII SPOŁECZNEJ

pt. Razem Przeciw Razom

I. Określenie zadania do realizacji z uwzględnieniem wymogów wynikających z projektu *pt. Razem Przeciw Razom*

Jeden z *celów szczegółowych projektu* (p. 3.1) brzmi:

Zmiana sposobu postrzegania zjawiska przemocy w rodzinie, zwiększenie stopnia reagowania poprzez przeprowadzenie kampanii społecznej w woj. zachodniopomorskim.

Efekt kampanii społecznej (p. 3.3.4) będzie opracowanie modelu (scenariusza) kampanii, gotowego do zaimplementowania i włączającego mieszkańców do aktywnego działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie (*realizuje Partner projektu*).

Kampanię społeczną realizuje *Lider* poprzez: opracowanie wizualizacji kampanii, kampanię radiową, dystrybucję plakatów, bilbordów i ulotek z informacjami nt. PI-K i elementami kampanii przeciw przemocy, artykuły sponsorowane w gazetach lokalnych i powiatowych, dystrybucję Kwartalnika-magazynu o projekcie zawierającego informacje przydatne z punktu widzenia ofiar przemocy, dystrybucję raportów z badań prowadzonych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych zamieszkałych na terenie powiatu świdwińskiego, dystrybucję opracowania zawierającego analizę i ocenę obecnie działającego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie woj. zachodniopomorskiego, konferencję podsumowującą efekty realizacji projektu, dystrybucję bransolety oraz magnesu zawierających informacje nt. PI-K.

Testowanie instrumentu (3) Kampania Społeczna (p. 3.3.6.c – realizuje *Lider*):

Opracowanie wizualizacji kampanii (opracowanie logo, projekty plakatów, ulotek, zakup zdjęć z banku), organizacja konferencji.

Opracowanie i dystrybucja plakatów, bilbordów i ulotek dot. Kampanii Społecznej przeciw przemocy w rodzinie wraz z informacją nt. działalności PI-K, emisja reklamy radiowej, przygotowanie i dystrybucja, w ramach upowszechniania i włączania do głównego nurtu polityki, Kwartalnika-magazynu o projekcie (10 edycji x 500 szt.), redakcja, korekta, przygotowanie. Artykuły sponsorowane w gazetach lokalnych i powiatowych – przygotowanie i publikacja.

Podstawowe nośniki informacji (również o adresach interwencyjnych) i symbole Kampanii *Razem Przeciw Razom* – magnes i bransoleta – rozpowszechniane masowo.

Doradztwo psychologiczne i warsztaty dla odbiorców.

II. Opis planu kampanii reklamowej (wg głównych etapów jej tworzenia)

1. IDENTYFIKACJA ODBIORCÓW

Odbiorcami Kampanii Społecznej są mieszkańcy powiatu świdwińskiego (wszystkie grupy społeczne), z których każdy potencjalnie może wystąpić w roli sprawcy, ofiary lub świadka przemocy. Są to ludzie różnorodni z uwagi na ich cechy społeczne, demograficzne i ekonomiczne, ale też różniący się poglądami na zjawisko przemocy w rodzinie (rozdzielanie rodzajów przemocy, potrzebę i sposób reagowania).

Ze względu na formę „dystrybucji” informacji poprzez kampanię związanych ze stosowaniem przemocy i jej skutkami, należy spodziewać się, że informacje te trafią do szerokiego grona społeczeństwa. Ponadto kampania zaprojektowana jest uniwersalnie i może być w pełnym lub ograniczonym zakresie zastosowana w innych powiatach województwa zachodniopomorskiego.

Pośrednio odbiorcami kampanii są przedstawiciele wszystkich instytucji i organizacji mogących świadczyć pomoc dla osób doświadczających przemocy domowej oraz lokalni politycy. Ważne jest pozyskanie ich przychylności w celu budowania szeroko pojętej koalicji na rzecz walki z przemocą w rodzinie.

2. USTALENIE CELÓW KAMPANII

Głównym celem kampanii – spójnym z celem programu *Razem Przeciw Razom* – jest zwiększenie poziomu świadomości społecznej (poinformowania), jak różnorodne oblicza może mieć przemoc w rodzinie oraz wskazania, jak należy reagować w zetknięciu z przemocą.

Działania profilaktyczne i edukacyjne nie przynoszą efektu tu i teraz, ale nie podejmując takich działań w ogóle, skazujemy się na społeczeństwo, w którym zachowania przemocowe będą normą rozwiązywania nieporozumień i konfliktów. Działania profilaktyczne i edukacyjne pozwolą z większym optymizmem patrzeć w przyszłość, gdzie zjawisko przemocy w rodzinie jest silnie negowane przez społeczeństwo. Pozwolą nam, społeczeństwu, budować lepszy i bezpieczniejszy świat dla naszych dzieci.

Dodatkowe cele kampanii:

- ✓ Promowanie nowej formy pomocy instytucjonalnej – Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego;
- ✓ Podniesienie świadomości społecznej w zakresie skutków płynących ze stosowania przemocy w rodzinie, szczególnie świadomości grup wysokiego ryzyka: dzieci i osób starszych;
- ✓ Poprawa jakości życia rodzin poprzez promowanie prawidłowych wzorców rodzinnych;
- ✓ Zwiększenie oferty pomocowej skierowanej do osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- ✓ Podniesienie jakości usług kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

3. TWORZENIE PRZEKAZU(ÓW)

Opis treści przekazu – informowanie o różnorodnych rodzajach i formach (przejawach) przemocy w kontekście istniejących stereotypów. Pokazywanie typowych i nowych „twarzy” przemocy w rodzinie: fizycznej, psychicznej, ekonomicznej i seksualnej. Ponadto informowanie o tym, co można zrobić (jak się zachować) gdy jest się ofiarą (osobą doznającą) lub świadkiem przemocy.

Forma komunikatu – wyrażanie komunikatu poprzez słowa oraz symbole: obrazy małe (plakaty) i duże (bilbordy), happening, małe prezenty (gadżety).

- Ograniczone „słowa” pojawią się w postaci haseł (sloganów) oraz informacji o istnieniu PI-K i numerze tel. i adresie tego miejsca (na plakatach, bilbordach, gadżetach).

Przykładowa sekwencja *haseł reklamowych* na plakaty, bilbordy i roll up’y:

Usłysz moje NIE!

Słyszysz moje NIE!

Mówię NIE!

Takie hasła są głosem ofiary (osoby doznającej przemocy) i mają poinformować otoczenie, że dzieje im się coś złego oraz zaktywizować świadków

MÓWIĘ NIE! PRZEMOCY – to hasło uniwersalne kampanii jasno wyrażające postawę odbiorcy kampanii, czyli deklarację sprzeciwu wobec zjawiska przemocy; umieszczane na większości nośników promocyjnych

- To także pytania stanowiące zwiastun kampanii – dotyczące popularnych stereotypów o przemocy, umieszczane na prostych w formie plakatach i zapraszające do udziału w happeningu.
- Większy zakres informacji będzie rozpowszechniany poprzez:
 - krótkie prezentacje (filmy, slajdy) i pogadanki z dziećmi i młodzieżą poprzedzające wręczenie gadżetów promocyjnych w szkołach (w ramach np. tematycznych apeli szkolnych),
 - happening (wyraźna symbolika śmiertelnych ofiar przemocy w rodzinie, odpowiedzi na stereotypowe myślenie i mówienie o przemocy domowej, wręczenie gadżetu promocyjnego dorosłym),
 - publikację o przemocy w rodzinie dla potencjalnych osób doświadczających przemocy (szerszy odbiorca społeczny) oraz informator dla instytucji zaangażowanych w pomoc ofiarom przemocy (konkretny odbiorca instytucjonalny),
 - artykuły sponsorowane.

4. WYBÓR NARZĘDZI REKLAMOWYCH

Określone w Karcie Projektu narzędzia kampanii:

- plakaty,
- reklama radiowa,
- ulotki,
- kwartalnik o projekcie,
- artykuły sponsorowane,
- roll up'y,
- bilbordy,
- bransoleta,
- magnes z danymi interwencyjnymi.

Proponowane zmiany w zakresie narzędzi i uzasadnienie tych zmian:

- a) zrezygnować z *reklamy radiowej* w ujęciu klasycznego spotu reklamowego dla tej kampanii, a pozostawić ją jedynie w formie krótkiego komunikatu przypominającego o realizacji projektu *Razem Przeciw Razom* oraz informującego o niektórych działaniach kampanii, szczególnie o happeningu;

20 emisji zaplanowanych w projekcie w każdym z dwóch lat przewidzianych na kampanię jednego radiowego spotu reklamowego, który jest bardzo ulotny, to za mało, by zwrócić uwagę słuchaczy. Natomiast krótkie komunikaty informacyjne na potrzeby całego projektu i samej kampanii, w tym szczególnie najważniejszego jej wydarzenia jakim jest happening, spełni swoją komunikacyjną rolę.

- b) zamienić na inne następujące nośniki:

- *Kwartalnik* o projekcie na dwie formy wydań – *informator (poradnik)* dla instytucji zaangażowanych w pomoc ofiarom przemocy w rodzinie oraz *magazyn (pismo)* o przemocy w rodzinie dla potencjalnych osób doświadczających przemocy.

Tego rodzaju wydawnictwo nie powinno mieć cyklicznego charakteru kwartalnika. Regularna edycyjność jest niezwykle zobowiązująca i w przypadku braku odpowiednich materiałów narzędzie „słabnie” i upada. Taki magazyn tematyczny powinien być epizodyczny, ponieważ zawiera na ogół zawsze prawdziwe i niestarzejące się informacje – dla instytucji bardziej „proceduralne” i bez szczególnych rozwiązań graficznych, a dla czytelników (potencjalnych ofiar, świadków) podane bardziej przyjaźnie.

- *bransoletę* na *brelok*,

Plastikowa bransoleta jest popularnym nośnikiem informacji o prostej treści i symbolem wyrażającym postawę osoby noszącej (w ostatnich latach stosowanym w zakresie poparcia dla profilaktyki lub walki z różnymi chorobami). Brelok (np. do kluczy) jest produktem i nośnikiem również popularnym, ale bardziej użytecznym i przyjaźnie odbieranym oraz „przenoszącym” więcej informacji.

- c) wprowadzić następujące nośniki:

- *torby na zakupy* dla dorosłych wykonane z trwałej tkaniny bawełnianej z nadrukowanym obrazem dotyczącym przemocy i uniwersalnym hasłem kampanii,
Torby są bardzo przydatnym i długo żyjącym nośnikiem. Użytkownik niezmiennie deklaruje poparcie dla określonej idei lub zjawiska. Nie są zbyt drogie w wykonaniu.
- *długopisy* z uniwersalnym hasłem kampanii,

Długopisy to popularny i użyteczny nośnik informacji, niezbyt kosztowny.

- *Happening* z wyraźną i wstrząsającą symboliką śmiertelnych ofiar przemocy w rodzinie oraz „rozprawieniem się” z popularnymi mitami o przemocy domowej.
Happening to bezpośrednie wydarzenie promocyjne o dużym i głębokim działaniu emocjonalnym. Dobrze zorganizowane i nagłośnione bywa zwykle bardzo skuteczne. Największym problemem wpływającym na skuteczność działania jest pożądana frekwencja (dotarcie do osób najbardziej odpowiednich) i, mający z nią związek, wybór terminu spotkania.

Szczegółowy opis proponowanych nośników kampanii

Plakaty

Plakaty w tej kampanii stanowią istotny nośnik przekazu w znaczeniu samej informacji i symboliki. Należy zaprojektować trzy rodzaje plakatów, by wykorzystać ten nośnik w trzech różnych celach.

Pierwszy zestaw plakatów będzie zapowiadał *happening* i inicjował całą kampanię. Jako intrygujący zwiastun, będzie bardzo skromny graficznie – na brązowym tle (średnio-ciemny odcień) duży napis-pytanie w kolorze sepii (każde z pytań na odrębnym plakacie). Pytania dotyczyć będą sześciu popularnych mitów funkcjonujących w społeczeństwie na temat przemocy takich jak:

1. *Czy przemoc w rodzinie to prywatna sprawa i nikt nie powinien się wtrącać?*
2. *Czy przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego?*
3. *Czy przemoc jest wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiar?*
4. *Jeśli ktoś jest bity, to znaczy, że na to zasłużył?*
5. *Czy prawdą jest, że policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych?*
6. *Czy tylko alkohol jest przyczyną przemocy w rodzinie?*

Na plakacie, poniżej każdego pytania, mniejszą czcionką umieszczona zostanie informacja: *Odpowiedź na to pytanie uzyskasz podczas happeningu, który odbędzie się w dniu ...* i informacja o tytule projektu *Razem Przeciw Razom*. Te plakaty nie będą jeszcze wykorzystywać uniwersalnego hasła kampanii. Plakaty-zwiastuny należy rozpowszechniać w najczęściej uczęszczanych przez mieszkańców publicznych miejscach (np. szkoły, hol kina, parku wodnego, urzędu, na zewnątrz) z następującą częstotliwością: dwa różne plakaty (dwa różne pytania) w ciągu jednego tygodnia wywieszane w każdy poniedziałek i czwartek (łącznie przez trzy kolejne tygodnie).

Drugi zestaw plakatów będzie informował o różnych rodzajach, a nawet formach przemocy w rodzinie (uświadamiał ich istnienie) i uwrażliwiał świadków zdarzeń przemocowych. Wspólne dla tych plakatów będą styl i kolorystyka. Każdy z czterech obrazów o przemocy będzie jakby tłem całego plakatu przedstawionym w sposób rozmyty („cieniowy”). Sceny te są dość znane i łatwe do wyobrażenia, więc same w sobie nie muszą być eksponowane ostrością obrazu. Proponowane obrazy są następujące: (I) przemoc psychiczna (np. osoba krzycząca i wymachująca rękami wobec drugiej osoby – nieistotna płeć), (II) fizyczna (np. osoba z ręką uniesioną do uderzenia innej osoby: kobiety lub dziecka), (III) seksualna (np. kobieta leżąca na łóżku skulona z twarzą w poduszce i wciskająca w „siebie” pościel oraz postać odchodzącego mężczyzny) oraz (IV) przemoc ekonomiczna (np. postać starej kobiety siedząca z rezygnacją i ze spuszczoną głową i stojąca nad nią postać (nieistotna płeć) z wyciągniętą ręką). Wobec rozmytego obrazu pokazującego samą scenę z przemocą powinno być dość wyraźne (wyeksponowane ostrością obrazu, kontrastowe) przyglądanie się kogoś z boku – świadka przemocy np. „wielkie oczy” człowieka znad płotu, czy w szczelinie w płocie obserwującego ludzi krzyczących do siebie (I – przemoc psychiczna), postać człowieka mijającego na chodniku osobę bijącą dziecko (II – przemoc fizyczna), postać z przystawionym uchem do ściany, za którą pokazana jest scena przemocy seksualnej (III) i postać w otwartych drzwiach przyglądająca się wyłudzeniu pieniędzy od staruszki (IV – przemoc ekonomiczna). Kolorystyka plakatów – w nawiązaniu do wcześniejszych – w różnych odcieniach brązu i beżu z różniącymi się, ale podobnymi w wymowie hasłami zapisanymi w kolorze sepii (odpowiednie hasło należy dobrać spośród zaproponowanych w pkt. 3). Hasło ma być głosem ofiary (osoby doznającej przemocy) i wyraz NIE! powinien być wyeksponowany intensywnym

kolorem czerwonym. Poniżej, mniejszą czcionką powinno być odesłanie: *Gdy usłyszysz takie NIE! zadzwoń (podany numer PI-K)* i umieszczona informacja o tytule projektu *Razem Przeciw Razom*. Te plakaty także nie będą jeszcze wykorzystywać uniwersalnego hasła kampanii (żeby nie dublować haseł). Całość obrazów plakatowych w znaczeniu symbolicznym będzie dość szokująca i rozpowszechniana jednocześnie (w tym samym czasie) w miejscach tych samych, co wcześniejszy zestaw plakatów-zwiastunów. Nie wszystkie z czterech obrazów z każdym rodzajem przemocy powinny znaleźć się w tym samym miejscu. Jeśli byłoby to możliwe (dosyć miejsca do plakatowania), nie należy zrywać wcześniejszych plakatów z pytaniami.

Dodatkowy plakat będzie służył głównie rozpowszechnianiu informacji o zakresie usług świadczonych przez Punkt Informacyjno-Konsultacyjny. Prosty w formie i nawiązujący do kolorów kampanii plakat może mieć tło z „cieniową” sceną przemocową (jedną z plakatów drugiego zestawu) i wymieniony podstawowy zakres usług pomocowych świadczonych przez PIK oraz jego dane kontaktowe. Ważne jest, aby plakatu nie „przeciążyć” nadmiernymi informacjami. Plakat informacyjny powinien znajdować się w siedzibie PI-K oraz w każdej z instytucji i organizacji pomocowych, z którymi PI-K będzie się kontaktował udzielając wsparcia i które będzie angażował do pomocy w konkretnej sprawie.

Bilbordy

Na *bilbordach* powinien być przedstawiony wybrany obraz z drugiego zestawu plakatów (albo najbardziej uniwersalny albo najbardziej szokujący lub ogólnie najbardziej przemawiający – należy zdecydować po wykonaniu wizualizacji). Na bilbordzie, ponad obrazem, który przedstawi, powinno pojawić się uniwersalne hasło kampanii – **MÓWIĘ NIE! PRZEMOCY**. Usytuowanie bilbordów powinno być optymalne ze względu na dostępność mieszkańców powiatu świdwińskiego (w Świdwinie i Połczynie Zdroju np. w centrum miasta lub przy trasach wjazdowych do miast).

Roll up’y

Roll up, aby nie powielać rozwiązań zaprojektowanych dla plakatów i bilbordów, powinien dotyczyć promocji całego projektu *Razem Przeciw Razom*, co wkomponuje się w cele szczegółowe całej kampanii i będzie pokazywać szeroki kontekst programu. Obraz na roll’up, w nawiązaniu do tytułu projektu, powinien przedstawiać cienie grupy różnych osób (dzieci, kobiet, mężczyzn) idących przed siebie i trzymających się za ręce. Osoby idą tam, gdzie jasno (nadzieja) – prawy górny narożnik plakatu, a idą z miejsca, gdzie ciemno (przemoc) – lewy dolny róg plakatu. Projektując roll’up zachowuje się przyjętą w kampanii kolorystykę. W górnej części plakatu należy umieścić tytuł projektu *Razem Przeciw Razom* z wyeksponowanym kolorem czerwonym wyrazem **PRZECIW**. Roll’upy powinny być wielokrotnie wykorzystywane podczas spotkań przedstawicieli różnych instytucji zapraszanych do współpracy w realizacji projektu i podczas konferencji o projekcie oraz w biurze realizacji projektu i siedzibie PIK.

Wydawnictwa

Każde z proponowanych dwóch rodzajów wydawnictw ma inne cele i skierowane będzie do innych odbiorców. Pierwsze to *Informator dla instytucji przeciwdziałających przemocy w rodzinie*.

Informator powinien zawierać podstawowe informacje o rodzajach i formach przemocy w rodzinie oraz jej skutkach, a więc: definicje, opisy i wyjaśnienia związane ze zjawiskiem przemocy, jej przejawami i diagnozowaniem, a także opis procedur postępowania każdej z instytucji, organizacji i osób mogących świadczyć pomoc dla osób doznających przemocy domowej (w tym opis zakresu zadań PI-K) oraz zakresu tej pomocy, dane kontaktowe, wzory przydatnych pism procesowych. Opracowanie może być wydane w formacie A5 lub (lepiej) B5 i bez szczególnych rozwiązań graficznych, ale najlepiej z wykorzystaniem koloru, przejrzystości i czytelności. Rozpowszechnienie *Informatora* skierowanego do wszystkich instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w powiecie świdwińskim powinno mieć charakter oficjalny.

Magazyn (pismo) o przemocy w rodzinie dla szerokiego odbiorcy (społeczeństwa), czyli osób potencjalnie doświadczających przemocy, sprawców przemocy i jej świadków, kierowany szczególnie do grup społecznych najbardziej narażonych na przemoc. To wydawnictwo powinno mieć charakter poradnikowy (o lżejszym charakterze, jako lektura w „czasie dla siebie”) dostarczający czytelnikowi przede wszystkim informacji o rodzajach i formach przemocy oraz skutkach jej stosowania, ale nie w postaci definicji, tylko poprzez reportaże, opisy historii ofiar różnego rodzaju przemocy, obalanie mitów związanych z przemocą. Pismo powinno zawierać także porady psychologa i prawnika w konkretnych sytuacjach w ramach odpowiedzi na pytania skierowane do tych specjalistów itp. Ponadto w piśmie powinny być podane informacje gdzie można szukać pomocy (instytucje, zakres pomocy, dane kontaktowe), a także informacje o wynikach badań diagnozujących zjawisko w powiecie świdwińskim w ramach projektu *Razem Przeciw Razom*. Chodzi o to, by zawartość związała czytelnika z wydawnictwem i umożliwiła potencjalnej ofierze (osobie doznającej przemocy) zdiagnozować siebie w zakresie doświadczanej przemocy. Pismo powinno mieć raczej „komercyjny” i intrygujący tytuł np.: *Potrzebujesz pomocy?* lub *Kogo dotyka przemoc?* i być zredagowane bardziej przyjaźnie, niż *Informator* dla instytucji, a więc należy w nim zastosować kolor, ilustracje, różne sposoby wyróżnień, by podawane informacje były zauważane i czytelne. Format pisma to najlepiej B5.

Wydawnictwo ma charakter bezpłatny i powinno być dystrybuowane samodzielnie, by dotrzeć do osób (rodzin) najbardziej zagrożonych przemocą np. poprzez: OPS-y, sklepy i koło gospodyń wiejskich na wsiach, kościoł itp. Nad poszukiwaniem tematów, przygotowaniem i redagowaniem materiałów do tego pisma należy pracować regularnie, a wydawać je wtedy, gdy odpowiedniego materiału „uzbiera się” dostatecznie dużo. Nie należy więc zakładać jego regularnej cykliczności ani objętości. W ramach projektu można wydać jedno takie pismo.

Artykuły sponsorowane

Należy zlecić napisanie kilku *artykułów sponsorowanych*, szczególnie takim autorom, jak:

- *psycholog terapeuta* – artykuł o tym jakie zmiany w psychice ofiary (osoby doznającej przemocy) wywołują różne rodzaje i formy przemocy, jak pracuje się z ofiarą, by jej pomóc, czy i kiedy ta pomoc jest możliwa itp.,
- *grupa przedstawicieli różnych instytucji*, które w ramach „łańcucha” zdarzeń kolejno zajmują się sprawą, sprawcą i ofiarą (osobą doznającą przemocy) – artykuł o proceduralnym podejściu do zagadnienia, w tym z prawnego i medycznego punktu widzenia, wskazując jaką rolę w całości odgrywają świadkowie, jakie błędy się popełnia itp. (obszerność informacji może spowodować wydanie tego artykułu w dwóch częściach, ale lepiej jest sprawę przedstawić kompleksowo i zarazem obszernie, niż fragmentarycznie i z pojedynczych punktów widzenia),

- *socjolog* – artykuł o społecznym wymiarze zjawiska przemocy w rodzinie, skali i skutkach dla społeczeństwa (emocjonalnych, zdrowotnych, przestępczych) itp.,
- *psycholog policyjny* – artykuł o sprawcach przemocy, motywach jej dokonywania, leczeniu i pomocy sprawcy, karaniu za dokonane przestępstwo itp.

Artykuły sponsorowane powinny być umieszczone w wydaniu weekendowym najbardziej popularnej lokalnej gazety lub – jeśli istnieje taka możliwość – umieszczone jednocześnie we wszystkich gazetach wydawanych w powiecie świdwińskim (gwarantuje to „pokrycie” i większe prawdopodobieństwo poinformowania społeczeństwa całego powiatu świdwińskiego). Można też wykorzystać potencjał Głosu Koszalińskiego. Artykułów tych powinno być 5 lub 6. Dłuższy cykl „rozcigający” kampanię w tym zakresie może zdekoncentrować i znudzić czytelników. Artykuły jako narzędzie informacji powinny być skierowane do jak najszerszego grona czytelników (ze świadomością, że gazetę kupują stali prywatni czytelnicy oraz czytelnie i instytucje). Cykl artykułów powinien być zapowiedziany w danej gazecie informacją (artykułem) o projekcie POKL *Razem Przeciw Razom*, jego celach i działaniach.

Happening

Ze statystyk Komendy Wojewódzkiej Policji w Szczecinie wynika, że w województwie zachodniopomorskim w latach 2007-2010 życie straciły 54 osoby w wyniku nieporozumień w rodzinie. Ta informacja zostanie wykorzystana podczas *happeningu*. Każda z ofiar zostanie przedstawiona jako naturalnej wielkości zunifikowana postać. Kształty postaci zostaną wykonane z materiału odpornego na warunki atmosferyczne (najlepiej dość grubej blachy), połączone ze sobą łańcuchem i ustawione jako liczna grupa na rynku miasta. *Happening* wykorzysta tę wyraźną i wstrząsającą symbolikę śmiertelnych ofiar nieporozumień rodzinnych, choć postacie ustawione będą na rynku już kilka dni wcześniej, stanowiąc kolejny zwiastun *happeningu*. Połączenie postaci ofiar łańcuchem ma wymiar symboliczny, że łączy ich wspólna przemocowa przeszłość, ale też, że i ONI są RAZEM PRZECIW PRZEMOCY. Dodatkowo takie rozwiązanie stanowi zabezpieczenie postaci przed kradzieżą.

Do metalowych postaci ofiar przemocy w dniu *happeningu* przymocowane będą magnesy.

Symbolika postaci (ich liczba) odnosi się do danych pochodzących z województwa zachodniopomorskiego za konkretny okres. Implementowanie tego rozwiązania w innym województwie wymaga jedynie zaktualizowania danych będących podstawą do określenia liczby postaci. Podanie prawdziwej liczby odpowiedniej dla danego województwa uwiarygodnia „galerie postaci” i sprawia, że problem staje się bardziej „mój”.

Happening będzie zorganizowany w dwóch miastach Powiatu Świdwińskiego – w Świdwinie i Połczynie Zdroju. Na dzień zorganizowania *happeningu* należy wybrać dzień wolny od pracy, najlepiej sobotę w godzinach południowych (np. o godz. 11 lub 12) i umiejscowić go w centralnej części miasta (rynek). Hasłem tego wydarzenia może być tytuł RAZEM PRZECIW PRZEMOCY, albo uniwersalne hasło kampanii MÓWIĘ **NIE!** PRZEMOCY. Treścią krótkiego spotkania – poza silnym działaniem symbolicznym – będzie „rozprawienie się” z popularnymi mitami o przemocy domowej, o których przypominały plakaty-zwiastuny. Przy czym spotkanie nie musi być ograniczone do odpowiedzi na tylko sześć wyeksponowanych w kampanii mitów, ale też kilku innych.

Odpowiedź na każde z wyeksponowanych w kampanii 6 pytań brzmi: **nieprawda**. Poniżej przedstawione jest krótkie uzasadnienie (odpowiedź).

1. Czy przemoc w rodzinie to prywatna sprawa i nikt nie powinien się wtrącać?

Nieprawda. Przemoc, wykorzystywanie, bicie, krzywdzenie osób bliskich jest przestępstwem, tak samo groźnym i podlegającym karze jak przemoc wobec obcych. Fakt zawarcia małżeństwa czy mieszkanie pod jednym dachem nie stanowi okoliczności zezwalającej na przemoc ani nie znosi odpowiedzialności za popełnianie czynów karnych przez prawo.

2. Czy przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego?

Nieprawda. Przemoc w rodzinie występuje we wszystkich grupach społecznych, niezależnie od poziomu wykształcenia czy sytuacji materialnej.

3. Czy przemoc jest wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiar?

Nieprawda. Przemoc to nie tylko działania pozostawiające siniaki, złamania czy oparzenia, to także poniżanie, obelgi, zmuszanie do określonych zachowań, groźenie, zastraszanie.

4. Jeśli ktoś jest bity, to znaczy, że na to zasłużył?

Nieprawda. Nikt nie zasługuje na bicie, krzywdzenie, maltretowanie bez względu na to co zrobił, czy powiedział. Nikt nie ma prawa znęcać się, poniżać, bić innych.

5. Czy prawdą jest, że policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych?

Nieprawda. Przemoc domowa nie jest sprawą rodzinną, jest przestępstwem ściganym przez prawo. Policja jest powołana dla ochrony bezpieczeństwa osób, zapobiegania popełnianiu przestępstw i ścigania sprawców przestępstw bez względu na to, czy ofiara należy do rodziny sprawcy czy nie. Blisko 90% badanych uważa, że w przypadku przemocy w rodzinie ktoś powinien interweniować, a 80% badanych uważa, że powinna to robić policja. Pozostali wskazują na innych członków rodzin i sąsiadów (OBOP, grudzień 1997).

6. Czy tylko alkohol jest przyczyną przemocy w rodzinie?

Nieprawda. Nawet uzależnienie od alkoholu nie zwalnia od odpowiedzialności za czyny dokonywane pod jego wpływem. Alkohol jedynie ułatwia stosowanie przemocy, sprawcy często piją po to, by znęcać się i bić swoich bliskich, a stanem nietrzeźwości usprawiedliwiają swoje zachowania, by uniknąć odpowiedzialności.

Podczas wystąpienia osoba prowadząca *happening* powinna powiedzieć, że nikt NIE MUSI doznawać przemocy (podstawowe prawa człowieka) i NIE POWINIEN przyzwalać na przemoc w rodzinie, natomiast POWINIEN szukać pomocy, by zmienić sytuację swoją lub osoby bliskiej. Spotkanie należy zakończyć podaniem informacji kontaktowych do PI-K.

Osobą prowadzącą *happening* powinna być osoba znana w powiecie świdwińskim, posiadająca społeczny autorytet, która swoim uczestnictwem w tym elemencie kampanii podniesie jej rangę i

uwiarygodni przesłanie. Innym rozwiązaniem jest zaangażowanie do prowadzenia *happeningu* aktora, który w sposób kompetentny i charyzmatyczny poprowadzi spotkanie, reagując umiejętnie na zachowanie uczestników. *Happening* merytorycznie został zaplanowany w taki sposób, że od osoby prowadzącej nie jest wymagana profesjonalna wiedza dotycząca przemocy. *Happening* może być także prowadzony w teamie przez dwie osoby.

W przypadku niesprzyjających warunków pogodowych należy rozważyć powtórzenie wydarzenia.

Prelekcja pedagoga szkolnego

Prelekcja pedagoga szkolnego powinna mieć miejsce w każdej szkole powiatu świdwińskiego (na wszystkich poziomach kształcenia) na celowo zorganizowanym apelu szkolnym. Będzie to krótkie wystąpienie nt. rodzajów i popularnych form przemocy w rodzinie pod uniwersalnym hasłem kampanii **MÓWIĘ NIE! PRZEMOCY**.

Prelekcja powinna mieć charakter uświadamiająco-przestrzegający. Aby treść została „intensywniej” zapamiętana przez dzieci i młodzież, należy posłużyć się bardziej obrazem, niż słowami. Wystąpienie będzie więc wsparte krótkim filmem przedstawiającym np. sceny dotyczące trzech rodzajów przemocy wobec dzieci (psychicznej, fizycznej i seksualnej) oraz slajdami informującymi np. o liczbie ofiar przemocy, szczególnie dzieci, potrzebie zgłoszenia takich zdarzeń do PI-K. Spotkanie zakończone będzie wręczeniem wszystkim dzieciom gadżetów kampanii – breloka i zakładki do książek oraz zaproszeniem ich wraz z rodzicami na sobotni happening. Ta prelekcja jest konieczna, aby otrzymane prezenty dzieci łączyły z kontekstem kampanii, która jest prowadzona w całym powiecie.

Międzyszkolny konkurs plastyczny

Konkurs plastyczny na najlepszy obraz wyrażający przemoc w rodzinie lub przeciwdziałanie tej przemocy powinien być skierowany do uczniów klas 4-6 kilku (np. trzech-czterech) szkół podstawowych miasta Świdwina pod hasłem **MÓWIĘ NIE! PRZEMOCY W RODZINIE**. Wyróżniające się (nagrodzone) prace wykorzystane będą jako projekty nadrukowane na torby na zakupy lub inne nośniki związane z prowadzoną kampanią (np. zakładki do książek, ulotki, pismo).

Nagrody dla autorów kilku najlepszych prac plastycznych wyłonionych przez specjalnie powołane jury mogą być ufundowane z budżetu projektu *Razem Przeciw Razom* lub sponsorowane przez zaproszonego do współpracy lokalnego partnera (np. sieć supermarketów, Starostwo Powiatowe). W zależności od tego, do grona jury zaprosić można np. nauczycieli plastyki, przedstawicieli sponsora nagrody, kierownictwa projektu *Razem Przeciw Razom*). Konkurs powinien mieć szczegółowe zasady opisane w odrębnym regulaminie.

Ulotki

Mają służyć głównie rozpowszechnianiu informacji o zakresie usług oferowanych przez Punkt Informacyjno-Konsultacyjny. Ulotka będzie miała rozmiar wielkości 1/3 karty formatu A4 (21x10cm), papier dość sztywny kredowy (120 g/m²). Ulotka utrzymana jest w tonacji brązowo-beżowej, z atrakcyjnymi rozwiązaniami graficznymi (wykorzystująca jeden z obrazów wyłonionych w konkursie plastycznym sam w sobie lub jako rozmyte tło), z uniwersalnym hasłem kampanii

MÓWIĘ **NIE!** PRZEMOCY i przekazująca podstawowe informacje o zakresie pomocy udzielanej przez PIK, jego danych adresowych i kontaktowych, nazwie projektu *Razem Przeciw Razom*.

Gadżety kampanii

Popularne gadżety kampanii to:

a) dla dzieci:

- **brelok** – plastikowy prostokąt o wymiarach 3x4 cm wykonany z twardego plastiku z przezroczystą „szybką”, za którą tło ma jednolity kolor sepia (lub ciemniejszego beżu), nadrukowane hasło MÓWIĘ **NIE!** PRZEMOCY w kolorze brązowym (wyraz NIE! w kolorze czerwonym) i informacje o programie *Razem Przeciw Razom*, numer telefonu PI-K;
- **zakładka do książki** – nawiązuje do rozwiązań graficznych ulotki; typowa prostokątna zakładka o wymiarach np. 20x5cm, utrzymana w tonacji brązowo-beżowej, wykonana ze sztywnego papieru (160 g/m²), z atrakcyjnymi rozwiązaniami graficznymi (wykorzystująca jeden z obrazów wyłonionych w konkursie plastycznym sam w sobie lub jako rozmyte tło), z uniwersalnym hasłem kampanii MÓWIĘ **NIE!** PRZEMOCY i przekazująca podstawowe informacje o pojmowaniu, rodzajach i przejawach przemocy, numerze tel. i adresie PI-K, nazwie projektu *Razem Przeciw Razom*.

Wymienione gadżety reklamowe powinny być dostępne dla dzieci wszystkich poziomów szkół powiatu świdwińskiego. Ich wręczenie powinno być poprzedzone prelekcją o przemocy w rodzinie (pokazem) pedagoga szkolnego na celowo zorganizowanym apelu szkolnym.

b) dla dorosłych:

- **magnes** – kwadratowy plastikowy magnes o wymiarach 5x5 cm; twardego plastiku z przezroczystą „szybką”, za którą tło ma jednolity kolor brązowy lub rozmyty „cieniowy” obraz o przemocy, nadrukowane jest hasło MÓWIĘ **NIE!** PRZEMOCY w kolorze sepia (wyraz NIE! w kolorze czerwonym) i informacje o programie *Razem Przeciw Razom*, numer telefonu PI-K;

Magnesy będą przymocowane do metalowych postaci ofiar przemocy ustawionych na rynku miasta podczas *happeningu*. Uczestnicy spotkania będą mogli swobodnie po ten gadżet podejść i zabrać go ze sobą.

- **długopis** – długopis z chowanym automatycznie wkładem w kolorze brązowym z elementami w kolorze srebrnym i srebrną treścią hasła MÓWIĘ **NIE!** PRZEMOCY oraz (mniejszą czcionką) z informacjami o programie *Razem Przeciw Razom* i numerze telefonu do PI-K. Kolor srebrny elementów długopisu i nadruku można zmienić na złoty, w zależności od efektów wizualnych rozwiązania. Długopisy będą rozdawane w PI-K;
- **torby na zakupy** będą stanowić dodatkowy, związany z *happeningiem* i całą kampanią, prezent dla dorosłych. Aby były trwałe (funkcjonalne jako produkt) i użyteczne jako nośnik informacji powinny być wykonane z trwałej bawełny lub wzmocnionej fizeliny. Proponowany jest kolor beżowy torby z brązowym nadrukiem obrazu wyłonionego w międzyszkolnym konkursie plastycznym związanym z przemocą w rodzinie i wyraźnym

hasłem **MÓWIĘ NIE! PRZEMOCY** (całe hasło w kolorze czerwonym lub tylko wyraz NIE!). Niżej będzie podana informacja o programie POKL *Razem Przeciw Razom*, nr telefonu i adres PI-K.

Do toreb będą pakowane zakupy w wybranych sklepach sieciowych (supermarketach i dyskontach) przez wolontariuszy (uczniów) lub samodzielnie przez kupującego od rana w dniu zorganizowania happeningu.

Konferencje – zgodnie z założeniami projektu (*realizuje Lider*)

Sugestie do ich przeprowadzenia

Konferencja dla zachodniej i wschodniej części województwa pt. „**RAZEM PRZECIWIW RAZOM – INTERDYSCYPLINARNA FORMUŁA PRACY SŁUŻB LOKALNYCH**”

Proponowana nazwa konferencji wpisuje się w aktualne trendy pracy w sferze przemocy w rodzinie. Zmiana ustawy o przemocy w rodzinie nakłada na gminy obowiązek powoływania zespołów interdyscyplinarnych, w skład których obligatoryjnie wchodzi przedstawiciele:

- 1) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- 2) gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- 3) Policji,
- 4) oświaty,
- 5) ochrony zdrowia,
- 6) organizacji pozarządowych.

Za takim rozwiązaniem przemawia **interdyscyplinarność**, zgodnie z którą wszelkie działania na rzecz pomocy w rodzinie powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów o różnych zawodach, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji; kluczowa jest praca zespołowa, współpraca i **kompleksowość**, z uwagi na fakt, iż przemoc jest zjawiskiem złożonym i wieloaspektowym. Realizacja konferencji pod tym tytułem da możliwość nie tylko pogłębiania znajomości problemu, ale także przedstawienia przez prelegentów doświadczeń praktycznych, dobrych praktyk.

Kolory kampanii

W planie prezentowanej Kampanii Społecznej zaleca się projektowanie nośników kampanii w odcieniach kolorów brązowo-beżowych z intensywną czerwień, co uwzględniono przy opisie każdego z nośników. Przy założeniu jednak, aby całość nośników kampanii mogła być odbierana jako stonowana, ogólnie przygaszona i dosyć neutralna (za wyjątkiem krzyczącej czerwieni), nie zaś jako ciepła i intensywna. Gdyby takiego efektu nie udało się osiągnąć, dopuszcza się możliwość wprowadzenia kolorystyki kampanii w tonacjach czarno-szaro-białych z elementami intensywnej czerwieni. W drugim przypadku kolorystycznym należy zadbać, aby całość nie była zbyt żałobna i przygnębiająca, uwzględniając wielość i różnorodność nośników kampanii, w tym szczególnie licznych obrazów plakatowych, które pojawią się w tym samym czasie w całym mieście. O wariacie kolorystycznym kampanii należy ostatecznie zdecydować na etapie wizualizacji.

Przebieg kampanii (założenia do harmonogramu)

Pierwszy etap kampanii

Etap pierwszy (faza pierwsza) obejmuje cztery tygodnie działań promocyjnych, w tym trzy pierwsze zapowiadają (zwiastują) finał pierwszej fazy, a ostatni – czwarty tydzień jest tym finałem z bardzo intensywnymi oddziaływaniami na odbiorców – mieszkańców powiatu świdwińskiego. Całość pierwszej fazy poprzedzona jest, odpowiednio wcześniej przeprowadzonym, międzyszkolnym konkursem plastycznym. Faza pierwsza zakłada intensywną dystrybucję plakatów-zwiastunów w miejscach powszechnie dostępnych (trzy pierwsze tygodnie), a następnie (w czwartym tygodniu) rozpowszechnienie drugiego zestawu plakatów o różnych rodzajach przemocy, ustawienie figur ofiar przemocy w centrum miasta, przeprowadzenie prelekcji w szkołach i wręczenie gadżetów dzieciom i młodzieży oraz w finale tygodnia (sobota) przeprowadzenie happeningu i udostępnienie magnesów uczestnikom, a także toreb podczas dokonywania zakupów. Działania te będą skoncentrowane głównie na mieszkańcach dwóch miast Powiatu Świdwińskiego – Świdwina i Połczyna Zdroju. Po skosztorysowaniu poszczególnych nośników kampanii, należy zdecydować, czy całe spektrum działań promocyjnych zastosować wobec mieszkańców obu miast i ich okolic, czy też je nieco ograniczyć w Połczynie Zdroju. Niemniej, zakłada się ok. 2-3 tygodniowe przesunięcie czasu realizacji pierwszej fazy kampanii w Połczynie Zdroju względem Świdwina. Ma to związek z organizacją przedsięwzięcia, w tym z dwukrotnym wykorzystaniem tego samego zestawu figur do *happeningu*. Intensywna faza pierwsza kampanii, zakładająca także działania na zewnątrz, powinna być zorganizowana podczas wiosennego miesiąca np. w kwietniu, ewentualnie w maju.

Etap pierwszy kampanii ma charakter informacyjno-uświadamiający. Celem szerokiego oddziaływania bogatym zestawem nośników w pierwszej fazie kampanii jest głównie zwiększenie poziomu świadomości nt. jakie zachowanie jest przemocą, zwrócenie uwagi osób stosujących przemoc i będących ofiarami (osobami doznającymi przemocy) na powszechność tego zjawiska (na to, jak jest to często bezmyślne i niepotrzebne, zarówno w wymiarze patologicznym, jak i „normalnym”) oraz uwrażliwienie osób trzecich (obserwatorów) na zjawisko wszelkiej przemocy. Rozpowszechniane materiały informacyjne będą wskazywać na pożądane reakcje, informować co

należy zrobić, jak się zachować w przypadku zarówno doświadczania przemocy, jak i „świadkowania” jej.

Drugi etap kampanii

W drugiej fazie pojawią się utrwalające bilbordy, artykuły sponsorowane w magazynowych wydaniach gazety lokalnej i specjalnie przygotowane wydawnictwa, a także konferencje dla przedstawicieli instytucji zaangażowanych w pomoc rodzinie dotkniętej przemocą. Jest to etap głębokiego działania informacyjnego (uświadamiającego), ale nie tak powszechnego jak w fazie pierwszej. Proponowane działania mają charakter z jednej strony ogólny (bilbordy, artykuły sponsorowane), a z drugiej – ukierunkowany zarówno na grupy osób szczególnie zagrożonych występowaniem różnych rodzajów przemocy (*pismo*), jak i instytucje zaangażowane w proces przeciwdziałania przemocy w rodzinie (*informator*). Ponadto zakłada się zorganizowanie dwóch konferencji oraz rozpowszechnianie informacji o kształtowaniu się w powiecie zjawiska przemocy w rodzinie (wydanie raportów z przeprowadzonych badań diagnozujących). Ta faza kampanii jest bardziej „rozciągnięta w czasie” i trwać powinna kilka miesięcy (łącznie ok. pół roku).

Celem tego etapu kampanii będzie *przypominanie i utrwalanie uzyskanego już efektu poinformowania (uświadomienia) społecznego*.

Zgodnie z założeniami należy stosować każde z narzędzi Kampanii Społecznej, modyfikacje możliwe w stopniu natężenia stosowanie poszczególnych elementów.

Graficzny przebieg kampanii społecznej MÓWIĘ NIE! PRZEMOCY
w ramach projektu POKL Razem Przeciw Razom

ZAKRES działań objętych kampanią	PRZEBIEG DZIAŁAŃ W CZASIE (dla 2012 roku)											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VII I	IX	X	XI	XI I
Zorganizowanie międzyszkolnego konkursu plastycznego i wyłonienie najlepszych prac plastycznych o przemoc		wybrane 3-4 szkoły-uczniowie klas 4-6										
Rozpowszechnianie plakatów-zwiastunów kampanii (pierwszy zestaw plakatów)				26 i 29 marca oraz 2, 5 10 i 12 kwietnia (w każdy poniedziałek (bez wielkanocn.) i czwartek trzech kolejnych tygodni)	16, 19, 23, 26 i 30 kwietnia oraz 4 maja (w każdy poniedziałek i czwartek (bez 3 maja) trzech kolejnych tygodni)							
Rozpowszechnianie drugiego zestawu plakatów o różnych rodzajach przemocy				16 kwietnia (poniedziałek)	7 maja (poniedziałek)							
Ustawienie figur ofiar przemocy w centrum miasta				16 kwietnia (poniedziałek)	7 maja (poniedziałek)							
Przeprowadzenie prelekcji pedagoga szkolnego we wszystkich szkołach powiatu				podczas apelu dowolnie w dniach 16-20 kwietnia	podczas apelu dowolnie w dniach 7-11 maja							
Wręczenie gadżetów dzieciom i młodzieży (<i>breloki i zakładki do książek</i>)				podczas prelekcji w szkołach	podczas prelekcji w szkołach							
Przeprowadzenie happeningu w centrum miasta				21 kwietnia (sobota) w godz. połudn.	12 maja (sobota) w godz. połudn.							
Udostępnienie uczestnikom happeningu magnesów z informacjami o kampanii				podczas happeningu	podczas happeningu							

Wręczenie osobom dokonującym zakupów toreb na zakupy jako prezentu				21 kwietnia (sobota) podczas dokonyw. zakupów	12 maja (sobota) podczas dokonyw. zakupów							
Ustawienie bilbordów					od połowy maja (po zakończeniu pierwszej fazy) do października							
Cykliczne publikowanie artykułów sponsorowanych w magazynowych wydaniach gazety lokalnej									w okresie jesiennym cyklicznie w pięciu kolejnych wydaniach			
Wydanie i rozpowszechnienie Informatora dla instytucji przeciwdziałających przemocy w rodzinie					w maju (po zakończeniu pierwszej fazy)							
Wydanie i rozpowszechnienie pisma o przemocy w rodzinie dla potencjalnych osób doświadczających przemocy									w okresie jesiennym (wtedy przemoc częściej się zdarza)			

Kolor zielony – działania pierwszej fazy w Świdwinie (ciemniejszy) i Połczynie Zdroju (jaśniejszy); **kolor żółty** – działania wspomagające pierwszą fazę, **kolor niebieski** – działania drugiej fazy

III. Zalety proponowanych rozwiązań kampanii społecznej

Zaproponowany scenariusz kampanii społecznej ma budowę modułową (i etapową). Istotną zaletą takiego rozwiązania jest możliwość zrealizowania części kampanii społecznej – realizator wybiera moduł lub etap (fazę), jaki chce zrealizować w danym powiecie. Niewątpliwie najlepsze efekty przyniesie zrealizowanie wszystkich elementów scenariusza. Mając jednak świadomość jak różne realia panują w powiatach województwa zachodniopomorskiego, możliwość wyboru danego modułu należy pozostawić odpowiednim instytucjom powiatowym z zaznaczeniem, że każde z działań w inny sposób dociera do odbiorców i uatrakcyjnia całą kampanię. W proponowanym scenariuszu wyróżnia się następujące moduły:

- plakaty
 - happening
 - międzyszkolny konkurs plastyczny + prelekcja pedagoga szkolnego
 - wydawnictwa + artykuły sponsorowane
- } etap pierwszy
- etap drugi

Realizacja każdego modułu oddzielnie zapewni przynajmniej częściowe osiągnięcie celu głównego kampanii oraz celów szczegółowych, czyli zainicjuje zmianę postrzegania zjawiska przemocy w rodzinie, zwiększy stopień reagowania na to zjawisko ze strony społeczeństwa (postronnych świadków) oraz instytucji przeciwdziałających przemocy w rodzinie.

Innym sposobem podejścia do implementacji projektu scenariusza jest zrealizowanie wszystkich lub większości jego modułów, ale z mniejszą intensywnością (mniejszym nakładem plakatów, gadżetów, artykułów sponsorowanych, wydawnictw). Wtedy kampania będzie atrakcyjna ze względu na różnorodność zastosowanych środków, ale mniej powszechna i tańsza.

Ostatecznie – niezależnie od wybranego wariantu – realizacja projektu *Razem Przeciw Razom* oraz kampanii społecznej w ramach tego projektu przyniesie zamierzony efekt.

Bibliografia:

1. Budyn-Kulik M., Zabójstwo tyrana domowego. Studium prawo karne i wiktymologiczne, Wydawnictwo Verba, Lublin 2005.
2. Czerwińska M., Kosowska U., Liszka – Gąsior E., Sasin M., Czerwiński J., Raport z badań ilościowych dzieci i młodzieży z terenu powiatu świdwińskiego, Koszalin 2011.
3. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w Polsce wobec kobiet i wobec mężczyzn. Część I – Raport z badań ogólnopolskich, TNS OBOP dla Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2010.
4. Liszka-Gąsior E., Wolniak Ż., Kosowska U., Raport – opracowanie metodologii badań jakościowych i wtórnych, Koszalin 2011.
5. Liszka-Gąsior E., Wolniak Ż., Kosowska U., Bogucka T., Kamiński M., Raport z analizy i oceny obecnie działającego systemu, Koszalin 2011.
6. Polacy wobec zjawiska przemocy w rodzinie oraz opinie ofiar, sprawców i świadków o występowaniu i okolicznościach występowania przemocy w rodzinie, TNS OBOP dla Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2007.
7. Pospiszyl I., Przemoc w rodzinie, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1998.
8. Przebieg trzeciego spotkania z Zespołem Użytkowników, Świdwin, 25 marca 2011.
9. Przemoc w rodzinie, http://statystyka.policja.pl/portal/st/944/50863/Przemoc_w_rodzynie/ (28.08.2011).

Załączniki

Załącznik 1. Formularz przystąpienia do Zespołu Użytkowników.

FORMULARZ PRZYSTĄPIENIA

Instytucja :

Nazwa, adres, telefon, adres strony internetowej

niniejszym dokumentem deklaruje chęć przystąpienia do prac Zespołu Użytkowników tworzonego na rzecz działań wspólnych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie powiatu*(nazwa powiatu)*

Wyraża jednocześnie zgodę na uczestnictwo w działaniach podejmowanych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie podczas prac ZU. Oferuje swoją pomoc i zaangażowanie jak również akceptuje ogólne warunki obowiązujące po przystąpieniu w ZU określone odrębnymi dokumentami, takimi jak regulamin, harmonogram pracy ZU lub innych tworzonych w toku działań

Jako członka Zespołu Użytkowników wyznacza: *Imię, nazwisko, stanowisko*

Wybór ten motywuje:

(Krótki opis doświadczenia i zadań wykonywanych przez wybranego pracownika)

(Imię i nazwisko osoby upoważnionej do podpisu)

.....

(podpis)

Członek Zespołu użytkowników (imię, nazwisko)

1. Oświadczam, że znane są mi przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. Nr 101, poz. 926 z 2002 r. z późn. zm.), przepisy Konwencji oraz Dyrektywy dotyczące ochrony danych osobowych, w tym dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 roku w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych

.....

(podpis członka ZU)

2. Oświadczam, że znane są mi przepisy Kodeksu karnego w części dotyczącej przepisów przeciwko ochronie informacji jak i również w części dotyczącej przestępstw przeciwko wiarygodności dokumentów tj. art. Od 265 do 277 kk i zobowiązuje się do ich przestrzegania.

.....

(podpis członka ZU)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
5. Data kolejnego spotkania.....

Podpis osoby sporządzającej

.....

.....

miejsowość, data

.....
.....
.....
.....
.....

3. Data kolejnego spotkania.....

Podpis osoby sporządzającej

.....

Załącznik 3. Mapa instytucji pierwszego kontaktu z obszaru Powiatu Świdwińskiego.

I Instytucje o zasięgu Ogólnopolskim

1. „Teen Challenge” Chrześcijańska Misja Społeczna Hostel Re-entry

ul. Drawska 26
78-300 Świdwin
tel. 94 365 47 85
www.teenchallenge.pl
hostel.swidwin@gmail.com
hostel_swidwin@o2.pl

Zadania:

- Pomoc ludziom uzależnionym, bezdomnym, nieprzystosowanym i potrzebującym. Zwalczanie i zapobieganie wykluczeniom społecznym.
- Ułatwienie powrotu do normalnego życia w społeczeństwie ludziom dotkniętym wykluczeniem społecznym.
- Działania Hostelu obejmują również interwencję kryzysową, jako wsparcie działań przeciw przemocy w rodzinie.
- Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób potrzebujących pomocy i porad dotyczący wszelkich uzależnień, czynny od poniedziałku do piątku w godzinach 12:00-14:00 pierwsze piętro.

2. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Polczynie-Zdroju

ul. 22 Lipca 4
78-320 Polczyn Zdrój
tel. 94 366 39 37
www.tpd-polczyn.prv.pl
towarzystwopd@neostrada.pl

Towarzystwo jest organizacją pożytku publicznego, której celem jest troska o jakość i warunki życia dziecka, jego wczesny rozwój, zdrowie, bezpieczeństwo, podmiotowość i godność. Członkowie Towarzystwa tworzą społeczny ruch na rzecz pomocy dzieciom i ich rodzicom, a w szczególności:

- przeciwdziałają zagrożeniom zdrowotnym i ekologicznym,
- upowszechniają zdrowy styl życia, kulturę fizyczną, sport i zachowania proekologiczne,
- chronią dzieci przed patologią, wykluczeniem, złym traktowaniem, bezprawnym wykorzystywaniem pracy dzieci, dyskryminacją oraz wszelkimi formami przemocy i krzywdzenia dzieci,
- pomagają dzieciom-ofiarom wypadków losowych, komunikacyjnych oraz ofiarom przestępstw,
- inicjują i upowszechniają kulturę pedagogiczną wśród rodziców i społeczeństwa,
- łagodzą skutki ubóstwa rodzin wychowujących dzieci i zapobiegają ich marginalizacji,
- wyrównują start i szanse życiowe dzieci niepełnosprawnych i przewlekle chorych.

Cele statutowe realizujemy poprzez współpracę z organami władzy publicznej, administracją rządową i samorządami, kościołami, związkami wyznaniowymi, instytucjami i organizacjami pozarządowymi oraz środkami masowego przekazu.

Towarzystwo prowadzi działalność w poniższym zakresie:

- a) Ośrodek Wsparcia Rodziny czynny jest od poniedziałku do piątku w godz. 9:00 do 12:00. Prowadzi zadania związane z pomocą rodzinom w rozwiązywaniu problemów związanych z przemocą. Udziela wsparcia psychologicznego, informacji, pomocy społeczno-prawnej. Telefon kontaktowy 608 747 491.
- b) Środowiskowe Ognisko Integracyjne jest placówką wsparcia dziennego otwartą od poniedziałku do piątku w godzinach od 12:00 do 17:00 dla dzieci w wieku od 7 do 14 lat. Uczestnictwo w zajęciach jest bezpłatne i wymaga zgłoszenia rodziców lub prawnych opiekunów. Placówka prowadzi działania:
 - opiekuńczo-wychowawcze,
 - pomoc w nauce szkolnej,
 - organizacja konkursów, zabaw dydaktycznych, integracyjnych,

- udziela uczestnikom i ich rodzicom wsparcia i pomocy w sytuacjach kryzysowych w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych,
- zapewnia poczęstunek (napoje, kanapki).

- c) Punkt Informacyjno Konsultacyjny o narkotykach i narkomanii jest skierowany dla rodziców i młodzieży z Miasta i Gminy Polczyn-Zdrój. W każdy poniedziałek w okresie nauki szkolnej dyżur pełni terapeuta i oferuje pomoc w formie:
- wsparcia psychologicznego,
 - rozmów terapeutycznych indywidualnych i grupowych,
 - informacji, konsultacji.

3. Dom Pomocy Społecznej w Krzecku

Krzecko 5,
78-314 Krzecko
tel.: 94 364 75 90, 94 364 72 85
fax: 94 364 72 84
e-mail: krzeckodps@ceti.pl

Dom zapewnia mieszkańcom całodobową opiekę oraz zaspakaja niezbędne potrzeby bytowe, edukacyjne, społeczne i religijne na poziomie obowiązującego standardu, ze szczególnym uwzględnieniem wolności, godności i poczucia bezpieczeństwa mieszkańców. Mieszkańcy mogą swobodnie kontaktować się z otoczeniem, w tym również z dawnym miejscem zamieszkania. Dom pomocy społecznej świadczy przez z całą dobę na rzecz mieszkańców usługi:

opiekuńcze zapewniające:

- a) udzielanie pomocy w podstawowych czynnościach życia codziennego,
- b) organizację czasu wolnego poprzez różnego rodzaju formy terapii zajęciowej,
- c) pielęgnację w chorobie i pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych.

bytowe zapewniając

- a) zamieszkanie - w pokojach 1, 2, i 4-osobowych,
- b) wyżywienie - w tym dietetyczne,
- c) utrzymanie czystości.

Wszelkie usługi świadczone przez DOM uwzględniają stan zdrowotny, sprawność fizyczną i intelektualną oraz indywidualnych potrzeby i możliwości. Sposób udzielania pomocy zapewnia poczucie godności, wolności, intymności i bezpieczeństwa. Dom posiada również kaplicę, gdzie raz w tygodniu sprawowana jest msza Święta. Zatrudniony jest na stałe ksiądz, który pełni posługi duszpasterskie. Pozwala to na pełne zaspokojenie indywidualnych potrzeb religijnych naszych mieszkańców.

Jednym z głównych działań Domu Pomocy Społecznej jest przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, działalność wspierająca a także pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie ich szans.

Przy Domu Pomocy Społecznej w Krzecku mieści się

Ośrodek Interwencji Kryzysowej

Krzecko 5,
78-314 Krzecko
tel. 94 364 75 90

Cele i zadania:

1. Ośrodek świadczy specjalistyczne usługi i udziela wsparcia osobom i rodzinom będącym ofiarami przemocy lub znajdującym się w innej sytuacji kryzysowej w celu zapobiegania powstawaniu lub pogłębianiu się dysfunkcji tych osób.
2. Do zadań Ośrodka należy w szczególności:
 - a) udzielanie poradnictwa specjalistycznego, w tym prawnego, psychologicznego, rodzinnego i socjalnego,

- b) prowadzenie hostelu dla ofiar przemocy oraz osób i rodzin znajdujących się w sytuacjach wywierających negatywny wpływ na psychikę człowieka i jej rozwój,
- c) podejmowanie innych działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb.

4. Dom Pomocy Społecznej w Modrzewcu

Modrzewiec 8
78-331 Rąbino
tel./fax. 94 364 32 24
tel. 94 364 35 12
e-mail: sekretariat@dpsmodrzewiec.pl

Dom zapewnia:

- organizację terapii zajęciowej w pracowni terapii,
- możliwość korzystania przez mieszkańców z punktu bibliotecznego oraz prasy codziennej
- umożliwia zapoznanie się z przepisami prawnymi dotyczącymi Domów Pomocy Społecznej oraz innymi przepisami z zakresu pomocy społecznej,
- organizację świąt, uroczystości okazjonalnych oraz umożliwienie udziału w uroczystościach kulturalno turystycznych,
- możliwości z kapłanem i udział w praktykach religijnych zgodnie z wyznaniem mieszkańca, - regularny kontakt z dyrektorem Domu w określonych dniach tygodnia i godzinach podanych do wiadomości na tablicy ogłoszeń,
- sprawienie pogrzebu zgodnie z wyznaniem zmarłego mieszkańca Domu.

5. Wspólnota Dzieci Łaski Bożej w Lipiu

Stowarzyszenie wiernych świeckich,
Lipie 4,
78-331 Rąbino,
tel. 94 364 33 39,
www.lipie.oaza.pl

Stowarzyszenie prowadzi działalność ewangelizacyjną i formacyjną w formach, które zaczerpnęliśmy ze współczesnych ruchów odnowy Kościoła, zwłaszcza z Ruchu Odnowy w Duchu Świętym i z Ruchu Światło-Życie. Stowarzyszenie ma za zadanie pomoc osobom uzależnionym od alkoholu i innym potrzebującym, którzy chcą rozwiązać swoje problemy lub wzmocnić wiarę - przez modlitwę wstawienniczą, rozmowy, spotkania, a czasem przez umożliwienie im czasowego pobytu w naszej Wspólnocie. Stowarzyszenie praktykuje abstynencję po przez co chce tworzyć środowisko umożliwiający innym życie w trzeźwości.

6. Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie

ul. Grunwaldzka 49
78-200 Białogard
tel. 94 311 32 50

Do Ośrodka przyjmowane są osoby doznających przemocy w rodzinie. Niezależnie od posiadanego dochodu. Dla osób w stosunku, do których wyczerpane zostały wszystkie formy pomocy dostępne na poziomie gminy i powiatu. Przyjęcie następuje bezpośrednio na wniosek osoby potrzebującej lub za pośrednictwem gminnej lub powiatowej instytucji udzielającej dotychczasowego wsparcia. Instytucja zgłaszająca ma obowiązek przekazania do Ośrodka dokumentacji wraz z diagnozą oraz szczegółową informacją o udzielonej pomocy. Do Ośrodka mogą być przyjęte osoby z terenu całego kraju. Zapewnia schronienie ofiarom przemocy w rodzinie, bez skierowania i bez względu na dochód, na okres do trzech miesięcy z możliwością przedłużenia w przypadkach uzasadnionych sytuacją osoby doznającej przemocy w rodzinie. Ośrodek zapewnia ochronę przed osobą stosującą przemoc w rodzinie oraz natychmiastową pomocy psychologiczną i medyczną. Rozpoznanie sytuacji ofiary przemocy w rodzinie i opracowanie planu pomocy. Ośrodek wspiera w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej związanej z występowaniem przemocy w rodzinie. W zakresie potrzeb bytowych zapewniając całodobowy okresowy pobytu dla nie więcej niż dziesięciu osób. Pomieszczenia do spania przeznaczone maksymalnie dla pięciu osób, z uwzględnieniem sytuacji rodzinnej osoby doznającej przemocy. Wspólne pomieszczenia do pobytu dziennego. Miejsca zabaw dla dzieci. Pomieszczenia do nauki.

Ogólnodostępne łazienki, wyposażone w sposób umożliwiający korzystanie zarówno przez osoby dorosłe, jak i dzieci, odpowiednio jedna łazienka na pięć osób. Ogólnodostępna kuchnię. Pomieszczenia do prania i suszenia. Wyżywienie, odzież i obuwie. Środki higieny osobistej i środki czystości. W zakresie terapeutyczno-wspomagającym

Opracowanie diagnozy rodziny i indywidualnego planu.

Udzielanie poradnictwa: medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego.

Prowadzenie terapii indywidualnej ukierunkowanej na wsparcie ofiary przemocy w rodzinie oraz nabycie umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc w rodzinie.

Zapewnienie dostępu do pomocy medycznej. Przeprowadzenie diagnozy sytuacji dzieci i udzielanie im wsparcia psychologicznego oraz specjalistycznej pomocy socjoterapeutycznej i terapeutycznej.

Udzielanie konsultacji wychowawczych.

7. Specjalistyczny Ośrodek wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie

w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Świnoujściu

ul. Dąbrowskiego 4

72-600 Świnoujście

tel. 91 322 54 77, 91 322 54 81

Ośrodek oferuje wsparcie:

1. W zakresie interwencyjnym Ośrodek Wsparcia zapewnia:- schronienie ofiarom przemocy w rodzinie bez skierowania i bez względu na dochód, na okres do trzech miesięcy z możliwością przedłużenia w przypadkach uzasadnionych sytuacją ofiary przemocy w rodzinie, - ochronę ofiar przemocy w rodzinie przed osobą stosującą przemoc w rodzinie, - udzielanie natychmiastowej pomocy psychologicznej, medycznej i wsparcia, - rozpoznanie sytuacji ofiary przemocy w rodzinie i opracowanie planu pomocy, - wspieranie w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej związanej z występowaniem przemoc w rodzinie.

2. W zakresie potrzeb bytowych Ośrodek zapewnia : całodobowy okresowy pobyt, pomieszczenia do spania, wspólne pomieszczenie do pobytu dziennego, miejsca do zabawy, pomieszczenie do nauki, łazienki, kuchnię, pomieszczenie do prania i suszenia, wyżywienie, odzież i obuwie, środki higieny osobistej i środków czystości.

3. W zakresie terapeutyczno – wspomagającym: opracowanie diagnozy rodziny i indywidualnego planu pomocy ofierze przemocy w rodzinie uwzględniającego: potrzeby, cele, metody i czas pomocy, udzielanie poradnictwa: medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, prowadzenie grup wsparcia i grup terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie, prowadzenie indywidualnej terapii ukierunkowanej na wsparcie ofiary przemocy w rodzinie oraz nabycie umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc w rodzinie, zapewnienie dostępu do pomocy medycznej, przeprowadzenie diagnozy sytuacji dzieci i udzielanie im wsparcia psychologicznego oraz specjalistycznej pomocy socjoterapeutycznej i terapeutycznej, udzielanie konsultacji wychowawczych.

II Instytucje o zasięgu Powiatowym Gminnym i Miejskim

2.1 Poradnie

2.1.1. Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne

Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne udzielają dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, a także udzielają rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno – pedagogicznej związanej z wychowaniem i kształceniem dzieci i młodzieży. A w szczególności:

1. Z usług poradni korzystają uczniowie:

- z dysfunkcjami rozwojowymi,
- z trudnościami w nauce szkolnej,
- ze specyficznymi trudnościami w nauce,

- z różnymi rodzajami niepełnosprawności,
- z zaburzeniami w zachowaniu,
- zagrożeni niedostosowaniem społecznym lub uzależnieniem.

2. Pomoc realizowana jest poprzez:

- diagnozowanie pedagogiczne, psychologiczne i logopedyczne,
- opiniowanie,
- konsultacje i poradnictwo dla rodziców i nauczycieli,
- terapię logopedyczną, psychologiczną i pedagogiczną,
- prowadzenie mediacji,
- interwencję kryzysową,
- prowadzenie grup wsparcia,
- działalność profilaktyczną,
- działalność informacyjno-szkoleniową.

3. Poradnia wydaje opinie i w sprawach:

- osiągnięcia gotowości szkolnej dziecka spełniającego obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego poza przedszkolem albo oddziałem przedszkolnym,
- wcześniejszego przyjęcia do szkoły podstawowej oraz odroczenia rozpoczęcia spełniania obowiązku szkolnego,
- pozostawienia ucznia klasy I-III szkoły podstawowej na drugi rok w tej samej klasie objęcia ucznia nauką w klasie terapeutycznej,
- dostosowania wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia i odchylenia rozwojowe lub specyficzne trudności w uczeniu się, uniemożliwiające sprostanie tym wymaganiom zwolnienia ucznia z wadą słuchu, z głęboką dysleksją rozwojową z nauki drugiego języka obcego,
- udzielania zezwolenia na indywidualny program lub tok nauki,
- przyjęcia ucznia gimnazjum do oddziału przysposabiającego do pracy,
- przyjęcia do klasy pierwszej szkoły ponadgimnazjalnej: zasadniczej szkoły zawodowej, liceum ogólnokształcącego, liceum profilowanego i technikum, a także klasy pierwszej szkoły średniej na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej, szkoły policealnej i szkoły pomaturalnej, kandydata z problemami zdrowotnymi, ograniczającymi możliwości wyboru kierunku kształcenia ze względu na stan zdrowia,
- przystąpienia ucznia lub absolwenta z zaburzeniami i odchyleniami lub ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się odpowiednio do sprawdzianu przeprowadzanego w ostatnim roku w szkole podstawowej, egzaminu przeprowadzanego w ostatnim roku nauki w gimnazjum, egzaminu maturalnego lub egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, w warunkach i formie dostosowanych do indywidualnych potrzeb psychofizycznych ucznia lub absolwenta,
- udzielenia zezwolenia na zatrudnienie młodocianego w celu przyuczenia dokonywania określonej pracy lub nauki zawodu,
- braku przeciwwskazań do wykonywania przez dziecko pracy lub innych zajęć zarobkowych,
- objęcia dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w przedszkolu,
- objęcia dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole lub placówce oświatowej innych określonych w odrębnych przepisach.

4. W poradniach działają Zespoły Orzekające, które wydają orzeczenia o:

- potrzebie kształcenia specjalnego
- potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych
- potrzebie indywidualnego nauczania
- opinie o wczesnym wspomaganie rozwoju.

Udzielana pomoc jest bezpłatna

Wizyty nie wymagają skierowań, wystarczy umówić się telefonicznie lub osobiście

2.1.1.a. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Świdwinie

ul. Drowska 32

78-300 Świdwin

tel. 94 365 23 30

www.poradniaswidwin.ovh.org

pppswidwin@tlen.pl

Placówka obejmuje swoją działalnością dzieci i młodzież z terenu miasta Świdwin, gminy Świdwin, gminy Sławoborze i gminy Brzeźno.

W poradnia dokonuje diagnozy psychologicznej, pedagogicznej oraz logopedycznej.

W ramach działalności prowadzone są:

- zajęcia korekcyjno-kompensacyjne dla uczniów z zaburzonymi funkcjami poznawczymi i z problemem dysleksji,
- terapię logopedyczną,
- zajęcia zawodoznawcze,
- zajęcia psychoedukacyjne dla rodziców, nauczycieli i dzieci (uwzględniające również problem agresji i przemocy).

Szczególnym zainteresowaniem cieszą się warsztaty dla rodziców – podnoszące ich umiejętności wychowawcze „Szkoła dla Rodziców”. Placówka włączona jest w Ogólnopolskie Porozumienie na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”. Poradnia współpracujemy z Sądem, Policją, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, służbą zdrowia oraz z innymi placówkami działającymi na rzecz dziecka.

2.1.1.b. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Połczynie-Zdroju

ul. 22- go Lipca 2

78-320 Połczyn – Zdrój

tel. 94 366 29 63

Poradnia jest czynna od poniedziałku do piątku w godz. 7:30 – 15:30

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Połczynie-Zdroju udziela dzieciom i młodzieży uczącej się pomocy psychologiczno-pedagogicznej i logopedycznej, pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, a także udziela rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej związanej z wychowaniem oraz kształceniem dzieci i młodzieży. Merytoryczną obsadę kadrową stanowią: psycholodzy, pedagodzy, logopedzi.

2.1.2. Poradnia Uzależnień w Świdwinie

ul. Drawska 38

78-300 Świdwin

tel. 94 365 72 55

2.1.3. Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkohol i Współuzależnienia w Połczynie-Zdroju

ul. Zdrojowa 6 (wejście od ul. Kościuszki w budynku Przychodni Uzdrowskiej)

78-320 Połczyn-Zdrój

tel. 94 366 23 20 wew. 6001 lub 94 366 20 19 wew. 6001

czynna 3 razy w tygodniu:

- poniedziałek i czwartek od 15:30 do 18:30
- środa od 11:00 do 18:30

Przychodnia realizuje zadania związane z leczeniem choroby alkoholowej oraz prowadzi zajęcia terapeutyczne i rehabilitacyjne dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz zajęcia terapeutyczne dla rodzin.

2.1.4. Punkt Integracji Społecznej w Połczynie-Zdroju

ul. Kościuszki 5

78-320 Połczyn-Zdrój

tel./fax: 94 712 85 49

e-mail: integracja-pz@tlen.pl

godziny otwarcia: 10:00-18:00

Punkt Integracji Społecznej jest prowadzony przez Specjalistę Terapii Uzależnień i Pedagogę.

Realizuje działania na rzecz dziecka i rodziny na terenie Miasta i Gminy Połczyn-Zdrój i zajmuje się:

- poradnictwem indywidualnym i grupowym,
- działalnością interwencyjną,

- doradztwem zawodowym,
- doradztwem pedagogicznym,
- psychoterapią uzależnień,
- działalnością profilaktyczną i wychowawczą,
- działalnością resocjalizacyjną,
- promocją zdrowego stylu życia i efektywnych form spędzania czasu wolnego,
- wspieraniem świetlic wiejskich.

Punkt Integracji Społecznej udziela pomocy:

- rodzicom w wykonywaniu zadań opiekuńczo-wychowawczych;
- dzieciom i młodzieży w pokonywaniu trudności (szkolnych, osobistych, w kontaktach interpersonalnych itp.),
- osobom uzależnionym od środków psychoaktywnych,
- rodzinom z problemami,
- osobom będącym w kryzysie,
- osobom stojącym przed ważnymi wyborami życiowymi,

2.1.5. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdwinie

ul. Koszalińska 12,
78-320 Połczyn-Zdrój
tel.: 94 366 48 48

godziny otwarcia 7:15-15:15 poniedziałek – piątek

Dyżur w Starostwie Powiatowym w Świdwinie

ul. Mieszka I 16
78-300 Świdwin

tel.: 94 365 03 01

piątek: 11:30-13:30

www.swidwin.pcpr.pl

pcpr_polczynzdroj@op.pl

Zadania:

1. Dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych.
2. Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności i likwidacji barier utrudniających osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie w społeczeństwie, - dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
3. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.
4. Organizowanie i zapewnianie usług w określonym standardzie w domu pomocy społecznej o zasięgu ponad gminnym oraz kierowanie osób ubiegających się o przyjęcie do domu pomocy społecznej.
5. Pomoc w integracji ze środowiskiem osób opuszczających zakłady karne oraz niektóre rodzaje placówek opiekuńczo-wychowawczych, resocjalizacyjnych, zakłady dla nieletnich i rodziny zastępcze.
6. Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnianie oraz pokrywanie wydatków związanych z kontynuowaniem nauki osobom opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze, schroniska, zakłady poprawcze, domy pomocy społecznej, rodziny zastępcze.
7. Organizowanie opieki w rodzinach zastępczych oraz udzielanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci.
8. Pomoc uchodźcom.
9. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców oraz dzieciom niedostosowanym społecznie, w szczególności poprzez prowadzenie i organizowanie ośrodków adopcyjno-opiekuńczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych, w tym ognisk wychowawczych, świetlic i klubów środowiskowych o zasięgu ponad gminnym dla dzieci i młodzieży, a także tworzenie i wdrażanie programów pomocy dziecku i rodzinie.
10. Realizacja projektów systemowych realizowanych w ramach Funduszy Unijnych.

Przy Powiatowy Centrum Pomocy Rodzinie działa **Powiatowy koordynator ds. Przeciwdziałania Przemocy.**

ul. Koszalińska 12
78-320 Połczyn Zdrój
tel. 94 366 48 48

e-mail: pcpr_polczynzdroj@op.pl

2.2 Szpitale, Policja, Wymiar sprawiedliwości

1. Szpital Polski Połczyn-Zdrój NZOZ

ul. Gwardii Ludowej 5
78-320 Połczyn-Zdrój
tel./fax 94 366 18 18

Szpital udziela świadczeń zdrowotnych w zakresie leczenia szpitalnego, ambulatoryjnej opieki specjalistycznej, diagnostyki ambulatoryjnej, pomocy doraźnej oraz transportu sanitarnego. Posiadamy pięć Oddziałów szpitalnych: Chirurgiczny, Ginekologiczno-Położniczy, Noworodkowy, Dziecięcy i Wewnętrzny. W Szpitalu funkcjonuje laboratorium analityczne oraz pracownia USG i RTG (w tym punkt pobrań i pracownia RTG w Świdwinie).

2. Publiczne i Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej – wybór

Wszystkie dane teleadresowe zawarte w poniżej pochodzą ze strony internetowej www.rejestrzoz.gov.pl i przedstawiają stan bazy na dzień 4 lutego 2013 r. Poniższe placówki medyczne są to przychodnie podstawowej opieki zdrowotnej.

- a) Wojskowa Specjalistyczna Przychodnia Lekarska Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej
ul. Gagarina 71
78-301 Świdwin
tel./fax 94 38 223 36
- b) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MEDYK” S.C.
ul. Wojska Polskiego 22c
78-300 Świdwin
tel. 94 36 523 18
fax 94 36 556 60
- c) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ANA-LEK”
ul. Kościuszki 23A
78-300 Świdwin
tel./fax 94 36 520 64
- d) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MI – MED”
ul. Wojska Polskiego 22c
78-300 Świdwin
tel. 608 301 167
- e) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej S.C. „DOKTOT”
78-316 Brzeżno 19
tel. 94 36 425 79
fax 94 36 422 16
- f) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej ESCULAP S.C.
ul. Wojska Polskiego 13
78-320 Połczyn – Zdrój
tel./fax 94 36 622 93
- g) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zespół Lekarza Rodzinnego „MEDYK” S.C.
ul. Grunwaldzka 29
78-320 Połczyn – Zdrój
tel. 94 366 24 20

- h)** Zakładowa Poradnia Lekarska przy Spółdzielni Opakowań Drukowanych „WEGA” w Połczynie-Zdroju
ul. Zamkowa 2
78-320 Połczyn – Zdrój
tel./fax 94 36 620 40
- i)** Przychodnia Medycyny Rodzinnej „PROMYK”
ul. Wojska Polskiego 13
78 – 320 Połczyn – Zdrój
tel. 94 366 27 86
- j)** Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „AL-MED”
78-331 Rąbino 31
tel. 94 364 32 14
fax 94 366 38 33
- k)** Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ESCULAP” Anna Niechciał w Białogardzie
komórka w Sławoborzu
ul. Krzyżowa 4a
78-314 Sławoborze
tel. 94 312 88 70
fax 94 312 05 81
- l)** Niepubliczna Przychodnia Medycyny Rodzinnej – Jacek Firmanty Sławoborze
ul. Świdwińska 1
78-314 Sławoborze
tel. 94 364 70 16
- m)** Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Marek Zieliński
Redło 33 A
78-320 Połczyn – Zdrój
tel. 608 378 378

3. Komenda Powiatowa Policji w Świdwinie

ul. Wojska Polskiego 18 A
78-300 Świdwin
tel.: 94 365 05 11
fax: 94 365 05 13
bip.swidwin.kpp.policja.gov.pl
kppswidwin@wp.pl

Zadania:

- ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra,
- ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego, w tym zapewnienie spokoju w miejscach publicznych oraz w środkach publicznego transportu i komunikacji publicznej, w ruchu drogowym i na wodach przeznaczonych do powszechnego korzystania,
- inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi,
- wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców.

4. Komisariat Policji w Połczynie-Zdroju

ul. Grunwaldzka 36,
78 -320 Połczyn-Zdrój
tel. 94 366 62 61

Komisariat Policji w Połczynie Zdroju jest jednostką wykonawczą Policji. Realizuje podstawowe zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie działania Miasta i

Gminy Połczyn Zdrój. Policjanci z Komisariatu Policji w Połczynie Zdroju realizują zadania również na terenie Gminy Rąbino.

5. Sąd Rejonowy w Białogardzie

ul. Lipowa 1
78-200 Białogard
tel. 94 312 01 10
fax 94 312 01 20
e-mail: sr.bialogard@koszalin.so.gov.pl

Obszar właściwości Sądu Rejonowego w Białogardzie
dla miast: Białogard i Świdwin
dla gmin: Białogard, Świdwin, Brzeżno, Karlino, Połczyn-Zdrój, Rąbino, Sławoborze, Tychowo

6. Sąd Rejonowy w Białogardzie - VII Zamiejscowy Wydział Karny w Świdwinie

Batalionów Chłopskich 6
78-300 Świdwin
tel: 94 365 02 52
fax. 94 365 02 59
e-mail: w.karny.swidwin@bialogard.sr.gov.pl

7. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej dla Dorosłych Oddział Zamiejscowy w Świdwinie do wykonywania orzeczeń w sprawach karnych

Sąd Rejonowy w Białogardzie
Oddział Zamiejscowy w Świdwinie
ul. Batalionów Chłopskich 6,
78 – 300 Świdwin
tel./fax 94 365 02 61
e-mail: kuratorzy.swidwin@bialogard.sr.gov.pl

1. Kuratorzy zajmują się wykonywaniem orzeczeń sądu w zakresie:

- prowadzenia dozorów,
- kary ograniczenia wolności,
- kontroli okresu próby.

Dozory prowadzone są przy warunkowym zawieszeniu kary i warunkowym przedterminowym zwolnieniu.

Kontrola i organizowanie kary ograniczenia wolności, kontrola podmiotów nadzorujących wykonywanie prac na cele społeczne.

Zawodowy kurator sądowy obowiązany jest do:

- występowania z wnioskami do Sądu,
- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych z art. 14 § 1, 2 kkw i 214 § kpk,
- współpracy z samorządami i organizacjami społecznymi.
- współpracy z policją – procedura przy sprawach dotyczących przemocy i gróźb bezprawnych.

Kuratorzy prowadzą dyżury w urzędach gmin i miasta, są członkami zespołów interdyscyplinarnych i komisji alkoholowych. Dozory prowadzone są przez kuratorów zawodowych i społecznych.

8. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do wykonywania orzeczeń w sprawach rodzinnych i nieletnich

Sąd Rejonowy w Białogardzie
ul. Wileńska 2
78-200 Białogard
tel./fax 943 121 105
e-mail: kuratorzy.rodzinni@bialogard.sr.gov.pl

9. Prokuratura Rejonowa w Białogardzie

ul. Gen. Sikorskiego 30
78-200 Białogard
tel. 94 312 06 30, 94 312 06 30
e-mail: pr.bialogard@prokuratura.koszalin.pl

Zadaniem prokuratury jest strzeżenie praworządności oraz czuwanie nad ściganiem przestępstw.

Do zadań prokuratury należy:

- prowadzenie lub nadzorowanie postępowań przygotowawczych w sprawach karnych oraz sprawowanie funkcji oskarżyciela publicznego przed sądami,
- wytaczanie powództw w sprawach karnych i cywilnych oraz składanie wniosków i udział w postępowaniu sądowym w sprawach cywilnych, ze stosunku pracy i ubezpieczeń społecznych, jeżeli tego wymaga ochrona praworządności, interesu społecznego, własności lub praw obywateli,
- podejmowanie środków przewidzianych prawem, zmierzających do prawidłowego i jednolitego stosowania prawa w postępowaniu sądowym, administracyjnym, w sprawach o wykroczenia oraz w innych postępowaniach,
- sprawowanie nadzoru nad wykonaniem postanowień o tymczasowym aresztowaniu oraz innych decyzji o pozbawieniu wolności,
- prowadzenie badań w zakresie problematyki przestępczości oraz jej zwalczania i zapobiegania,
- zaskarżanie do sądu niezgodnych z prawem decyzji administracyjnych oraz udział w postępowaniu sądowym w sprawach zgodności z prawem takich decyzji,
- koordynowanie działalności w zakresie ścigania przestępstw, prowadzonej przez inne organy państwowe,
- współdziałanie z organami państwowymi, państwowymi jednostkami organizacyjnymi i organizacjami społecznymi w zapobieganiu przestępczości i innym naruszeniom prawa,
- współpracę z Szefem Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych w zakresie niezbędnym do realizacji jego zadań ustawowych,
- opiniowanie projektów aktów normatywnych,
- podejmowanie czynności określonych w ustawach.

III Instytucje o zasięgu miejskim i gminnym

10. Zespoły Interdyscyplinarne

Zadania Zespołów:

1. Pomoc osobom, rodzinom, grupom problemowym i środowiskom dysfunkcyjnym w przezwyciężeniu ich problemów.
2. Efektywne podejmowanie działań pomocowych i interwencyjnych w momencie zaistniałego problemu.
3. Współdziałanie z innymi podmiotami przy rozwiązywaniu problemu i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
4. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.

Cele Zespołu realizowane są poprzez:

1. Ocenę sytuacji problemowej osoby indywidualnej, rodziny, grup problemowych lub środowiska znajdujących się w sytuacji kryzysowej i wypracowanie sposobu postępowania, który będzie miał na celu przywrócenie integralności rodziny, bądź środowiska oraz możliwości realizowania ich funkcji, oraz podejmowanie działań w tym celu przewidzianych przepisami prawa.
2. Udzielanie pomocy, a w zależności od potrzeb poradnictwa socjalnego, prawnego, psychologicznego osobom, rodzinom, grupom problemowym i środowisku, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów.
3. Podejmowanie interwencji w przypadku przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu jej powstrzymanie.
4. Udzielanie pomocy dzieciom doświadczającym i będących świadkami przemocy w rodzinie.
5. Podejmowanie wspólnych działań w ramach procedury „Niebieska karta”.

W ramach zespołu interdyscyplinarnego realizowane mogą być także:

1. Tworzenie lokalnych zintegrowanych programów i kampanii profilaktycznych m. in. z zakresu problemów uzależnień, bezrobocia, trudności wychowawczych, przestępczości i innych zagadnień lokalnej polityki społecznej.
2. Inicjowanie badań, diagnoz w tym wspólnego diagnozowania osób indywidualnych i środowiska, którego problem dotyczy oraz ekspertyz wspierających prace ZI w danym obszarze.

1. Miasto Świdwin

Zasięg działania: Miasto Świdwin
ul. Podwale 2, 78-300 Świdwin
tel. 94 365 26 29,
fax 94 365 49 26,
email: mopsswid@mopsswid.internetdsl.pl

2. Gmina Świdwin

Zasięg działania: Gmina Świdwin
ul. Kościuszki 15
78-300 Świdwin
tel./fax 94 36 520 58
email: gops-swidwin@zeto.koszalin.pl

3. Gmina Połczyn-Zdrój

Zasięg działania: Gmina miejska Połczyn-Zdrój
ul. Koszalińska 8a
78-320 Połczyn-Zdrój
tel.: 94 366 20 69
tel./fax 94 366 50 61
email: mgopspolczyn@poczta.onet.pl

4. Gmina Sławoborze

Zasięg działania: Gmina Sławoborze
ul. Leśna 1a
78-314 Sławoborze
tel. 94 365 20 00, 94 365 02 99

5. Gmina Rąbino

Zasięg działania: Gmina Rąbino
78 – 331 Rąbino 27
tel. 94 364 38 49
fax 94 364 35 19
email: gops.rabino@wp.pl

6. Gmina Brzeżno

Zasięg działania: Gmina Brzeżno
78-316 Brzeżno32
tel.: 94 36 42 591

Ośrodki Pomocy Społecznej

Podstawa prawna prowadzonej działalności:

1. ustawy o pomocy społecznej,
2. ustawy o dodatkach mieszkaniowych,
3. ustawy o świadczeniach rodzinnych,
4. ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

Do zadań własnych gminy należy m. in.:

- sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej
- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie posiadającym dochodu i możliwości

uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia

- przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego
- opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osobę, która rezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowanie bezpośredniej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem
- praca socjalna
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych
- tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną
- dożywianie dzieci
- sprawienie pogrzebu
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych
- prowadzenie ośrodków wsparcia

Powyższe zadania są realizowane w oparciu o własne środki finansowe gminy.

Do zadań zleconych m. in. należy:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia
- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną
- prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Szczegółowy zakres realizowanych zadań:

1. Pomoc społeczna:

zasiłki stałe, okresowe, celowe, składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz na ubezpieczenia zdrowotne, usługi opiekuńcze.

2. Świadczenia rodzinne:

- zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych.
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka
- zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne.

3. Ustalenie uprawnień do zaliczki alimentacyjnej, działania dotyczące wierzycieli alimentacyjnych, postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych.

Inne

Dodatki mieszkaniowe, pomoc materialna dla uczniów w formie stypendiów i zasiłków szkolnych, zasiłki dla rolników w związku z huraganem.

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdwinie

Zasięg działania: Miasto Świdwin

ul. Podwale 2,

78-300 Świdwin

tel. 94 365 26 29,

fax 94 365 49 26,

e-mail: mopsswid@mopsswid.internetdsl.pl

W strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdwinie funkcjonuje Dzienny Dom Pomocy Społecznej i Środowiskowy Dom Pomocy Społecznej.

2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdwinie

Zasięg działania: Gmina Świdwin

ul. Kościuszki 15

78-300 Świdwin

tel./fax 94 365 20 58

e-mail: gops-swidwin@zeto.koszalin.pl

3. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Polczynie Zdroju

Zasięg działania: Miasto i Gmina Polczyn- Zdrój

ul. Koszalińska 8a

78-320 Polczyn-Zdrój

tel. 94 366 20 69

tel./fax 94 366 50 61

www.mgops.polczynzdroj.ibip.pl

e-mail: mgopspolczyn@poczta.onet.pl

W ramach instytucji funkcjonują ośrodki wsparcia dziennego tj. Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z problemami psychicznymi, Dom Dziennego Pobytu dla seniorów, Stacja Joannitów dla osób starszych i niepełnosprawnych, świetlica dla dzieci oraz Punkt rehabilitacyjny dla dzieci niepełnosprawnych.

4. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sławoborzu

Zasięg działania: Gmina Sławoborze

ul. Leśna 1a

78-314 Sławoborze

tel.: 94 365 20 00, 94 365 02 99

fax: 94 365 20 00, 94 365 02 99

<http://www.slawoborze.pl>, <http://gops.slawoborze.ibip.pl>

e-mail: gopss@slawoborze.pl

GOPS prowadzi: Klub AA, Punkt Konsultacyjny, Środowiskowy Dom Samopomocy „Na Leśnej”, poradnictwo psychologiczne, psychiatryczne i prawne, Stowarzyszenie na Rzecz Inicjatyw Społecznych „Kariatyda” – organizacja pożytku publicznego.

5. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzeźnie

Zasięg działania: Gmina Brzeźno

78-316 Brzeźno 32

tel.: 94 364 25 91

fax: 94 364 27 41 (Urząd Gminy)

www.gops.brzezno.pl

tbuda@gops.brzezno.pl lub ozdyk@gops.brzezno.pl

6. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rąbinie

Zasięg działania: Gmina Rąbino

78-331 Rąbino 27

tel.: 94 364 33 47 wew. 46.

św. rodzinne/ pomoc społ.rejon2/ księgowość 94 364 38 49

pomoc społeczna rejon 1 tel./fax 94 364 35 19

fax: 94 364 35 19

e-mail: gops.rabino@wp.pl

Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Do zadań Komisji należy:

1. Wydawanie postanowień dotyczących wydawania i cofania zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.
2. Prowadzenie kontroli przestrzegania warunków i zasad sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych na podstawie upoważnienia Burmistrza – przez powołany zespół ds. kontroli.
3. Działania zmierzające do poddania się leczeniu odwykowemu osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny.
4. Podejmowanie działań wobec osób nadużywających alkoholu, które dopuszczają się fizycznego lub moralnego znęcania się nad członkami rodziny.
5. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjno-edukacyjnej dla dzieci i młodzieży.
6. Specjalistyczne dyżury członków Komisji w zakresie problematyki uzależnień oraz poradnictwa psychologicznego i medycznego.

1. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdwinie

Zasięg działania: Miasto Świdwin

Pl. Konstytucji 3 Maja 1

78-300 Świdwin

tel.: 94 365 80 41

2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdwinie

Zasięg działania: Gmina Świdwin

Pl. Konstytucji 3 Maja 1

78-300 Świdwin

3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zasięg działania : Miasto i Gmina Połczyn-Zdrój

pl. Wolności 3-4

78-320 Połczyn Zdrój

tel. 94 366 61 21

e-mail: promocja@polczyn-zdroj.pl

11. Kościoły

1. Parafia rzymskokatolicka św. Michała Archanioła

ul. ks. Jerzego Popiełuszki 36a,

78-300 Świdwin

tel. 94 365 23 55

czynna we wtorek i czwartek: 09:30 – 12:00, 16:00 – 17:00

2. Parafia Matki Bożej Nieustającej Pomocy

ul. Niedziałkowskiego 2

78-300 Świdwin

e-mail: parafia_swidwin@wp.pl

3. Kościół Zielonoświątkowy Zbór w Świdwinie

ul. Drawska 26

78-300 Świdwin

e-mail: adam.ciucka@ekumenizm.pl

4. Parafia Wojskowa - Kościół Garnizonowy pw. Wniebowstąpienia Pańskiego

ul. J. Gagarina 8

78-301 Świdwin

tel. 94 382 22 43

5. Parafia Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny

ul. 22 Lipca 2;

78-320 Połczyn-Zdrój

tel. 94 366 23 16 - proboszcz,

tel. 94 366 43 16 - wikariusze,

tel. 94 366 23 15 - zakrystia

6. Wspólnota Kościołów Chrystusowych Kościół Chrystusowy w Połczynie-Zdroju
ul. Grunwaldzka 42

78-320 Połczyn-Zdrój

e-mail: polczyn@chrystusowy.pl

11.1 Caritas

1. Zespół Parafialny Parafii pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy Caritas Diecezji Koszalińsko - Kolobrzeszkiej

ul. Niedziałkowskiego 2

78-300 Świdwin

tel. 94 365 27 71

2. Caritas Parafii pw. Matki Bożej Różańcowej

ul. Kolejowa 10

78-314 Sławoborze

tel. 94 364 70 09

3. Szkolne Koło Caritas przy Zespole Szkół Publicznych w Sławoborzu

Głównym celem SKC jest działalność charytatywno – opiekuńczo - wychowawcza na zasadzie wolontariatu wynikająca z Chrystusowego przykazania miłości bliźniego realizowanego na co dzień względem każdego człowieka bez względu na jego wyznanie czy przekonania.

Cele szczegółowe:

- uwrażliwianie na różne obszary ludzkiej biedy,
- szerzenie nauki Jezusa Chrystusa o miłosierdziu i jej pogłębiania,
- praktyczna realizacja przykazania miłości bliźniego,
- rozwijanie praktyk religijnych np. pełnego uczestnictwa we Mszy Świętej,
- troska o zdobywanie wiedzy ogólnej i religijnej,
- podejmowanie własnych inicjatyw,
- umiejętność pracy we wspólnocie,
- poczucie wzajemnej współodpowiedzialności i zaufania,
- wzrost samodzielności działania i odpowiedzialności za nie,
- rozwijanie i doskonalenie własnych talentów,
- współpraca z innymi organizacjami mającymi na celu działalność charytatywną oraz włączenie się w akcje charytatywne prowadzone przez Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej i Caritas Parafii.

12. Placówki Oświatowe, Opiekuńczo – Wychowawcze

1. Środowiskowe Ognisko Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Świdwinie
ul. Kombatantów Polskich 2A
78-300 Świdwin

2. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Świdwinie
ul. Wojska Polskiego 27
78-300 Świdwin
tel./fax 94 365 23 49

Jednostka jest placówką opieki całkowitej dla zdrowych dzieci i młodzieży trwale lub czasowo pozbawionych opieki rodziny własnej, w wieku od 3 do 18 lat.

Zadania placówki:

- zapewnienie dziecku całodobowej opieki i wychowania, zaspokajanie jego niezbędnych potrzeb,
- zapewnienie dziecku kształcenia, odpowiednio do jego możliwości, wyrównywanie opóźnień rozwojowych i szkolnych,
- prowadzenie działań socjalizujących, resocjalizujących, korekcyjnych, kompensacyjnych, terapeutycznych, przygotowujących do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie,
- podejmowanie działań w celu powrotu dziecka do rodziny własnej lub umieszczenia w rodzinnej opiece zastępczej.

3. Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Sławoborzu
ul. Lepińska 3
78-314 Sławoborze
tel. 94 364 70 13
fax 94 364 75 56
e-mail: soswslep@poczta.onet.pl
www.soswslawoborze.pl

4. Dom Wczasów Dziecięcych w Polczynie - Zdroju
ul. Grunwaldzka 33
78-320 Polczyn – Zdrój
tel. 94 366 20 93
tel./fax 94 366 20 82
e-mail: dwd.polczyn@neostrada.pl
www.dwd-polczyn.pl

5. Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy im. Jan Pawła II w Rzepczynie

Rzepczyn 34
78-316 Brzeżno
tel. 94 364 23 16
fax 94 364 23 63
www.mow-rzepczynno.pl

1. Celem ośrodka jest wychowanie i kształcenie dzieci i młodzieży niedostosowanej społecznie, wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, wychowania i metod pracy.
2. Do zadań młodzieżowego ośrodka wychowawczego należy eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego, oraz przygotowanie wychowanków do życia zgodnego z obowiązującymi normami społecznymi i prawnymi.

Zadania, o których mowa w ust.2 realizowane są głównie poprzez:

- organizowanie zajęć dydaktycznych, profilaktyczno-wychowawczych, terapeutycznych i resocjalizacyjnych umożliwiających nabywanie umiejętności życiowych ułatwiających prawidłowe funkcjonowanie w środowisku rodzinnym i społecznym,
- udzielanie pomocy rodzicom (prawnym opiekunom) w zakresie doskonalenia umiejętności niezbędnych we wspieraniu rozwoju dzieci i młodzieży, w szczególności w zakresie rozwijania potencjalnych możliwości i unikania zachowań ryzykownych,
- pomoc w planowaniu kariery edukacyjnej i zawodowej, z uwzględnieniem możliwości i zainteresowań wychowanków oraz współpraca w tym zakresie z ośrodkami pomocy społecznej i innymi instytucjami właściwymi ze względu na miejsce zamieszkania wychowanków,
- podejmowanie działań interwencyjnych w przypadku zachowań wychowanków szczególnie zagrażających ich zdrowiu lub życiu,
- współpracę ze środowiskiem lokalnym.

3. Ośrodek zapewnia:

- realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki,
- udział w dodatkowych zajęciach edukacyjnych i wychowawczych,
- udział w zajęciach sportowych, turystycznych, rekreacyjnych oraz kulturalno-oświatowych;
- udział w indywidualnych lub grupowych zajęciach specjalistycznych,
- pomoc w nauce,
- całodobową opiekę.

Zadania, o których mowa w ust.3 ośrodek realizuje poprzez:

- zintegrowaną działalność dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą szkoły i internatu,
- udział w życiu społecznym, gospodarczym i kulturalnym środowiska,
- współpracę z organizacjami i instytucjami w zakresie udzielania pomocy wychowankom do czasu ich usamodzielnienia,
- wspieranie rodziców i opiekunów w pełnieniu funkcji wychowawczej i edukacyjnej,
- ochronę przed przemocą fizyczną, psychiczną, wyzyskiem i innymi nadużyciami stanowiącymi zagrożenia dla zdrowia i życia,
- dostęp do świadczeń zdrowotnych,
- współpracę ze środowiskiem lokalnym,
- ochronę więzi rodzinnych.

13. Szkoły Podstawowe, Gimnazja i Zespoły Szkół

1. Szkoła Podstawowa nr 1 im. Orła Białego w Świdwinie
Pl. Jana Pawła II nr 5
78-300 Świdwin
tel. 94 365 24 62
fax 94 365 70 44
e-mail: sp1swidwin@poczta.onet.pl
www.sp1swidwin.republika.pl

2. Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Emilii Gierczyk w Świdwinie
ul. Armii Krajowej 19

78-300 Świdwin
tel. 94 365 22 34
fax 94 365 22 34
e-mail: sp2.swidwin@op.pl
www.sp2swidwin.pl

3. Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Lotników Polskich w Świdwinie
ul. Szturmowców 1
78-300 Świdwin
tel. 94 365 10 41
e-mail: sp3sek@wp.pl

4. Publiczne Gimnazjum im. Mikołaja Kopernika w Połczynie - Zdroju
ul. Mieszka I 19
78-320 Połczyn - Zdrój
tel./fax 94 366 22 91
e-mail: gimnazjum@gimpol.pl
www.gimnazjum-polczyn.pl

5. Publiczna Szkoła Podstawowa im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Bolkowie
Bolkowo 10
78-320 Połczyn - Zdrój
tel. 94 366 17 77
e-mail: szkola_bolkowo@wp.pl

6. Szkoła Podstawowa w Nielepie
Nielep 38
78-331 Rąbino
tel./fax 94 365 55 99

7. Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Rzęcinie
Rzecino 12
78-331 Rąbino
tel. 94 364 39 04
fax 94 364 36 55
e-mail: rzecino@interia.plwww.nsp-rzecino.abc.pl

8. Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Toporzyku
Toporzyk 23
78-320 Połczyn - Zdrój
tel./fax 94 366 15 78
e-mail: topx4@wp.pl

9. Publiczne Gimnazjum im. Osadników Wojskowych w Świdwinie
ul. Kombatantów Polskich 6
78-300 Świdwin
tel./fax 94 365 30 21
e-mail: dyrpap@interia.pl

10. Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Adama Mickiewicza w Połczynie-Zdroju
ul. Grunwaldzka 34
78-320 Połczyn Zdrój
tel. 94 366 26 95
fax 94 366 27 04
e-mail: pspnr1@post.pl

11. Zespół Szkół w Bierzwnicy
Bierzwnica 52

78-324 Cieszeniewo
tel. 94 365 61 80
e-mail: zsbierzwnica@op.pl
www.zsbierzwnica.szkolnastrona.pl

12. Zespół Szkół w Lekowie
Lekowo 44 c
78-300 Świdwin
tel./fax 094 365 56 93
e-mail: danka_sekretariat@op.pl
www.republika.pl/zs_lekowo

12a. Publiczna Szkoła Podstawowa w Lekowie – Szkoła Filialna w Oparznie
Oparzno 31
78-300 Świdwin
tel./fax 94 365 24 55
e-mail: zespol.szkol.oparzno@wp.pl

13. Zespół Szkół w Rąbinie
78-331 Rąbino 57
tel. 094 364 34 63
fax 094 364 25 80
e-mail: rabino@poczta.onet.pl

14. Zespół Szkół Publicznych im. Kardynała Ignacego Jeża w Brzeźnie
78-316 Brzeźno 15
tel./fax 094 364 25 80
e-mail : zspbrzezno@op.pl
www.zspbrzezno.szkolnastrona.pl

15. Zespół Szkół Publicznych im. Tadeusza Kościuszki w Sławoborzu
78-314 Sławoborze
ul. Lipowa 19
tel./fax 094 364 70 38

16. Zespół Szkół Publicznych im. Jana Pawła II w Redle
78-325 Redło 12
tel./fax 94 364 55 78
e-mail: zspredlo@wp.pl
www.zsp-redlo.gmina.polczyn.net

14. Szkoły Ponadgimnazjalne

1. Zespół Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego im. Stefana Żeromskiego w Świdwinie
ul. Szczecińska 88
78 - 300 Świdwin
tel. 94 365 25 82
tel./fax 94 365 25 80
e-mail: zsrckp@poczta.onet.pl
www.zsrckp.com

2. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Władysława Broniewskiego w Świdwinie
ul. Tadeusza Kościuszki 28
78 - 300 Świdwin
tel./fax 94 365 24 74

e-mail: zespolwbron@pro.onet.pl
www.zspswidwin.pl

3. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Polczynie Zdroju
ul. Stanisława Staszica 6
78 - 320 Polczyn Zdrój
tel. 94 366 20 83
fax 94 366 50 40
e-mail: lopolczyn@wp.pl www.lopolczyn.internetdsl.pl